

Basisadvies Bruidsschat

Omgevingsdienst regio Utrecht en RUD Utrecht
November 2021

Colofon

Opdrachtnemer	Omgevingsdienst regio Utrecht en RUD Utrecht
Opdrachtgever	Utrechtse gemeenten Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Zeist
Titel	Basisadvies Bruidsschat
Versie	1.0
Datum	17-11-2021
Aantal Pagina's	126
Auteurs	Specialisten van de Omgevingsdienst regio Utrecht en RUD Utrecht
Contactpersoon	Danielle Verkade, ODRU Natasja Spruijt, RUD Utrecht
ODRU / RUD	Archimedeslaan 6, 3584 BA Utrecht
Copyright	© Omgevingsdienst regio Utrecht © RUD Utrecht

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	6
1.1	Doel	7
1.2	Aanpak	7
1.3	Leeswijzer	8
2.	Over de bruidsschat.....	9
2.1	Bruidsschat als tussenstap	9
2.2	Wat is de bruidsschat.....	10
2.3	Wat staat er in de bruidsschat.....	10
2.4	Waarom een bruidsschat	11
2.5	Van bruidsschat naar Omgevingsplan.....	11
2.6	Brede afweging	12
3.	Basisadvies archeologie.....	14
3.1	Samenvatting en aanbevelingen	14
3.1.1	Samenvatting	14
3.1.2	Aanbevelingen	14
3.2	Inleiding van het thema	15
3.3	Hoe is het nu geregeld?	15
3.4	Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?.....	16
3.5	Archeologie en de bruidsschat	17
3.5.1	Overzicht onderwerpen	17
3.5.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	18
3.6	Inventarisatie per regel.....	20
4.	Basisadvies bodem	24
4.1	Samenvatting en aanbevelingen	24
4.1.1	Samenvatting	24
4.1.2	Aanbevelingen	24
4.2	Inleiding van het thema	25
4.3	Hoe is het nu geregeld?	25
4.4	Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?.....	26
4.5	Bodem en de bruidsschat.....	26
4.5.1	Overzicht onderwerpen	27
4.5.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	27
4.6	Inventarisatie per regel.....	28
4.7	Verwijzing naar externe bronnen	39

5.	Basisadvies energiebesparing	40
5.1	Samenvatting en aanbevelingen	40
5.1.1	Samenvatting	40
5.1.2	Aanbevelingen	40
5.2	Inleiding van het thema	42
5.3	Hoe is het nu geregeld?	42
5.4	Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet	43
5.5	Energie en de bruidsschat.....	47
5.5.1	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	47
5.6	Inventarisatie per regel.....	48
6.	Basisadvies geluid.....	50
6.1	Samenvatting en aanbevelingen	50
6.1.1	Samenvatting	50
6.1.2	Aanbevelingen	50
6.2	Inleiding van het thema	50
6.3	Hoe is het nu geregeld?	50
6.4	Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?.....	50
6.5	Geluid en de bruidsschat.....	51
6.5.1	Overzicht onderwerpen	51
6.5.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	51
6.6	Inventarisatie per regel:.....	53
7.	Basisadvies geur.....	59
7.1	Samenvatting en aanbevelingen	59
7.1.1	Samenvatting	59
7.1.2	Aanbevelingen	59
7.2	Inleiding van het thema	60
7.3	Hoe is het nu geregeld	60
7.4	Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet	60
7.4.1	Overzicht onderwerpen	61
7.4.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	61
7.5	Inventarisatie per regel.....	62
8.	Basisadvies lucht.....	67
8.1	Samenvatting en aanbevelingen	67
8.1.1	Samenvatting	67
8.1.2	Aanbevelingen	67
8.2	Inleiding	67
8.3	Hoe is het nu geregeld	67
8.4	Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet	68
8.5	Lucht en de bruidsschat	69
8.5.1	Overzicht onderwerpen	69
8.5.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	69
8.6	Inventarisatie per regel.....	70

9.	Basisadvies omgevingsveiligheid	71
9.1	Samenvatting en aanbevelingen	71
9.1.1	Samenvatting	71
9.1.2	Aanbevelingen	71
9.2	Hoe is het nu geregeld?	72
9.2.1	Plaatsgebonden risico	72
9.2.2	Groepsrisico	72
9.3	Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet?	72
9.4	Omgevingsveiligheid en de bruidsschat	73
9.4.1	Overzicht onderwerpen	73
9.4.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	74
9.5	Inventarisatie per regel	75
10.	Basisadvies licht inclusief slagschaduw	76
10.1	Samenvatting en aanbevelingen	76
10.1.1	Samenvatting	76
10.1.2	Aanbevelingen	76
10.2	Inleiding van het thema	76
10.3	Hoe is het nu geregeld?	77
10.4	Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?	77
10.5	Licht inclusief slagschaduw in de bruidsschat	77
10.6	Overzicht onderwerpen	77
10.7	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	78
10.8	Inventarisatie per regel	80
10.9	Verwijzing naar externe bronnen	82
11.	Basisadvies water	83
11.1	Samenvatting en aanbevelingen	83
11.1.1	Samenvatting	83
11.1.2	Aanbevelingen	83
11.2	Inleiding van het thema	84
11.3	Hoe is het nu geregeld?	85
11.4	Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet	85
11.5	Water en bruidsschat	88
11.5.1	Overzicht onderwerpen	88
11.5.2	Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening	90
11.6	Inventarisatie per regel	92
11.7	Verwijzing naar externe bronnen	112
11.8	Review IPLO	112
12.	Tot slot	113

1. Inleiding

Met de komst van de Omgevingswet krijgen gemeenten meer ruimte om keuzes te maken bij de inrichting van de leefomgeving, waaronder over milieu. Gemeenten kunnen hiervoor in hun omgevingsplan regels opnemen. In eerste instantie staan de gemeentelijke regels in het tijdelijke omgevingsplan dat automatisch ontstaat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze regels voldoen nog niet altijd aan de eisen die de Omgevingswet stelt. Ook zijn gemeentelijke keuzes hier nog niet in verwerkt.

De bruidsschat maakt onderdeel uit van het tijdelijke omgevingsplan. Hierin zijn de rijksregels opgenomen die met de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer op rijksniveau worden geregeld. De regels in de bruidsschat komen niet één op één overeen met de huidige regels. Dit kan invloed hebben op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van deze regels. Daarnaast is het tijdelijke omgevingsplan een tussenfase op weg naar het omgevingsplan (nieuwe stijl). Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om weloverwogen keuzes te maken over de regels die in het omgevingsplan nieuwe stijl moeten landen. Hierbij moet rekening gehouden worden met instructieregels van het rijk en de provincie. De instructieregels komen voor een deel overeen met de regels in de bruidsschat. Regels in de bruidsschat zijn daarom een belangrijke inspiratiebron.

Verschillende gemeenten uit de provincie Utrecht hebben een beroep gedaan op de omgevingsdiensten – Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) en Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht om hen te ondersteunen bij het maken van keuzes over de bruidsschat. In eerste instantie gericht op het tijdelijke omgevingsplan: welke regels neemt een gemeente over, welke worden aangepast en welke geschrapt en daarnaast ook voor een doorkijk naar het omgevingsplan nieuwe stijl.

De ODRU en de RUD hebben voor deze opdracht hun ervaring en expertise op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en milieuregelgeving gecombineerd. Het resultaat is een eerste inventarisatie van de bruidsschatregels op het gebied van:

- Archeologie
- Bodem
- Energie
- Geluid en trillingen
- Geur
- Lucht
- Omgevingsveiligheid
- Verlichting en slagschaduw
- Water

In deze inventarisatie hebben de ODRU en de RUD de regels in algemene zin beoordeeld voor het tijdelijke omgevingsplan vanuit het effect op vergunningverlening, toezicht en handhaving. Gemeentelijke ambities en locatie specifieke omstandigheden zijn niet meegenomen. Voor het omgevingsplan nieuwe stijl zal een uitgebreidere beoordeling nodig zijn waar steeds vanuit ambities gekeken moet worden welke regels passend zijn. De bruidsschatregels bevatten slechts een deel van de regels die over de genoemde thema's in het omgevingsplan gesteld kunnen worden. Daarnaast zijn specifieke keuzes die gemeenten maken zoals omgevingswaarden, zorgplicht versus vergunningplicht, etc. bepalend welke regels in het omgevingsplan nieuwe stijl opgenomen gaan worden. In deze inventarisatie wordt hiervoor op elementen een eerste aanzet gegeven.

1.1 Doel

Doel van deze inventarisatie is:

- Gemeenten inzicht geven in de milieuregels van de bruidsschat, inclusief aandachtspunten en mogelijke vervolgstappen.
- Inzicht geven in de effect van het behouden, aanpassen of schrappen van regels uit de bruidsschat. Waar de experts een duidelijke voorkeur hebben voor of overnemen, of aanpassen, of schrappen van een regel, is dit aangegeven als advies.
- Aandachtspunten benoemen voor de het omgevingsplan nieuwe stijl.

Voor de duidelijkheid voor bedrijven en inwoners en vanwege het gemeentegrensoverschrijdende karakter van de meeste thema's, is het wenselijk dat gemeenten in een later stadium hun beleidskeuzes waar mogelijk op elkaar afstemmen. Dit komt uiteraard ook de efficiëntie bij de omgevingsdiensten ten goede.

1.2 Aanpak

Werkgroepen met experts van zowel de ODRU als de RUD hebben per thema de context geschetst, de bruidsschatregels geïnventariseerd en vervolgens per regel de gevolgen van behouden, aanpassen of schrappen in kaart gebracht. Aangezien over het ene thema (bijvoorbeeld water) aanzienlijk meer regels in de bruidsschat staan dan over andere, verschillen de lengtes van de thema's. Ook varieert de mate waarin de werkgroepen advies geven over bruidsschatregels: de gevolgen van de ene regel zijn groter dan van een andere.

Het advies gaat over thema's die de omgevingsdienst in haar werkpakket heeft. Er is geen afstemming gezocht bij de regiopartners als VRU en waterschappen die op hun vakgebied advies hebben gegeven op de bruidsschat. Het is belangrijk voor gemeenten om bij het opstellen van de omgevingsplan nieuwe stijl de adviezen van alle regiopartners te betrekken en gezamenlijk een afweging te maken voor de specifieke locatie.

1.3 Leeswijzer

Deze inventarisatie is primair bedoeld voor (beleids)medewerkers ruimtelijke ontwikkeling, milieu en VTH bij de 26 Utrechtse gemeenten. We gaan ervan uit dat deze doelgroep basiskennis heeft over de Omgevingswet, en beperken informatie hierover tot de context van de bruidsschat. Deze informatie staat in het eerste hoofdstuk van deze inventarisatie.

Daarna worden de thema's als volgt uitgewerkt:

1. *Samenvatting en aanbevelingen*
2. *Inleiding*
 - a. *Waarom zijn er regels voor dit thema?*
 - b. *Korte leeswijzer*
3. *Hoe is het nu geregeld?*
4. *Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?*
5. *Het thema en de bruidsschat*
 - a. *Overzicht onderwerpen*
 - b. *Relatie met Bal/ Bkl / Omgevingsverordening (bv instructieregels)*
6. *Inventarisatie per regel:*
 - a. *Regelnummer*
 - b. *Beschrijving regel*
 - c. *Mogelijke gevolgen behouden regel*
 - d. *Mogelijke gevolgen schrappen regel*
 - e. *Mogelijke gevolgen aanpassen regel*
 - f. *Als het van toepassing is: het advies van de werkgroep*
7. *Verwijzing naar externe bronnen*

In het laatste hoofdstuk gaan we in op het mogelijke vervolg.

2. Over de bruidsschat

In dit rapport zijn de bevindingen weergegeven van de eerste analyse van de bruidsschat door de ODRU en de RUD. Dit advies geeft inzicht of er aanleiding is om direct bij inwerkingtreding de regels uit de bruidsschat te veranderen. Daarnaast kan het advies ondersteunen bij het opstellen van het omgevingsplan nieuwe stijl. Om dit advies goed te kunnen toepassen is inzicht nodig in hoe de transitie naar een omgevingsplan nieuwe stijl verloopt, welke rol de bruidsschat heeft, wat de bruidsschat is en welke stappen aanvullend nodig zijn om te komen tot een omgevingsplan nieuwe stijl. In dit hoofdstuk wordt hierop ingegaan.

2.1 Bruidsschat als tussenstap

Onder de Omgevingswet krijgen gemeenten meer bestuurlijke afwegingsruimte. In het omgevingsplan nieuwe stijl leggen ze de lokale regels vast over de fysieke leefomgeving. Onder de Omgevingswet kunnen dit ook regels over bijvoorbeeld milieu zijn. De ruimte die gemeenten krijgen bestaat uit onderwerpen die niet door het rijk (of de provincie) geregeld zijn, onderwerpen waarvoor aanvullend op rijks- en provinciale regels maatwerkregels gesteld kunnen worden en de afwegingsruimte van de instructieregels. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten eerst een tijdelijk omgevingsplan. Uiterlijk in 2029 moeten gemeenten een omgevingsplan nieuwe stijl hebben. De bruidsschat bestaat uit een beperkte set aan regels. Bij het maken van het omgevingsplan nieuwe stijl moet daarom breder gekeken worden dan alleen het overzetten van het regels uit het tijdelijke omgevingsplan, waaronder de bruidsschat. Ook regels uit (overige) gemeentelijke verordeningen, instructieregels van het Rijk en de provincie de wens om maatwerkregels te stellen en gemeentelijke ambities spelen moeten meegenomen worden in het omgevingsplan nieuwe stijl. In dit advies zoomen wij specifiek in op de bruidsschat, maar wij willen als notie meegeven dat de bruidsschat zeker niet uitputtend is. De gemeentelijke ambities, de wens om aanvullende maatwerkregels te stellen, instructieregels van provincie en rijk en gemeentelijke beleid en verordeningen omvatten aanvullende milieuregels die opgenomen moeten worden in het omgevingsplan nieuwe stijl.

In onderstaande figuur is de transitie van de huidige situatie naar een omgevingsplan nieuwe stijl weergegeven.

2.2 Wat is de bruidsschat

Onder de Omgevingswet verschuiven een aantal regels van het Rijk naar de gemeenten en de waterschappen. Om te voorkomen dat de regels komen te vervallen op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt is een voorziening getroffen. Dit is de bruidsschat. De regels die in de bruidsschat zijn opgenomen zijn regels die van rijkswege bij inwerkingtreding van de Omgevingswet automatisch onderdeel uitmaken van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Vervolgens hebben gemeenten tot 2029 de tijd om een afweging te maken of deze regels (in aangepaste vorm) opgenomen moeten worden in het omgevingsplan (nieuwe stijl).

2.3 Wat staat er in de bruidsschat

In de bruidsschat staan regels voor grofweg drie soorten activiteiten:

1. Activiteiten met betrekking tot bouwen, open erven en terreinen
2. Milieubelastende activiteiten
3. Overige activiteiten

In dit rapport wordt ingezoomd op de milieubelastende activiteiten in het omgevingsplan. De regels die hiervoor in de bruidsschat zijn opgenomen omvatten met name activiteiten en/of thema's die lokaal het milieu beïnvloeden. Regels over horeca, het kleinschalig houden van dieren, lozing op de riolering (indirecte lozing) of de bodem zijn hier voorbeelden van. Maar het kan ook gaan om regels voor een thema zoals geluid, trillingen en geur.

Bij de regels van de bruidsschat staat voor welke milieubelastende activiteiten ze gelden. Er zijn vier varianten:

1. De bruidsschatregels gelden alleen voor milieubelastende activiteiten die niet in het Bal (afdelingen 3.3 tot en met 3.11) worden geregeld. Bijvoorbeeld de regels voor het wassen van voertuigen.
2. De bruidsschatregels gelden voor alle milieubelastende activiteiten die in het Bal worden geregeld en lokaal worden geregeld. Dit zijn bijvoorbeeld de regels over hinder door geluid, geur of trillingen.
3. De bruidsschatregels gelden voor functioneel ondersteunende activiteiten bij milieubelastende activiteiten die in het Bal worden geregeld. Bijvoorbeeld de niet-industriële voedselbereiding.
4. De bruidsschatregels gelden alleen voor een milieubelastende activiteit die in het Bal wordt geregeld. Bijvoorbeeld de regels voor lozen bij het maken van betonmortel.

Naast de specifieke regels voor milieubelastende activiteiten zijn er in de bruidsschat ook algemenere regels opgenomen:

➤ *Specifieke zorgplicht*

De bruidsschat bevat een specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten. Die is vrijwel gelijk aan de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. De specifieke zorgplicht geldt voor alle milieubelastende activiteiten die de bruidsschat regelt, en waarvoor niet al een specifieke zorgplicht is gesteld in het Bal. Deze specifieke zorgplicht is ook van toepassing als er algemene regels of vergunningvoorschriften gelden voor de activiteit.

➤ *Informereren bevoegd gezag*

In de bruidsschat staat welke gegevens en bescheiden naar het bevoegd gezag gestuurd moeten worden. Verder zijn er regels over het informeren van het bevoegd gezag bij een ongewoon voorval.

➤ *Maatwerkvoorschriften milieubelastende activiteiten*

De bruidsschat bevat een algemene mogelijkheid om met maatwerkvoorschriften af te wijken van de milieuregels in de bruidsschat of die aan te vullen. Ook kan het bevoegd gezag hiermee de specifieke zorgplicht verduidelijken. De maatwerkmogelijkheid geldt voor alle onderwerpen en is niet beperkt tot bepaalde onderwerpen, zoals het Activiteitenbesluit.

De bruidsschatregels voor milieubelastende activiteiten omvatten daarmee een set van inhoudelijke en algemene regels die onderdeel uitmaken van het tijdelijke omgevingsplan.

2.4 Waaronder een bruidsschat

Met de komst van de Omgevingswet wordt voor een aantal activiteiten geen of minder rijksregels gesteld. Zo worden in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), waarin deze rijksregels voor milieubelastende activiteiten staan, geen normen opgenomen die ook wel als inrichting gebonden worden beschouwd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de geluidnormen die nu wel in het Activiteitenbesluit staan, maar die zullen ontbreken in het Bal. Daarnaast zal het Rijk straks voor minder milieubelastende activiteiten regels stellen dan nu het geval is. Denk hierbij aan horecabedrijven, detailhandel maar ook dierenpensions. Nu deze decentralisatie van regelgeving plaats gaat vinden bij invoering van de Omgevingswet moet een voorziening getroffen worden om te voorkomen dat deze regels vervallen voordat de gemeente vergelijkbare of vervangende regels heeft kunnen stellen. De tijdelijke oplossing hiervoor, bedoeld om een rechtsvacuüm te voorkomen, wordt de 'bruidsschat' genoemd.

Globaal worden er vier rechtsgebieden geregeld in de bruidsschat:

- regels voor milieubelastende activiteiten waaronder horeca, recreatie en detailhandel;
- regels over lozingen;
- regels over de gevolgen van emissies van geluid, geur en trillingen door bedrijven, en
- regels op het gebied van bouwen.

Gemeenten hebben de keuze om deze bruidsschatregels geheel of gedeeltelijk over te nemen in hun omgevingsplan. Deze keuze zal afhangen van lokale omstandigheden maar ook de ambities van de betreffende gemeente.

2.5 Van bruidsschat naar Omgevingsplan

Het omgevingsplan is een belangrijk instrument onder de Omgevingswet. Het omgevingsplan zorgt voor het gehele grondgebied van de gemeente voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat er een omgevingsplan van rechtswege (tijdelijk deel van het omgevingsplan) dat uiteindelijk eind 2029 in een "echt" omgevingsplan (omgevingsplan nieuwe stijl) moet worden omgezet. De bruidsschat maakt onderdeel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Omzetting van de regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan naar het omgevingsplan nieuwe stijl is gebonden aan een aantal keuzes en voorwaarden:

- Keuze voor de gewenste kwaliteit voor de leefomgeving is, waar nodig gebied-, activiteit- of thema-specifiek.
- Keuze voor de geldende ontwerpprincipes en randvoorwaarden voor het omgevingsplan nieuwe stijl, waaronder keuzes tussen algemene voorschriften en maatwerk of vergunningplicht en zorgplicht. (zie ook paragraaf 2.6)
- Gemeenten moeten bepalen of en zo ja, welke regels uit de bruidsschat (al dan niet in aangepaste vorm) worden overgenomen.

- De regels die in het omgevingsplan nieuwe stijl komen, moeten voldoen aan de instructieregels die in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) of de omgevingsverordening zijn opgenomen. Omdat de regels uit de bruidsschat nog niet altijd voldoen aan deze instructieregels moeten alle regels die (in aangepaste vorm) opgenomen moeten worden in het omgevingsplan nieuwe stijl, getoetst worden aan de instructieregels. Dus ook regels die niet door de gemeente zijn gewijzigd.
- Voor het verplaatsen van regels uit het tijdelijke omgevingsplan naar het omgevingsplan nieuwe stijl is een besluit van de raad nodig.

2.6 Brede afweging

In dit rapport hebben we de bruidsschat beoordeeld vanuit het perspectief dat deze onderdeel worden van het tijdelijk omgevingsplan van rechtswege. De beoordeling van de regels heeft plaatsgevonden vanuit het oogpunt van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de betreffende thema's zonder de lokale of locatie specifieke omstandigheden hierin mee te nemen. Het uitgangspunt is hierbij of met de bruidsschatregels de situatie voor de leefomgeving, de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid niet moeten verslechteren.

Het tijdelijke omgevingsplan van rechtswege is een tussenfase op weg naar een omgevingsplan nieuwe stijl. Welke regels hierin per milieuthema worden opgenomen is afhankelijk van keuzes die gemeenten maken. Een aantal van deze keuzes en aandachtspunten zijn in deze paragraaf opgesomd.

- **Algemene keuzes invulling bestuurlijke afwegingsruimte**
De Omgevingswet resulteert in minder rijksregels en meer decentraal. Hoe een gemeente om wil gaan met de invulling van deze bestuurlijke afwegingsruimte bepaalt welke regels er in het omgevingsplan komen en welke aanpassingen hiervoor nodig zijn aan de bruidsschat. Hieronder zijn de algemene keuzes over algemene regels versus maatwerk en zorgplicht versus vangnet uitgewerkt en de doorwerking hiervan voor regels over water in de bruidsschat.

- **Algemene regels of maatwerk?**
In de bruidsschat zijn regels opgenomen die in de praktijk neerkomen op een maatwerkregel voor bepaalde activiteiten. Bijvoorbeeld de regel dat voor ieder individueel bouwwerk dat wordt aangesloten op de riolering een maatwerkvoorschrift wordt gesteld. Als in de praktijk wordt gekozen voor een standaard aansluitvoorschrift, kan dit in een algemene regel worden opgenomen in het omgevingsplan. Algemene regels geven enerzijds meer duidelijkheid voor initiatiefnemers en anderzijds wordt de hoeveelheid werk beperkt.

Tegelijkertijd biedt een maatwerkvoorschrift de mogelijkheid om specifieke regels te stellen die aansluiten bij de situatie. Beide opties hebben daarmee voor- en nadelen. Uiteindelijk is een keuze voor algemene regels of maatwerk meer een beleidskeuze dan dat het een inhoudelijke keuze is.

- **Zorgplicht of vangnet?**
Eén van de keuzes die gemeenten moeten maken bij het implementeren van de bruidsschat in het Omgevingsplan is zorgplicht of (vangnet)vergunning. In de bruidsschat zijn regels opgenomen die een vergunningplicht inhouden. In een aantal gevallen bestaat de mogelijkheid om de vergunningplicht te laten vervallen en in die in te vullen met de (specifieke) zorgplicht. Bijvoorbeeld een algemene vergunningplicht voor het lozen van afvalwater of andere afvalstoffen uit de bruidsschat. Dit is een zogenaamde vangnetbepaling, omdat de vergunningplicht niet van toepassing is voor lozingen waarvoor al regels in het omgevingsplan zijn opgenomen. In plaats van deze vangnetbepaling kan de gemeente ook kiezen voor een specifieke zorgplicht.

De specifieke zorgplicht kan ook worden ingezet om nadelige gevolgen die in de praktijk weinig voorkomen niet meer specifiek te hoeven regelen. Handhaving op een specifieke zorgplicht kan echter meer vergen omdat bijvoorbeeld voor de initiatiefnemer duidelijk moet zijn wat de zorgplicht voor een concreet geval inhoudt.

➤ **Aandacht voor handhaving**

Doel van de Omgevingswet is onder andere minder regels te stellen en meer verantwoordelijkheid bij een persoon die een milieubelastende activiteit uitvoert neer te leggen. Het toezicht verplaatst zich onder de Omgevingswet van alleen controleren op voorschriften naar toezicht op algemene regels en de specifieke zorgplicht.

Handhaving is een belangrijk instrument om nadelige effecten voor de leefomgeving te voorkomen. De mogelijkheden voor handhaving onder de Omgevingswet volgen voor een deel uit regels die in het omgevingsplan hierover zijn gesteld. Het is daarom belangrijk dat de regels duidelijk zijn en aansluiten bij de gewenste effecten. Betrekken van handhavers bij het opstellen van het omgevingsplan helpt om de uitvoerbaarheid te vergroten en tegenstrijdigheden te voorkomen. Daarnaast hebben ook de keuzes zoals vangnetvergunning of zorgplicht invloed op de handhaafbaarheid en de benodigde inzet.

3. Basisadvies archeologie

3.1 Samenvatting en aanbevelingen

3.1.1 Samenvatting

De bruidsschatregels zijn, met uitzondering van enkele nieuwe onderdelen, in veel gevallen al opgenomen in de huidige bestemmingsplannen. In het tijdelijk deel functioneren ze dus vooral als (extra) vangnet.

Bovenstaande houdt niet in dat de bruidsschatregels niet hoeven te worden overgenomen in het nieuwe deel. De bruidsschat kan gebruikt worden als basis voor de VTH-procedure, maar moet worden aangevuld/aangepast. Die wijzigingen vinden bij voorkeur plaats in samenhang met de reeds bestaande regels (bestemmingsplannen, verordening, archeologiebeleid), de omgevingsvisie, de instructieregels en gewijzigde regelgeving en nieuwe terminologie uit de Omgevingswet.

Omdat veel, maar niet alle bestemmingsplannen volledige of eenduidige regelgeving bevatten op het gebied van archeologie, is het aan te raden om bij het opnemen van regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan de regels uit de bruidsschat als basis te gebruiken. Daarnaast bevat de bruidsschat ook een enkele nieuwe regel, zoals de uitzondering bij het vergunning vrij bouwen (22.28.4 a en b), die relevant is voor het omgevingsplan nieuwe stijl. Wij adviseren de regels uit de bruidsschat te wijzigen om zo goed mogelijk invulling te geven aan de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de provinciale omgevingsverordening. Regels die in het omgevingsplan moeten worden opgenomen over het behoud van cultureel erfgoed is onder het Bkl verder uitgewerkt, dan nu onder de Erfgoedwet het geval is. Wijziging is ook nodig, omdat sprake is van gewijzigde of nieuwe wetgeving op vlakken die de archeologie raken (bijvoorbeeld (vergunning vrij) bouwen en ontgronden) en de introductie van nieuwe activiteiten die niet zijn opgenomen in de bruidsschat (bijvoorbeeld de activiteit graven). Daarnaast moet toezicht beter worden uitgewerkt. Verder is de invulling van de regels afhankelijk van de gemeentelijke ambitie (omgevingsvisie). De aanpassing van de bruidsschatregels kan volgens ons niet los worden gezien van de overige regelgeving onder de Omgevingswet.

Een ander aandachtspunt is dat gemeenten onder de Omgevingswet rekening moeten houden met aantoonbaar te verwachten archeologische resten. Het begrip 'aantoonbaar' is nieuw. Het houdt in dat gemeenten archeologische waarden in het omgevingsplan alléén beschermen als zij op basis van archeologische, historische en bodemkundige informatie aannemelijk maken dat archeologische waarden te verwachten zijn. Dit betekent dat het archeologiebeleid en het daaraan gekoppelde vrijstellingenbeleid van gemeenten goed onderbouwd moeten zijn. Het goed motiveren van het vrijstellingenbeleid is nodig om af te kunnen wijken van de instructieregel dat (alleen) activiteiten met een oppervlakte tot 100 m² worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Wij adviseren daarom actualisatie van verouderd archeologiebeleid in de transitieperiode.

3.1.2 Aanbevelingen

De analyse die door de werkgroep archeologie is uitgevoerd leidt tot de volgende aanbevelingen:

- Aanpassen van de bruidsschatregel die het vrijstellingenbeleid omvat. Gemeenten hebben nader uitgewerkt lokaal archeologiebeleid.

- Actualiseren van het archeologiebeleid in de transitieperiode voor gemeenten met verouderd archeologiebeleid¹. Voor het afwijken van de vrijstellingsregel uit het Bkl is gedegen motivatie nodig. Daarnaast moet rekening worden gehouden met aantoonbaar te verwachten archeologische resten. Dit begrip is nieuw onder de Omgevingswet en betekent dat de onderzoeksverplichting goed gemotiveerd moet zijn.
- Punt van aandacht is om naast vergunningverlening, ook aandacht te besteden aan toezicht en de uitvoerbaarheid van de regels in het nieuwe omgevingsplan in samenhang met de verschillende onderdelen uit de Omgevingswet. Wij adviseren daarom als vervolg op dit bruidsschatadvies een uitgewerkter advies voor het omgevingsplan op te stellen.

3.2 Inleiding van het thema

Het Rijk decentraliseert regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving die lokaal kunnen worden ingevuld, zoals de zorg voor en het behoud van het archeologisch erfgoed. Om ervoor te zorgen dat archeologische waarden ook in de overgangsfase tot 2029 worden geborgd, zijn de regels met betrekking tot het behoud van archeologisch erfgoed (in relatie tot vergunningverlening) opgenomen in de bruidsschat.

3.3 Hoe is het nu geregeld?

Behoud van cultureel erfgoed in ruimtelijke plannen

De archeologische monumentenzorg is geregeld in de Erfgoedwet. Hierin zijn de regels uit de voormalige Monumentenwet 1988 onverkort overgenomen (art. 9.1 Erfgoedwet). Gemeenten zijn verplicht om in bestemmingsplannen en beheersverordeningen rekening te houden met in de grond aanwezige en te verwachten archeologische monumenten. Door middel van het vergunningstelsel vindt bescherming plaats. De gemeente kan een omgevingsvergunning verplicht stellen. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning kunnen eisen worden gesteld (indieningsvereisten) en er kunnen ook voorschriften worden verbonden aan de omgevingsvergunning tot bescherming van archeologische monumenten.

Ook in de erfgoedverordening kan de gemeente regels vastleggen ter bescherming van archeologische resten. De erfgoedverordening wordt in de praktijk door veel gemeenten gebruikt als vangnet voor bestemmingsplannen waarin geen beschermingsregime is opgenomen voor archeologische resten.

Vrijstelling van archeologisch onderzoek

In ex art. 41a Monumentenwet wordt bepaald dat ingrepen met een oppervlakte kleiner dan 100 m², zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Het artikel biedt gemeenten de mogelijkheid om een afwijkend oppervlak vast te stellen. De Utrechtse gemeenten hebben allemaal eigen archeologiebeleid, in de vorm van een archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Deze kaarten vormen de basis voor het afwijken van de vrijstellingsregeling in de Monumentenwet.

(Rijks)monumenten

De bescherming van archeologische rijksmonumenten ligt bij het Rijk bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Rijksmonumenten worden niet beschermd in het bestemmingsplan. Voor activiteiten binnen een archeologisch rijksmonument moet een archeologische monumentenvergunning worden aangevraagd bij de RCE. De aanvraag verloopt via de gemeente die een loketfunctie heeft. Het proces van vergunningverlening ligt bij de gemeente.

¹ De Bilt, Bunnik, IJsselstein, Montfoort, Rhenen, Renswoude, Woudenberg (het archeologiebeleid van Woerden, Zeist en Vijfheerenlanden wordt momenteel geactualiseerd).

In de indieningsvereisten voor het aanvragen van een monumentenvergunning (bij zowel rijksmonumenten, provinciale monumenten, als gemeentelijke monumenten) is vastgelegd dat de grond onder gebouwde monumenten ook beschermd is (art. 5.2 en art. 7.1 Mor). Bij het verstoren of wijzigen van een monument (al dan niet archeologisch) moet altijd rekening worden gehouden met de daaronder aanwezige archeologische waarden.

3.4 Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?

Behoud van cultureel erfgoed in het omgevingsplan

Onder de Omgevingswet is sprake van een continuering van de huidige regels met betrekking tot de bescherming van archeologische waarden. Gemeenten moeten regels in het omgevingsplan stellen met het oog op 'het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten, in ieder geval ter uitvoering van het verdrag van Granada en het verdrag van Valletta' (art. 2.28 Omgevingswet). Door middel van de omgevingsvergunning wordt hieraan uitvoering gegeven (art. 5.5 Omgevingswet).

De term 'aantoonbaar te verwachten' is een wijziging ten opzichte van de huidige wetgeving. Dit houdt in dat gemeenten in hun omgevingsplannen, en dus in hun beleid vanuit de omgevingsvisie, het opgelegde beschermingsregime goed moeten onderbouwen.

De erfgoedverordening vervalt (grotendeels) onder de Omgevingswet. Gemeenten moeten voor het einde van de transitiefase inventariseren of aanvullende regelgeving uit de erfgoedverordening moet worden opgenomen in het nieuwe omgevingsplan. Regels uit de erfgoed verordening die art. 38 eerste lid Monumentenwet 1988 als basis hebben worden onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan, zodat het nog steeds als vangnet kan dienen voor die bestemmingsplannen en beheer verordeningen waarin geen sprake is van een archeologisch beschermingsregime. Voor regels uit die verordening met als basis art. 3.16 Erfgoedwet moeten naar het omgevingsplan nieuwe stijl voor zover het activiteiten betreft die de fysieke leefomgeving wijzigingen. Regels die niet gaan over de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld regels over cultuurgoederen mogen achterblijven in de erfgoed verordening.

Vrijstelling

Ook de vrijstelling (ex. art. 41a) voor projecten kleiner dan 100 m² verandert niet onder de Omgevingswet. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staat dat gemeenten projecten kleiner dan 100 m² in beginsel vrijstelt van de archeologische onderzoekplicht (artikel 5.130 lid 4 Bkl). De gemeente kan in een omgevingsplan gemotiveerd een grotere of kleinere vrijstellingsgrens vastleggen.

Daarnaast geeft de Omgevingsregeling aan dat de grond onder een gebouwd monument automatisch beschermd is (art. 7.201, art. 7.202 en art. 7.203). Deze gronden zijn dus uitgezonderd van de vrijstellingsgrens van 100 m² uit het Bkl.

Archeologische rijksmonumenten

Met de invoering van de Omgevingswet wordt de gemeente verantwoordelijk voor vergunningverlening en toezicht voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten, als het gaat om een meervoudige aanvraag omgevingsvergunning. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) wordt in die gevallen verplicht om advies gevraagd en heeft vervolgens instemmingsrecht op het voorgenomen besluit.

Als sprake is van een enkelvoudige aanvraag omgevingsvergunning, dus alleen voor de rijksmonumentenactiviteit, en zonder samenloop met bijvoorbeeld een omgevingsplanactiviteiten, dan is de RCE bevoegd gezag.

3.5 Archeologie en de bruidsschat

De bruidsschat omvat voor het thema archeologie vooral regels over gemeentelijke archeologische monumenten, regels over wanneer sprake is van een vrijstelling van archeologisch onderzoek en de vergunningprocedure (aanvraagvereisten en voorschriften). Deze regels zijn afkomstig uit de Erfgoedwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Ministeriële regeling Omgevingsrecht (Mor).

De regels uit de Erfgoedwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zoals de regels rondom vergunningverlening, zijn opgenomen in de bruidsschat. Ook onder de Omgevingswet zijn archeologische resten beschermd door middel van het vergunningenstelsel. Daarnaast regelt de bruidsschat de regelgeving rondom gemeentelijke (archeologische) monumenten en het vrijstellingenbeleid.

De zorgplicht voor archeologisch erfgoed ligt sinds 2007 bij gemeenten. Gemeenten zijn verplicht om in bestemmingsplannen en beheer verordeningen rekening te houden met archeologische resten. Gemeenten hebben lokaal archeologiebeleid opgesteld om een goede afweging te kunnen maken tussen het beschermen van archeologische waarden en andere belangen. Door de aanwezigheid van dit lokale archeologiebeleid is al een nadere invulling gegeven aan de vrijstellingsregel uit de Erfgoedwet die nu is opgenomen in de bruidsschat.

Het lokale archeologiebeleid is nu in veel, maar niet alle gevallen, opgenomen in de bestemmingsplannen. De erfgoedverordening is het vangnet dat ervoor zorgt dat bij die bestemmingsplannen waarin geen archeologie is opgenomen, toch een vergunningplicht en onderzoekplicht geldt. Dit wijzigt niet in de transitiefase: de erfgoedverordening is meegenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en dient tot het einde van de transitiefase als vangnet voor die bestemmingsplannen waarin geen archeologie is opgenomen. De vergunningsprocedure (onderdelen Wabo en Mor) en vrijstellingsregel uit de bruidsschat zijn dus al grotendeels geborgd in de regels van de bestemmingsplannen en de aanwezigheid van de erfgoedverordening.

3.5.1 Overzicht onderwerpen

Voor het thema archeologie zijn de volgende onderwerpen in de bruidsschat relevant. Voor deze onderwerpen zijn regels opgenomen in de bruidsschat:

- Overgangsrecht gemeentelijke monumenten (art. 22.2)
- Vrijstelling archeologisch onderzoek (art. 22.22).
- Omgevingsplanactiviteit archeologisch monument (art. 22.288)
- Eisen aan tekeningen (art. 22.289)
- Regels voor sloopwerkzaamheden in beschermd stads- of dorpsgezicht (22.296)
- Inperking uitzondering op de vergunningplicht (22.28.4 a en b)
- Aanvraagvereisten omgevingsvergunning (div. artikelen)
- Voorschriften voor archeologische monumentenzorg (22.303)

3.5.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels Bkl met betrekking tot archeologie

In het Bkl zijn instructieregels opgenomen met betrekking tot het behoud van archeologische monumenten. Dit houdt in dat rekening moet worden gehouden met bekende en *aantoonbaar* te verwachten monumenten in het omgevingsplan. Daarnaast wordt genoemd welke regels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan (art. 5.130.2) en welke regels kunnen (art. 5.130.4) worden opgenomen in het omgevingsplan. Onder artikel 5.130.2 wordt onder meer genoemd dat in het omgevingsplan regels moeten worden gesteld waarbij rekening wordt gehouden met het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten bij voorkeur *in situ* en het voorkomen van ontsiering, beschadiging en sloop van onder meer archeologische monumenten. Verder kunnen regels worden gesteld over eisen aan onderzoek en de gevallen waarin wordt afgeweken van een archeologische onderzoeksplicht. Ook is er een vrijstellingsregel voor kruimelgevallen tot 100 m², met het voorbehoud dat een gemeente een andere oppervlakte kan vaststellen.

De Omgevingswet verankert voor het eerst expliciet wettelijk werelderfgoed. Instructieregels in het Bkl geven aan zowel provincies, als gemeenten een taak bij het behoud van de uitzonderlijke universele waarde (OUV) van werelderfgoed. De instructieregels verplichten gemeenten om rekening te houden met het werelderfgoed in hun omgevingsplan.

Regels in het Bal met betrekking tot archeologie

In het Bal zijn regels opgenomen voor de rijksmonumentenactiviteit en de werelderfgoed activiteit. De gemeente kan aanvullend maatwerkvoorschriften opnemen voor de rijksmonumentenactiviteit in het omgevingsplan (bijvoorbeeld een meldplicht) (art. 13.8 Bal). Dit is een aandachtspunt voor het omgevingsplan.

Relatie instructieregels Bkl met de bruidsschat

De bruidsschat regelt de vergunningprocedure en heeft daarmee een directe relatie met de instructieregels uit het Bkl waarin eisen worden gesteld aan het omgevingsplan.

Om goede invulling te geven aan de Bkl is aanpassing van de bruidsschatsregel nodig. De bruidsschat is als het ware een stapsteen tussen de oude regelgeving enerzijds en de nieuwe regelgeving anderzijds. De bruidsschatregels zorgen ervoor dat rekening wordt gehouden met archeologische waarden in ruimtelijke plannen, zoals dat nu ook het geval is. Maar de instructieregels in het Bkl zijn verder uitgewerkt. Een voorbeeld hiervan is de (nieuwe) regel waarin staat dat in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de conservering en instandhouding van archeologische resten.

In de bruidsschat wordt gekeken naar vergunningverlening voor bodemroerende activiteiten, als bouwen, aanleggen en slopen binnen beschermd stads- en dorpsgezicht. Dit houdt in dat voor een aantal 'nieuwe' bodemroerende activiteiten, bijvoorbeeld de activiteiten 'graven', maar ook 'ontgronden' (waarbij de gemeente deels bevoegd gezag wordt onder de Omgevingswet) en 'slopen' geen vergunningplicht is opgenomen. Het is daarom nodig om de bruidsschatregels te wijzigen om zo goed mogelijk invulling te geven aan de instructieregels.

De term '*aantoonbaar*' is nieuw onder de Omgevingswet. Dit betekent dat gemeenten, bij het afwijken van de 100 m² vrijstellingsgrens (art. 5.130.5 Bkl) de verwachting op archeologische resten goed moeten motiveren. Bijvoorbeeld: op basis van welke informatie is sprake van een hoge, middelhoge of lage verwachting op het aantreffen van archeologische resten? Dit moet worden onderbouwd in het archeologiebeleid. Ook moet de afwijkende vrijstelling gemotiveerd worden.

Bij een aantal gemeenten met verouderd beleid, mist de motivatie van de archeologische verwachting en/of vrijstellingsgrens. Verder is het beleid niet actueel, waardoor de kans aanwezig is dat de huidige geformuleerde archeologische verwachtingen niet meer kloppen. Vanwege de mogelijkheid dat het gemeentelijk beleid na de transitieperiode niet voldoet aan de instructieregels uit het Bkl adviseren wij die gemeenten om hun beleid te actualiseren.

Instructieregels in de provinciale verordening

De omgevingsverordening van de provincie richt zich met name op bescherming van archeologische waarden:

- in de drie provinciaal belang gebieden (Utrechtse Heuvelrug, Dorestad en de *limes*)², en
- in het UNESCO-werelderfgoed van de Nedergermaanse limes (inclusief bufferzone).³

Daarnaast richt de provincie zich in de omgevingsverordening op een aantal activiteiten waar rekening moet worden gehouden met (te verwachten) archeologische waarden. Uit de verordening blijkt niet eenduidig of dit alleen geldt voor de door de provincie aangewezen gebieden, of dat het aan de activiteit is verbonden (en dus ook geldt buiten de provinciaal belanggebieden).

De regels die de provincie verbindt aan de provinciaal belanggebieden, het UNESCO-werelderfgoed en de bufferzone daarvan, en bepaalde activiteiten kunnen conflicteren als gemotiveerd wordt afgeweken van de vrijstellingsgrens uit de bruidsschat. Dit is een aandachtspunt bij het actualiseren van het beleid en het opnemen van het lokale archeologiebeleid in het omgevingsplan.

² De gemeenten Rhenen, Zeist, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Woerden en Bunnik liggen binnen provinciaal belanggebied.

³ Het UNESCO-werelderfgoed van de Nedergermaanse limes ligt in de gemeenten Woerden, Bunnik en Wijk bij Duurstede.

3.6 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema archeologie zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.2	Het artikel voorziet in de bescherming van in de gemeentelijke verordeningen opgenomen gemeentelijke monumenten en voortzetting van de hierin (eventueel) opgenomen vergunningplichten na het in werking treden van de Omgevingswet.	Voor archeologie: geen	Voor archeologie: alleen voor gemeenten die de intentie hebben gemeentelijke archeologische monumenten aan te wijzen, is het gevolg dat bescherming niet geborgd is bij het schrappen van dit artikel (als het niet als zodanig is opgenomen in de erfgoedverordening).	Voor archeologie: geen	Voor archeologie: Overnemen bij intentie tot het aanwijzen van gemeentelijke archeologische monumenten.
22.22	Dit artikel voorziet in de vrijstelling van archeologisch onderzoek bij ingrepen kleiner dan 100 m2.	Deze vrijstellingsgrens conflicteert met de vrijstellingsgrenzen uit het eigen archeologiebeleid / bestemmingsplannen.	Geen. Deze regel is ook opgenomen in het Bkl.	Bij aanpassing is het mogelijk dat het archeologiebeleid moet worden geactualiseerd om te voldoen aan de instructieregels.	We adviseren om de regels aan te passen op het eigen gemeentelijke archeologiebeleid, om een (onnodige) onderzoek verplichtingen in gebieden met een lage verwachting of juist aantasting van archeologische waarden in gebieden met een hoge archeologische waarde te voorkomen.
22.28.4 a en b	Inperking van de uitzondering op vergunningplicht (bouwen) vanwege archeologie (binnenplannen). Dit artikel geeft aan dat de (vergunningsvrije) uitzonderingen niet gelden als in	De regel voorkomt enerzijds het ongezien opgeven van archeologische resten, anders zorgt de uitzonderingsregel voor activiteiten tot 50 m2 voor vrijgave van mogelijk belangwekkende	Door het schrappen van deze regel bestaat de kans op het vernietigen van archeologische resten, omdat bouwwerken onder voorwaarden zijn uitgezonderd van archeologisch onderzoek. Daarnaast is er een grotere kans op toeval	Het aanpassen van de oppervlakteondergrens van 50 m2 en het toevoegen van meerdere bodem versturende activiteiten (bijvoorbeeld ondergronds slopen) voorkomt de verstoring van archeologische resten en verkleint	Aanpassen a: met een beperktere ondergrens conform het gemeentelijke archeologiebeleid.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	het tijdelijk deel van het omgevingsplan regels zijn gesteld met betrekking tot archeologisch onderzoek, zowel voor de activiteit bouwen, als aanleggen (art. 22.28.4.b). Dit geldt niet voor bouwwerken kleiner dan 50 m2. Onderdeel b is een nieuwe regel, die niet als zodanig is opgenomen in de Erfgoedwet.	archeologische resten. Gebieden die worden beschermd met een strikte vrijstellingsgrens zijn namelijk de gebieden met een hoge (te verwachten) archeologische waarde. Het vrijgeven van die gebieden betekent dat de gemeente (en niet de initiatiefnemer) belast wordt met de zorgplicht. Dit is een financieel risico.	vondsten met bijbehorende kosten voor de gemeente.	de kans op toeval vondsten. Daarnaast ligt de onderzoek verplichting bij de initiatiefnemer.	Aanpassen van b met meerdere bodem verstorende activiteiten (bijv. ondergrondse sloop).
22.35 22.284.2 22.286.2 22.287 22.290.2b 22.291.2b 296.2 22.302	Aanvraagvereisten voor het aanleveren van een archeologisch rapport bij: - binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken; - omgevingsplanactiviteit uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk of werkzaamheid; - afwijking van regels van het tijdelijk deel van dit omgevingsplan; - gemeentelijk monument; - gebruik van locaties of bouwwerken; - slopen van een gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument; - verplaatsen van een	Voor een gedeelte van alle bodemroerende activiteiten kan archeologisch onderzoek worden gevraagd. Een deel van de bodemroerende activiteiten ontbreekt in de bruidsschat. Dit betekent dat geen onderzoek wordt gedaan en ongezien archeologische resten verloren kunnen gaan. En vergroot de kans op toeval vondsten en eventuele bijbehorende kosten.	Archeologische resten zijn beschermd door het vergunningstelsel. Door het schrappen van de aanvraagvereisten vervalt de verplichting tot vooronderzoek bij de aanvraag. Dit kan tot gevolg hebben dat: Het vooronderzoek en de opgraving in de voorschriften worden geregeld. Daarmee valt het gehele archeologische traject in de toezichtsfeer. Geen onderzoek wordt uitgevoerd en archeologische resten worden vergraven.	Het aanpassen van de indieningsvereisten biedt verduidelijking en transparantie naar de initiatiefnemer: wanneer is welk onderzoek/rapport nodig en wat zijn de uitzonderingen (wanneer is dit niet nodig). Daarnaast is de lijst bodemroerende activiteiten in de bruidsschat niet uitputtend en blijft, zonder aanpassing, het risico bestaan dat archeologische waarden ongezien worden vergraven.	Aanpassen

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	gemeentelijk monument voor zover het gaat om een monument; - slopen van een bouwwerk in een gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht; - slopen van een bouwwerk in en rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht.				
22.289	Aanvraagvereisten: eisen aan tekeningen archeologisch monument	Geen.	Het schrappen van deze regel heeft weinig directe gevolgen, want geen van de gemeenten heeft gemeentelijke archeologische monumenten. Het ontnemt wel de mogelijkheid om eisen te stellen bij mogelijk in de toekomst aan te wijzen archeologische monumenten.	Deze aanvraagvereisten kunnen aangepast worden overgenomen als gemeenten overwegen om gemeentelijk archeologische monumenten aan te wijzen. Dit artikel is zeer gedetailleerd. In de praktijk vraag dit om maatwerk.	Overnemen

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.303 (22.34)	Voorschriften: over archeologische monumentenzorg aan: - omgevingsplanactiviteit uitvoeren van een werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheden; - bouwactiviteit; - slopen op of in een archeologisch monument; - slopen op of in een bescherm stads- of dorpsgezicht.	Geen. De voorschriften, met uitzondering van het afwijken van het tijdelijk deel van het bestemmingsplan, zijn allemaal grotendeels opgenomen in de huidige bestemmingsplanregels.	Het schrappen van deze regel heeft tot gevolg dat archeologische waarden worden aangetast. De borging van archeologische waarden vindt immers plaats door middel van het vergunningstelsel. De erfgoedverordening regelt in de meeste gevallen de vergunningsvoorwaarden namelijk niet (of niet volledig).	Het aanpassen van deze regels zorgt voor betere borging van archeologische resten. Bijvoorbeeld door het opnemen van meerdere bodemroerende activiteiten (graven, ontgronden, ondergronds slopen). Daarnaast biedt het aanpassen van deze regels meer handvat voor toezicht en handhaving. Bijvoorbeeld door het opname van een uitwerking- en rapportageplicht in plaats van alleen een uitvoeringsplicht.	Aanpassen

4. Basisadvies bodem

4.1 Samenvatting en aanbevelingen

4.1.1 Samenvatting

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de vaste bodem komt bij de invoering van de Omgevingswet bij de gemeente te liggen waar deze onder de Wet bodembescherming bij de provincie lag. Met de Omgevingswet worden de regels om handelingen in de bodem te verrichten beschreven als milieubelastende activiteit. Voor de regels die overkomen uit het Activiteitenbesluit is het voor de bruidsschat van belang te realiseren dat het begrip inrichting verdwijnt waardoor het bereik van bruidsschatregels groter kan worden en bijvoorbeeld hobbymatige activiteiten ook gereguleerd kunnen worden.

Op het moment dat Bruidsschatregels overgenomen worden in het nieuwe omgevingsplan, moeten de regels voldoen aan de instructieregels van het Bkl. Voor bodem zijn er geen Bruidsschatregels strijdig met het Bkl, dus er bestaat geen noodzaak of verplichting om deze regels aan te passen. Voor de inhoudelijke toetsing van onderzoeken is het wel belangrijk gebruik te blijven maken van de circulaire bodemsanering 2013. In het advies voor de bruidsschatregels is ingestoken op een beleid neutrale overgang naar de Omgevingswet.

Voor bodem is het verder van belang welke (instructie)regels er, met name voor grondwater, in de provinciale omgevingsverordening worden opgenomen. Deze regels kristalliseren de komende jaren uit. De gemeentelijke bodemkwaliteitskaart en –beheerplan worden van rechtswege onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan.

Met de Omgevingswet wordt de zorgplicht zoals de Wet bodembescherming deze kent afgezwakt. Door deze in het omgevingsplan verder uit te werken kan dit worden gecorrigeerd.

4.1.2 Aanbevelingen

De analyse die door de werkgroep bodem is uitgevoerd leidt tot de volgende aanbevelingen:

- Het behouden en op onderdelen aanpassen van de bruidsschatregels voor het thema bodem.
- Houd bij aanpassing van regels rekening met de omvang, risico's en het karakter van de activiteit.
- In een volgende stap moeten nog de gevolgen van de provinciale omgevingsverordening nagegaan worden en kunnen de mogelijkheden voor beleids- en maatwerkregels uitgewerkt worden.
- De regels die de provincie opstelt rondom grondwater zijn te vinden in de provinciale omgevingsverordening. Over de overige zaken gerelateerd aan grondwater moeten provincie, waterschappen en gemeenten in de regio onderling afspraken maken.
- Maak voor de verdere uitwerking gebruik van het landelijke project "bodembeheer van de toekomst" die via de website "samen de diepte in" bouwstenen uitwerkt voor de relevante regelgeving en lokale afwegingsruimte.

- Let bij handhaving op de zorgplicht: In de Omgevingswet is een algemeen zorgplicht artikel opgenomen. Dit is minder sterk dan het zorgplichtartikel 13 uit de Wet bodembescherming. In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen. Deze heeft alleen betrekking op de in het Bal aangewezen milieubelastende activiteiten en is zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar. Het is mogelijk om in het omgevingsplan een specifieke zorgplicht verder uit te werken voor een goede bescherming van de bodem en daar in te gaan op het verrichten van handelingen die de bodemkwaliteit kunnen bedreigen. Zo vallen activiteiten die niet onder het Bal vallen wel onder de zorgplicht waarmee deze activiteiten toch bestuursrechtelijk en strafrechtelijk handhaafbaar zijn.
- Let bij handhaving op het eindonderzoek bodem: Bij de meeste regels luidt ons advies om het eindonderzoek bodem niet te schrappen. Dit om de druk op de handhaving van de bodem beschermende voorzieningen te verlichten. Het eindonderzoek met de herstelplicht toont aan of men de bodem beschermende voorziening in stand heeft gehouden en of deze heeft gewerkt. Er ligt wel werk voor handhaving / de gemeente om te controleren of de eindonderzoeken daadwerkelijk worden uitgevoerd na het beëindigen van de activiteit.

4.2 Inleiding van het thema

Voor een gezonde leefomgeving is het van belang dat de bodem geschikt is voor het hetgeen waar deze voor wordt gebruikt. Een verontreiniging in de bodem of het grondwater geeft beperkingen in het gebruik. Regels op het gebied van bodem zorgen ervoor dat de bodem geschikt is, blijft en wordt gemaakt voor het beoogde gebruik.

Voor bodem bestaat de Bruidsschat uit twee delen. Het eerste deel bestaat uit regels uit het huidige Activiteitenbesluit. Deze regels zijn gericht op het beschermen van de bodem bij milieubelastende activiteiten die niet onder het Bal vallen. Het tweede deel van de Bruidsschat voor bodem gaat over het lokaal regelen van een aantal regels die nu onder de Wet bodembescherming (Wbb) vallen en de regels uit de bouwverordening voor het bouwen op verontreinigde bodem.

4.3 Hoe is het nu geregeld?

De regels om de bodem te beschermen bij bodembedreigende activiteiten zijn terug te vinden in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarin staat voor inrichtingen dat wanneer een bodembedreigende activiteit wordt verricht, bodem beschermende voorzieningen en -maatregelen getroffen moeten worden. Het doel van deze bodem beschermende voorzieningen en -maatregelen is zorgen voor een verwaarloosbaar bodemrisico. Ook wordt het voorkomen of beperken van bodemverontreiniging genoemd in het artikel over zorgplicht (Activiteitenbesluit milieubeheer art. 2.1 lid 2).

De regels rondom bodemverontreiniging zijn nu landelijk geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). In de Wbb worden onder andere de sanering van de verontreinigde bodem en het grondwater geregeld. De Wbb bevat de voorwaarden voor het verrichten van handelingen in of op de (verontreinigde) bodem. De provincie is het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wbb, ook zijn een aantal gemeenten aangewezen als bevoegd gezag gemeenten Wbb (binnen de provincie Utrecht zijn dit de gemeente Amersfoort en de gemeente Utrecht).

Naast de Wbb zijn er ook regels rondom bodem (verontreiniging) opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit bodemkwaliteit, de Wet milieubeheer, de Woningwet en de gemeentelijke bouwverordening. Voor deze regels is de gemeente bevoegd gezag.

4.4 Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?

Met de komst van de Omgevingswet maakt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer plaats voor het nieuwe begrip 'milieubelastende activiteit'. Een milieubelastende activiteit (mba) is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Met het vervallen van het begrip inrichting kan het zijn dat activiteiten meldingsplichtig worden die voorheen niet meldingsplichtig waren omdat het geen inrichting betrof. Daarmee kunnen niet bedrijfsmatige activiteiten meldingsplichtig worden.

In het Besluit activiteit leefomgeving (Bal) staan de regels opgenomen voor de betreffende activiteiten, waaronder regels voor de bescherming van de bodem. Er staat per milieubelastende activiteit beschreven of er bodem beschermende maatregelen genomen moeten worden en zo ja, wat voor maatregelen. In Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan de regels die gaan over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en monitoring.

In het Bal of Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels voor:

- bodembeschermende voorzieningen (§ 5.4.2 Bal);
- het eindonderzoek bodem (§ 5.2.1 Bal);
- bodembeschermende maatregelen (indien nodig beschreven per mba);
- een eindonderzoek bodem gedaan moet worden (indien nodig beschreven per mba);
- een specifieke zorgplicht voor de bodem (art. 2.11 Bal) gebonden aan activiteiten;
- voorafgaand bodemonderzoek (§ 5.2.2 Bal);
- grondverzet (ontgraven) (§3.2.22, § 4.120, § 3.2.21, § 4.119 van het Bal);
- grondverzet (toepassen) (§ 5.1.4.5.3, instructieregel Bkl, § 3.2.26, § 4.124 Bal);
- toepassen van bouwstoffen (§ 3.2.25 en § 4.123 Bal);
- opslag van grond of baggerspecie (§ 3.2.24, § 4.122 Bal);
- saneren van de bodem (§ 3.2.23, § 4.121 Bal);
- nazorg (§ 5.1.4.5.2, instructieregel Bkl);
- bouwactiviteit op een bodemgevoelige locatie (§ 5.1.4.5.1, instructieregel Bkl).

Met de komst van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag voor de bodemtaken (voor wat betreft de taken die voorkomen uit de Wet bodembescherming) van de provincie naar de gemeenten. Door deze verschuiving worden de gemeenten primair verantwoordelijk voor de zorg van de fysieke leefomgeving en daarmee ook voor het beheer van historische bodemverontreinigingen. De zorg voor een goede grondwaterkwaliteit blijft een verantwoordelijkheid en een taak van de provincie. De regels die de provincie opstelt rondom grondwater zijn straks te vinden in de provinciale omgevingsverordening. Over de overige zaken gerelateerd aan grondwater moeten provincie, waterschappen en gemeenten onderling afspraken maken.

4.5 Bodem en de bruidsschat

De activiteiten die de meeste risico vormen voor de bodem krijgen voorschriften mee vanuit het Bal. Een aantal activiteiten krijgen verplichtingen ter bescherming van de bodem mee vanuit de bruidsschat. Deze verplichtingen hebben met name betrekking op het hebben van bodem beschermende voorzieningen en het uitvoeren van een eindonderzoek bodem bij het beëindigen van een activiteit.

4.5.1 Overzicht onderwerpen

Voor het thema bodem zijn voor de volgende onderwerpen regels opgenomen in de bruidsschat:

- wassen van motorvoertuigen (§ 22.3.14);
- slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen (§ 22.3.17);
- in werking hebben van een acculader (§ 22.3.19);
- traditioneel schieten (§ 22.3.21);
- opslaan van vaste mest (§ 22.3.23);
- opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen (§ 22.3.24);
- het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels (§ 22.3.25).

In het aanvullingsbesluit bodem (§ 22.3.7 bodembeheer) zijn de bruidsschatregels opgenomen die betrekking hebben op bodemverontreinigingen en saneringen. Deze regels hebben betrekking op:

- nazorg na saneren van de bodem (§ 22.3.7.1);
- kleinschalig graven boven de interventiewaarde bodemkwaliteit (§ 22.3.7.2);
- activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico (§ 22.3.7.3);
- toelaten van een bouwactiviteit op een bodemgevoelige locatie (§ 22.2.7.2).

4.5.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels Omgevingswet en Bal

In verband met de samenhang zijn de instructieregels uit het Bkl en de regels uit het Bal al meegenomen in de beschrijving in paragraaf 4.4.

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

Voor bodem zijn er geen Bruidsschatregels strijdig met het Bkl. Voor het thema bodem is het dus niet noodzakelijk om in het nieuwe omgevingsplan regels aan te passen aan instructieregels van het Bkl.

Instructieregels in de provinciale verordening

Het ontwerp van de Omgevingsverordening 2022, die is gebaseerd op de Omgevingswet, lag tot 12 juli 2021 ter inzage. Uit deze verordening blijkt dat de provincie Utrecht wat betreft grondwaterbeheer nog zoekende is. Ook in de keuze te werken met rechtstreeks werkende regels of met instructieregels is de provincie Utrecht nog zoekende. Daarom is aangedrongen op een jaarlijkse aanpassing van de omgevingsverordening als daar vanuit het overleg met de betrokken overheden aanleiding voor is.

Relatie nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaarten

De bruidsschat wordt automatisch onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan. De gemeente heeft de vrijheid bruidsschatregels, al dan niet aangepast, over te nemen in het (definitieve) omgevingsplan. Naast de bruidsschat worden ook de bestemmingsplannen en de gemeentelijke verordeningen van rechtswege onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan als de Omgevingswet in werking treedt. Hoe het zit met de nota's bodembeheer en bodemkwaliteitskaarten wordt goed uitgelegd in het stuk: 'Transitie nota bodembeheer en bodemkwaliteits- en bodemfunctiekaarten naar het stelsel van de Omgevingswet', opgesteld door Bodembeheer van de Toekomst⁴. Van 2022 tot 2029 is sprake van een transitieperiode. Gemeenten hebben dus nog tot 2029 de tijd om te bepalen welke regels op het gebied van bodem ze willen opnemen in hun omgevingsplan nieuwe stijl.

⁴ [Transitie nota bodembeheer en bodemkwaliteits- en bodemfunctiekaarten naar het stelsel van de Omgevingswet \(samendediepte.nl\)](#)

4.6 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema bodem zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
§22.3.14 Artikelen 22.192 t/m 22.193	Wassen van motorvoertuigen Deze paragraaf is van toepassing op het uitwendig wassen van motorvoertuigen. Deze paragraaf is niet van toepassing: a. als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving de activiteit omvat; en b. op wassen van motorvoertuigen bij wonen.	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden.	Het is niet mogelijk om deze regel te schrappen. De regel fungeert namelijk als vangnet voor wasplaatsen die niet onder een milieubelastende activiteit (mba), zoals benoemd in Bal, vallen.	Mogelijkheid tot aanpassen: De regels rondom de activiteit wassen van motorvoertuigen zijn zowel in het Bal als in de Bruidsschat op dit moment niet van toepassing op wonen. Wij adviseren om dat te relateren aan het rioolstelsel. Daar waar in de gemeente een gescheiden rioolstelsel ligt, kan overwogen worden om het wassen van motorvoertuigen bij wonen te verbieden, om bodemverontreiniging door het wassen te voorkomen. Daar waar een gemengd riool ligt, waar er dus geloosd wordt op een zuiveringsinstallatie, kan overwogen worden om het wassen van motorvoertuigen bij wonen wel toe te staan. Let op: bij het aanpassen van de regel naar een verbod op het wassen van motorvoertuigen bij wonen is handhaving lastig door lage pakkans. Voorstel is handhaving achterwege te laten en in te zetten op voorlichting en burgerlijke gehoorzaamheid.	Advies is behouden of aanpassen zoals in dit schema aangegeven.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
§22.3.17 Artikelen 22.202, 22.203, 22.206 t/m 22.212	Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen. Deze paragraaf is van toepassing op: a) het slachten van ten hoogste 10.000 kilogram levend gewicht aan dieren per week en het broeien, koken of pekelen van daarbij vrijkomende dierlijke bijproducten; b) het uitsnijden van vlees van karkassen of karkasdelen; c) het uitsnijden van vis; d) het uitsnijden en pekelen van organen. Deze paragraaf is niet van toepassing als een activiteit als bedoeld in artikel 3.128 van het Besluit activiteiten leefomgeving de activiteit omvat.	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden. Door het ontbreken van een ondergrens vallen hier ook hobbymatige activiteiten onder. Dat betekent dat ook particuliere activiteiten zich aan deze regels moeten houden. Behoud vereist dus verdere uitwerking om beleidsneutraal over te kunnen gaan. Zo kan de gemeente overwegen om een ondergrens op te nemen voor het aantal kilo's, zodat bijvoorbeeld hobbymatig slachten niet onder deze regels valt.	Het gaat hier om kleine slachterijen. Bij schrappen is er alleen de zorgplicht waar op gehandhaafd kan worden. Door het ontbreken van een bodem beschermende voorziening kan er een bodemverontreiniging ontstaan met pekkel (chloride).	Artikel 22.207 Bodem: logboek bodem beschermende voorziening kan geschrapt worden. Dit omdat het bijhouden van een logboek van een bodem beschermende voorziening, in onze opinie, te ver gaat als er gekeken wordt naar de omvang en de risico's van de activiteit. Het gevolg van schrappen is dat de administratieve lasten worden verminderd. We adviseren om de rest van de regels over te nemen.	Behouden, artikel 22.207 kan eventueel geschrapt worden.
§22.3.19 Artikelen 22.221 t/m 22.223	In werking hebben van een acculader. Deze paragraaf is van toepassing op het laden van een natte accu met een acculader die vloeibare bodembedreigende stoffen bevat.	Behouden van deze regel zorgt voor de verplichting dat accu's altijd op een aaneengesloten bodemvoorziening moeten worden opgeslagen. Hiermee wordt het risico op een bodemverontreiniging verkleind.	Bij schrappen is er alleen de zorgplicht waar op gehandhaafd kan worden. Schrappen van de regel zorgt voor een risico op een bodemverontreiniging door de vloeistoffen uit de accu.	Artikel 22.223 Bodem: logboek bodem beschermende voorziening kan geschrapt worden. Dit omdat het bijhouden van een logboek van een bodem beschermende voorziening, in onze opinie, te ver gaat als er gekeken wordt naar de omvang en de risico's van de activiteit.	Behouden, en eventueel schrappen van artikel 22.223, en aanpassen van artikel 22.222.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
				Artikel 22.222 kan verruimd worden door naast een bodem beschermende voorziening ook toe te staan dat het laden van een accu plaatsvindt in een bak. Om te voorkomen dat accuzuur overloopt moet de bak beschermd zijn tegen inregenen. Natte accu's zijn niet compleet afgesloten dus er kan ook water de accu instromen waardoor droog opslaan aanbevolen wordt. Dit staat momenteel niet in de bruidsschatregel, maar kan wel toegevoegd worden.	
§22.3.21 Artikelen 22.227 t/m 22.236	Traditioneel schieten Deze paragraaf is van toepassing op het traditioneel schieten door schutterijen of schuttersgilden met buksen of geweren vanaf een vaste standplaats op een stilstaand doel in de buitenlucht.	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden. Dit betekent een beleid neutrale overgang.	Als deze activiteit niet voorkomt in de gemeente is het mogelijk om deze regel te schrappen. Hiermee kan de veiligheid in het gedrang komen. Door de specifieke zorgplichten in de bruidsschat is er een vangnet voor gevallen waarin de regel toch nodig blijkt te zijn.	Bij behoud van de regel kan artikel 22.231 logboek bodem beschermende voorziening geschrapt worden. Verder raden we het niet aan om deze regel te wijzigen. Deze regel kan beter in zijn geheel behouden of geschrapt worden.	Behouden en eventueel schrappen van artikel 22.231.
§22.3.23 Artikelen 22.240 t/m 243	Opslaan van vaste mest Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan van vaste mest met een totaal volume van ten minste 3 m³ en ten hoogste 600 m³. Deze paragraaf is niet van toepassing als beide	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden. Dit betekent een beleid neutrale overgang.	Bij schrappen is er alleen de zorgplicht waar op gehandhaafd kan worden. Door het ontbreken van een bodem beschermende voorziening kan er een bodemverontreiniging ontstaan door het opslaan van vaste mest.	Artikel 22.243 Bodem: logboek bodem beschermende voorziening zou geschrapt kunnen worden. Dit omdat het bijhouden van een logboek van een bodem beschermende voorziening, in onze opinie, te ver gaat als er gekeken wordt naar de omvang en de risico's van de activiteit. Bij behoud regel kan het zijn dat een hobbymatige activiteit onder deze	Behouden. Onder andere om het toezicht eenvoudig te houden. Artikel 22.243 kan eventueel geschrapt worden.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	onderstaande situaties aan de orde zijn: a. op het opslaan van vaste mest, korter dan twee weken op één plek; b. als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.90, 3.200, 3.208, 3.211, 3.215 of 3.225 van het Besluit activiteiten leefomgeving de activiteit omvat.			regel valt.	
§22.3.24 Art. 22.246 t/m 22.249	Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen Deze paragraaf is van toepassing op het opslaan bij één van onderstaande opties: a. kuilvoer met een totaal volume van meer dan 3 m³; b. vaste bijvoedermiddelen met een totaal volume van meer dan 3 m³. Deze paragraaf is niet van toepassing als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.200 of 3.215 van het Besluit activiteiten leefomgeving de activiteit omvat.	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden. Dit betekent een beleid neutrale overgang.	Bij schrappen is er alleen de zorgplicht waar op gehandhaafd kan worden. Door het ontbreken van een bodem beschermende voorziening kan er een bodemverontreiniging ontstaan door deze activiteit.	Artikel 22.249 Bodem: logboek bodem beschermende voorziening, zou geschrapt kunnen worden. Dit omdat het bijhouden van een logboek van een bodem beschermende voorziening, in onze opinie, te ver gaat als er gekeken wordt naar de omvang en de risico's van de activiteit. Bij behoud regel kan het zijn dat een hobbymatige activiteit onder deze regel valt.	Behouden en eventueel schrappen van artikel 22.249.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
§22.3.25 Artikelen 22.252 t/m 22.255	Fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels Deze paragraaf is van toepassing op het fokken, houden of trainen van meer dan 25 vogels of meer dan 5 zoogdieren. Deze paragraaf is niet van toepassing als een milieubelastende activiteit die is aangewezen in artikel 3.200 van het Besluit activiteiten leefomgeving de activiteit omvat.	Behouden van deze regels maakt dat de regels betreffende deze activiteit uit het Activiteitenbesluit voortgezet worden. Dit betekent een beleid neutrale overgang.	Bij schrappen is er alleen de zorgplicht waar op gehandhaafd kan worden. Door het ontbreken van een bodem beschermende voorziening kan er een bodemverontreiniging ontstaan door deze activiteit.	Artikel 22.255 Bodem: logboek bodem beschermende voorziening, zou geschrapt kunnen worden. Dit omdat het bijhouden van een logboek van een bodem beschermende voorziening, in onze opinie, te ver gaat als er gekeken wordt naar de omvang en de risico's van de activiteit. Bij behoud van deze regel kan het zijn dat huisdieren en hobbymatige activiteiten (zoals een volière) onder deze regel vallen. Er kan dus gekeken worden naar het verhogen van het aantal dieren of het uitsluiten van huisdieren.	Behouden, artikel 22.255 eventueel schrappen.
22.268	Vangnetvergunning lozen in de bodem 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning afvalwater op of in de bodem te lozen, tenzij het lozen op grond van deze afdeling is toegestaan. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op: a. wonen; b. een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving; c. het lozen op of in de bodem waaraan in een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit op	Bij het behouden van de regel moet er een proces worden gemaakt voor het lozen van afvalwater buiten een Bal activiteit.	Als de regel geschrapt wordt, worden lozingen die buiten het Bal vallen gelegaliseerd. Daardoor kan mogelijk een verontreiniging ontstaan.	Het is niet aan te raden om deze regel te wijzigen.	Behouden.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	grond van artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving of een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkings-activiteit op grond van de waterschap verordening voorschriften zijn gesteld. 3. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het lozen van afvalwater op of in de bodem worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. de maximale hoeveelheid afvalwater per uur; b. het soort afvalwater.				
22.260	Omgevingsvergunning installeren gesloten bodemenergiesysteem 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een gesloten bodemenergiesysteem aan te leggen of te gebruiken in één van ondergenoemde situaties: a. in een interferentiegebied dat is aangewezen in dit omgevingsplan of bij gemeentelijke verordening of omgevingsverordening; b. met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer. 2. Bij een aanvraag om een	Het Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen (WBBE) maakte onderscheid tussen grote gesloten systemen (met een bodemzijdig vermogen van > 70 Kw) en kleine gesloten systemen (< 70 Kw). Voor grote systemen gold een OBM-toets (Omgevingsvergunning beperkte milieutoets). Deze vorm komt onder de Omgevingswet niet terug. De huidige Bruidsschatregels zijn in lijn met huidig beleid.	Als de regel geschrapt wordt zijn gesloten bodemenergiesystemen in een interferentiegebied en grote gesloten bodemenergiesystemen vergunningsvrij. Eventueel kan hiervoor een meldingsplicht voor in de plaats komen.	Handhaven en aanpassing afwegen bij traject voor aanwijzen interferentiegebieden en opstellen bodemenergieplan.	Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	omgevingsvergunning worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. een plattegrondtekening en situatietekening met daarop de ligging van de lussen van het gesloten bodemenergiesysteem, het middelpunt van het systeem en de einddiepte waarop het systeem zal worden aangelegd; b. de coördinaten van het middelpunt van het gesloten bodemenergiesysteem en de einddiepte van het systeem in meters onder het maaiveld; c. gegevens waaruit blijkt dat het gebruiken van het gesloten bodemenergiesysteem niet leidt tot negatieve interferentie met bodemenergiesystemen in de omgeving waarvoor een melding is gedaan of een omgevingsvergunning is verleend; d. een verklaring van degene die het gesloten bodemenergiesysteem installeert over het 71 energierendement, uitgedrukt als de SPF, dat het systeem zal behalen; e. informatie over het bodemzijdig vermogen van het gesloten bodemenergiesysteem en de omvang van de behoefte aan warmte en koude waarin het systeem zal voorzien; en f. de naam en het adres van				

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	degene die het gesloten bodemenergiesysteem zal ontwerpen, installeren en van degene die de boringen zal verrichten. 3. De omgevingsvergunning wordt alleen verleend als aan beide onderstaande situaties wordt voldaan: a. het bodemenergiesysteem geen interferentie kan veroorzaken met een ander bodemenergiesysteem waardoor het doelmatig functioneren van een van de systemen kan worden geschaad; b. er geen sprake is van een ondoelmatig gebruik van bodemenergie.				
§22.3.7.1 Aanvullings- besluit bodem	Nazorg na saneren van de bodem Deze paragraaf is van toepassing op het verrichten van nazorg als saneren van de bodem heeft plaatsgevonden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, dit omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift.	De regel is een voortzetting van huidig landelijk beleid. Overnemen van deze regel waarborgt de veiligheid en gezondheid van bewoners en gebruikers.	Deze maatregel kan niet helemaal worden geschrapt, er moet worden voldaan aan de instructieregel (Bkl paragraaf 5.1.4.5.2). Let op, bij schrappen ga je direct over op zorgplicht.	De mogelijke gevolgen van aanpassen moeten per situatie beoordeeld worden.	Behouden.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
§22.3.7.2 Aanvullings- besluit bodem	Kleinschalig graven boven de interventiewaarde bodemkwaliteit 1. Deze paragraaf is van toepassing op het graven in de bodem waarbij het bodemvolume waarin wordt gegraven kleiner dan of gelijk is aan 25 m³ én sprake is van één van onderstaande situaties: a. voor locaties waar voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking verleend is als bedoeld in artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming. In deze wet is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem geen sprake is van dusdanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. Dit geldt ook bij mogelijke verspreiding van de verontreiniging. b. locaties of gebieden waar de bodem diffuus is verontreinigd tot boven de interventiewaarde bodemkwaliteit zoals dat blijkt uit:	Deze regel betekent een beleid neutrale overgang.	Wanneer deze regel geschrapt wordt verhoogt het risico op vermenging van verontreinigde en niet verontreinigde grond. Hierdoor kan 'schone' grond verontreinigd raken. Daarnaast verhoogt het schrappen van deze regel het risico op de 'Salamitactiek'. Door steeds in kleine plukjes te ontgraven hoeft de initiatiefnemer niet te melden. Door ook voor kleine hoeveelheden een meldingsplicht in te stellen houdt je als bevoegd gezag zicht op de ontwikkelingen en kan je controleren of het totaal in een bepaalde periode wel >25 m³ uitkomt. Let op, bij schrappen ga je direct over op zorgplicht.	Onder de huidige wet- en regelgeving moet voor kleinschalig graven in grond boven de interventiewaarde, zoals beschreven in artikel 22.127, een BUS-melding of Saneringsplan met evaluatie ingediend worden. Om beleidsneutraal over te gaan kan de gemeente voor deze activiteit een melding graven of saneren (zoals beschreven in het Bal) invoeren. De gemeente zou artikel 22.128 lid 3a kunnen schrappen om ook meldingen te krijgen van het tijdelijk uitnemen van grond (op dit moment komen deze meldingen vaak binnen als BUS tijdelijke uitplaatsing). Ook voor lid 3b zou een meldingsplicht opgesteld kunnen worden, echter zouden we hierbij adviseren om de 5 dagen tussen melden en starten te schrappen. Artikel 22.129 Bodem en afval: tijdelijke opslag van vrijkomende grond, kan aangepast worden door de opslag alleen bij tijdelijke uitname toe te staan en in andere gevallen de vrijgekomen grond gelijk af te voeren. Dit is strenger, maar maakt het goed uitvoeren van toezicht makkelijker.	Behouden.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	- een bodemkwaliteitskaart als bedoeld in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder b, van de Omgevingswet; of - een bodemkwaliteitskaart vastgesteld op grond van artikel 25c, derde lid van het Besluit bodemkwaliteit. 2. Graven in de bodem als bedoeld in het eerste lid omvat ook: a. het zeven van de uitkomende grond op dezelfde locatie; b. het tijdelijk opslaan van grond; c. het terugplaatsen van grond na afloop van tijdelijk uitnemen. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op het graven in de waterbodem.				
§22.3.7.3 Aanvullings- besluit bodem	Activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico. Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit op een locatie waar voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking verleend is als bedoeld in artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming. In deze wet is vastgesteld dat bij	De regel is een voortzetting van huidig landelijk beleid. Dit betekent een beleid neutrale overgang.	Impact van schrappen is dat bij activiteiten op de voormalige ernst, geen spoed beschikte locaties geen maatregelen genomen hoeven te worden die verdere verontreiniging van de bodem voorkomen of beperken of, als dat redelijkerwijs mogelijk is in samenhang met de activiteit die wordt verricht, ongedaan te maken. Wij adviseren om deze regel niet te schrappen.	De mogelijke gevolgen van aanpassen moeten per situatie beoordeeld worden.	Behouden.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem geen sprake is van dusdanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. Dit geldt ook bij mogelijke verspreiding van de verontreiniging.				
§22.2.7.2 Aanvullings- besluit bodem Artikelen 22.26, 22.29, 22.30, 22.31, 22.35	Binnenplanse vergunningplicht voor omgevingsplanactiviteit bouwwerken (de bruidsschatregels over het bouwen van een bodemgevoelig gebouw maken hier onderdeel van uit)	Bij behoud van deze regel wordt aan de instructieregel voldaan. Het is een beleid neutrale overgang.	Het is niet mogelijk regels te schrappen, omdat dan niet voldaan wordt aan het Bkl.	Het advies is om eerst ervaring op te doen met de regels en dan te overwegen wat beter kan.	Behouden.

4.7 Verwijzing naar externe bronnen

Project Samen de diepte in

Voor de implementatie van bodem en ondergrond in de instrumenten van de Omgevingswet is het programma Bodembeheer van de Toekomst opgezet. Het programma is erop gericht om gemeenten (en omgevingsdiensten) te ondersteunen bij het voorbereiden en opstellen van regels voor bodem, grondwater en de ondergrond in het omgevingsplan. Dat doet ze vanuit drie brillen: het realiseren van maatschappelijke opgaven, een passende bodemkwaliteit en de filosofie van de Omgevingswet. Eén van de bouwstenen in dit programma is het aanvullingsspoor bodem waarin per onderwerp de algemene regels uit het Bal, instructieregels uit het Bkl, Bruidsschatregels (behouden, aanpassen of schrappen) en mogelijkheden voor maatwerkregels voor het omgevingsplan in onderlinge samenhang worden behandeld. Met het aantekeningenblad afwegingsruimte bodem kan, samen met de juridische frames als achtergrondinformatie, een keuze worden gemaakt voor de invulling van Bruidsschatregels en maatwerkmogelijkheden. Waar in de tabel in de vorige paragraaf de bruidsschatartikelen op paragraaf niveau zijn uitgewerkt, biedt het aantekeningenblad een toegevoegde waarde omdat het onder andere een gedetailleerde uitwerking (op artikelniveau) bevat van de bruidsschatregels uit het aanvullingsbesluit bodem. Ook de mogelijkheden voor maatwerkregels en tabbladen voor beleidsregels, overig en grondwater en bodemenergie zijn gedetailleerd uitgewerkt.

Zie voor meer informatie de juridische frames van het programma Bodembeheer van de Toekomst op de site "samen de diepte in.nl". Deze zijn het laatste bijgewerkt in oktober 2021 als 80% versie op basis van Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet (Staatsblad, 25 februari 2021). Daarnaast zijn ook een aantal informatiebladen (o.a. over maatwerkregels en over de nota bodembeheer) beschikbaar en zijn er webinars terug te kijken. Verder zijn er per onderwerp (modules) voorbeeldregels uitgewerkt in de zogenaamde Staalkaart bodembeheer.

Tot slot staat er relevante informatie op de webpagina Bodem en de bruidsschat van het informatiepunt Leefomgeving (iplo) : [Bodem en de bruidsschat - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](https://www.iplo.nl/bodem-en-de-bruidsschat)

5. Basisadvies energiebesparing

5.1 Samenvatting en aanbevelingen

5.1.1 Samenvatting

In de Omgevingswet worden regels over energiebesparing gesteld vanwege de verplichtingen die volgen uit de Europese doelstellingen en het Klimaatakkoord om minder CO₂ uit te stoten, duurzame energie op te wekken en minder energie te verbruiken. Gemeenten spelen hier een belangrijke rol in: ze kunnen woningeigenaren stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen, ze kunnen het opwekken van lokale duurzame energie stimuleren en ze kunnen energiebesparing bij bedrijven stimuleren en hier op handhaven. Om deze doelen te bereiken biedt de Omgevingswet belangrijke instrumenten en regels. Een deel van de regels om als gemeente meer te kunnen sturen op energiebesparing is nog in ontwikkeling. De regels die nu al beschikbaar zijn over energiebesparing, zijn te vinden in het Bal, het Bbl, het tijdelijk deel van het omgevingsplan (via de bruidsschat) en de omgevingsvergunning.

5.1.2 Aanbevelingen

Met de komst van de Omgevingswet verandert de wet- en regelgeving over energiebesparing bij bedrijven en instellingen. De regels staan dan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), het besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en in de omgevingsvergunning.

Hieronder geven we aanbevelingen over (nieuwe) keuzes die gemeenten kunnen maken. Verder lopen er landelijk nog meerdere discussies omtrent het aspect 'energie' in Omgevingswet en plannen. We raden aan deze ontwikkelingen op regionaal en gemeentelijk niveau te volgen om inzicht te krijgen/houden in de mogelijke keuzes voor gemeenten.

Neem de volgende elementen op in het omgevingsplan op de volgende manier/momenten:

- Nu opnemen in het tijdelijke omgevingsplan:
 - Voor de bedrijven met 'bedrijfstaking overstijgende milieubelastende activiteiten'⁵ vervalt de informatieplicht energiebesparing, omdat deze nu niet in het Bal of bruidsschat wordt genoemd. Hierdoor wordt het moeilijker om inzicht te houden in het energieverbruik van deze bedrijven en wat de mogelijkheden zijn om energie te besparen.
 - Mogelijk neemt de wetgever de informatieplicht (en ook de rekenmethodiek voor de terugverdientijd) toch nog via een wijzigingsspoor in de regelgeving op, nog voordat de Omgevingswet in werking treedt. Als dat het geval is dan adviseren we, vanuit het oogpunt van energiebesparing en het behalen van klimaatdoelstellingen, om zo snel mogelijk de informatie- en energiebesparingsplicht in de omgevingsplannen op te nemen.
- Voor 2029 opnemen in het omgevingsplan nieuwe stijl:
 - De energiebesparingsplicht staat voor de 'bedrijven die niet onder het bal vallen met bedrijfstaking overschrijdende milieubelastende activiteiten' wel in de bruidsschat, maar die geldt maximaal tot 2029. Daarom adviseren wij om vóór het vervallen van de tijdelijke bruidsschat in 2029 de energiebesparingsplicht voor alle bedrijven te borgen in het omgevingsplan nieuwe stijl.
 - Opnemen vastgestelde maatwerkregels in omgevingsplannen.
 - Door de Omgevingswet krijgen gemeenten met maatwerkregels en voorschriften de mogelijkheid om aanvullende eisen te stellen aan duurzaamheid, die verder gaan dan de landelijke wettelijke eisen. Gemeenten kunnen hiervan gebruik maken om de duurzaamheidsambities te ondersteunen.

⁵ Dit betreffen milieubelastende activiteiten die niet aan één specifieke hoofdactiviteit toe te wijzen zijn, maar voor meer bedrijfstypen gelden, zoals stookinstallaties

- In de bruidsschat wordt niet gesproken over nieuwbouw, maar binnen de omgevingsplannen hebben gemeenten wel de mogelijkheid om hogere duurzaamheidseisen te stellen aan nieuwbouw. Als de gemeente bijvoorbeeld beleid heeft voor duurzaam bouwen, raden we aan om te onderzoeken hoe deze (of delen hiervan) kunnen worden opgenomen als maatwerkregels in omgevingsplannen. Hierbij kunnen ook duurzaamheidsopties zoals circulariteit en klimaatadaptatie worden meegenomen.
- Zoek afstemming in de regio over te gebruiken definities. Uniformiteit voorkomt dat bedrijven bij verschillende gemeenten tegen andere regels aanlopen en toezichthouders continu verschillende regels moeten hanteren.

Voor de bedrijven waarvoor de regels in het Bal niet gelden, vervalt de informatieplicht. Maar deze verplichting kan via een maatwerkregel wel worden opgenomen in omgevingsplannen. Dit is voor iedere gemeente een eigen overweging.

Lopende ontwikkelingen

Verder zijn er nog een aantal lopende ontwikkelingen die aanleiding kunnen zijn om regels in het omgevingsplan op te nemen. We raden aan om de onderstaande lopende ontwikkelingen te volgen, omdat deze gemeenten kansen bieden om energiebesparing en duurzame opwekking te versterken:

- Energiebesparingsplicht en informatieplicht: Er wordt momenteel door de Rijksoverheid verder onderzocht welke manier het meest passend is om, binnen de systematiek van de Omgevingswet, de energiebesparingsplicht en bijbehorende informatieplicht, ook te laten gelden voor activiteiten waarvoor geen rijksregels gelden.
- CO₂-besparingsplicht: Het doel is om in 2023 worden bedrijven en instellingen te verplichten om naast energiebesparende maatregelen ook CO₂-reducerende maatregelen te treffen. Wij adviseren om deze ontwikkeling nauwlettend in de gaten te houden en het omgevingsplan te zijner tijd aan te passen als dit nodig is voor de bedrijfstak overstijgende activiteiten.
- Aanscherping terugverdiëntijden: Gemeenten kunnen de mogelijkheid krijgen om de eisen voor terugverdiëntijden voor energiemaatregelen bij bestaande bedrijven aan te scherpen. In ieder geval voor individuele bedrijven. Het is nog niet duidelijk of een aanscherping voor een groep of alle bedrijven ook mogelijk is. Toezicht en handhaving wordt moeilijker uitvoerbaar als de eisen voor bedrijven met dezelfde of vergelijkbare activiteiten verschillen per gemeente. Dus voor toezicht is het wenselijk om de regels zo eenduidig mogelijk te houden. Ook voor bedrijven met vestigingen verspreid over meerdere gemeenten kan het een complexe situatie worden. Wij adviseren daarom om waar mogelijk aan te sluiten bij de terugverdiëntijd van vijf jaar zoals opgenomen in Rijksregels.
- Benutten van bedrijfsdaken voor de opwekking van duurzame energie: Het verplichten/afdwingen van zonnepanelen op bedrijfsdaken, wordt misschien mogelijk. Dit is afhankelijk van de resultaten van een internetconsultatie, die nog niet bekend zijn. Uniforme uitwerking van specifieke zorgplicht milieubelastende activiteit (doelmatig beheer en onderhoud).
- De verplichting tot het verrichten van doelmatig beheer en onderhoud, ofwel DBO-maatregelen, wordt via rijksregels duidelijker opgenomen in de energiebesparingsplicht.

- Resultaten van zowel de gemeentelijke Transitievisie Warmte (TVW) als de regionale Energiestrategie (RES) kunnen worden opgenomen in de Omgevingsplannen. Het is aan te bevelen deze regionale en gemeentelijke ontwikkelingen te blijven volgen.

Bij het aanpassen van regels in het omgevingsplan is het van belang om uniformiteit in het werkgebied van de Omgevingsdiensten te waarborgen en zoveel mogelijk aan te sluiten bij Rijksregels. Hierdoor wordt voorkomen dat bedrijven en omgevingsdiensten te maken hebben met verschillende regels bij verschillende gemeenten.

5.2 Inleiding van het thema

Energie is een thema onder de Omgevingswet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om regels waarmee invulling kan worden gegeven aan de energietransitie. Het aanwijzen van locaties waar windturbines geplaatst kunnen worden is hier een voorbeeld van. Anderzijds kent de Omgevingswet regels die betrekking hebben op energiebesparing bij bedrijven, instellingen en woningen. Tegelijkertijd is energie een thema dat in ontwikkeling is. Ook de regels in de Omgevingswet over dit thema zijn nog in ontwikkeling en worden op een later moment aangevuld.

Regels over energiebesparing worden gesteld vanwege de verplichtingen die volgen uit de Europese doelstellingen en het Klimaatakkoord om minder CO₂ uit te storen, duurzame energie op te wekken en minder energie te verbruiken. Gemeenten spelen hier een belangrijke rol in: ze kunnen woningeigenaren stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen, ze kunnen het opwekken van lokale duurzame energie stimuleren en ze kunnen energiebesparing bij bedrijven stimuleren en hier op handhaven. Om deze doelen te bereiken biedt de Omgevingswet belangrijke tools, waaronder een set van regels. Een deel van deze regels is op Rijksniveau bepaald in het Bal en Bbl. Daarnaast hebben gemeenten de mogelijkheid om lokaal aanvullende regels op te leggen die aansluiten bij de gemeentelijke ambities en lokale situatie. Een deel van deze lokale regels komt via de bruidsschat naar gemeenten toe.

In dit rapport wordt vooral ingegaan op de energiebesparende maatregelen voor bedrijven en woningen en de regels in de bruidsschat. Een deel van de regels die die hiervoor gaan gelden zijn nog in ontwikkeling en worden op een later moment aan de Omgevingswet toegevoegd. Naast de een toelichting op de bruidsschat en een grove schets van de mogelijkheden om bij te dragen aan de energiedoelen is een overzicht gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen.

5.3 Hoe is het nu geregeld?

Verbruikt een Wm inrichting (bedrijf) jaarlijks meer dan 50.000 kWh aan elektra of 25.000 m³ aan aardgas? Dan is het bedrijf verplicht om alle energiebesparende maatregelen te nemen die binnen vijf jaar terug kunnen worden verdiend. Deze verplichting is geregeld in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Bij vergunningplichtige bedrijven wordt deze verplichting vastgelegd in omgevingsvergunningen. Zowel gebouw- als activiteit-gebonden maatregelen vallen onder deze verplichting.

Om de energiebesparingsverplichting te vereenvoudigen zijn branchegerichte erkende maatregelenlijsten samengesteld. Deze maatregelenlijsten zijn opgenomen als bijlage 10 van de Activiteitenregeling en bevatten zowel gebouw- als activiteit gebonden maatregelen. Als een bedrijf alle erkende maatregelen heeft genomen voldoet het bedrijf aan de besparingsverplichting.

Daarnaast geldt er een informatieplicht energiebesparing. Bedrijven met een energiebesparingsplicht moesten voor 1 juli 2019 melden welke energiebesparende maatregelen er zijn doorgevoerd en welke nog kunnen worden genomen. Vanaf 1 juli 2019 geldt een meldcyclus van 4 jaar. In 2023 moeten bedrijven zich opnieuw melden. Deze verplichting geldt (vooralsnog) niet voor vergunningplichtige bedrijven.

5.4 Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet

De regels voor energiebesparing (energiebesparingsplicht) zijn grotendeels op Rijksniveau geregeld in het Bal en in het Bkl. De beschrijving van de verplichte maatregelen voor gebouw gebonden maatregelen zijn in het Bbl geregeld. Voor de aangewezen milieubelastende activiteiten gelden de regels voor energiebesparing uit het Bal als de paragraaf energiebesparing van toepassing is bij een bepaalde bedrijfstak. Voor bedrijfstak overstijgende milieubelastende activiteiten zijn geen regels voor energiebesparing in het Bal van toepassing. Voor deze gevallen kunnen in het omgevingsplan regels worden gesteld. Daarnaast kunnen in het omgevingsplan regels over een informatieplicht of maatwerkregels worden opgenomen voor aanvullende eisen. Een deel van deze regels komt via de bruidsschat in het tijdelijke omgevingsplan. In deze paragraaf is een toelichting gegeven op hoe in de Omgevingswet energiebesparing is geregeld.

De belangrijkste veranderingen onder de Omgevingswet:

- *Het begrip inrichting vervalt:* Het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer komt niet meer terug onder de Omgevingswet. De regels over energiebesparing zijn opgesplitst in milieubelastende activiteiten en activiteiten rond bestaande gebouwen. Hierdoor zijn maatregelen over energiebesparing niet meer gekoppeld aan inrichting, maar aan gebouwen en milieubelastende activiteiten. Dit kan voor sommige bedrijfstakken betekenen dat energiebesparing alleen rechtstreeks in het Bbl geregeld is omdat daarvoor geen regels in het Bal staan. Voorbeelden hiervan zijn horeca en supermarkten. In het Bal staat per milieubelastende activiteit of de energiebesparingsplicht geldt. De erkende maatregelen uit Bijlage 10 van de Activiteitenregeling komen gesplitst in de Omgevingsregeling te staan, waar het Bal en Bbl naar verwijzen. Als een deel van een milieubelastende activiteit vergunningplichtig is, geldt de energiemodule van het Bal (vooralsnog) niet. Energiebesparing wordt dan in de omgevingsvergunning geregeld.
- *Energiebesparingsplicht en informatieplicht gekoppeld aan bouwwerken of milieubelastende activiteiten:* Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de energiebesparingsplicht en informatieplicht beide opgesplitst en gekoppeld aan bouwwerken in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en aan milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de onderstaande tabel wordt de toekomstige situatie schematisch weergegeven.

Tabel 5.1 Overzicht (informatie) energiebesparing gebouw gebonden en voor milieubelastende activiteiten

		Informatieplicht energiebesparing	Energiebesparingsplicht
Gebouw gebonden energiebesparende maatregelen (Bbl)		Er geldt een informatieplicht energiebesparing.	Beschrijving verplichte maatregelen per bedrijfstak in Bbl.
Milieubelastende activiteit gebonden maatregelen	in Bal aan bedrijfstak gekoppeld milieubelastende activiteit	Er geldt een informatieplicht energiebesparing.	Beschrijving verplichte maatregelen per bedrijfstak in Bal.
	in Bal opgenomen bedrijfstak overstijgende activiteit (bijv. stookinstallatie >130 kW)	Er geldt géén informatieplicht energiebesparing. Tenzij opgenomen in omgevingsplan. Er wordt door het ministerie onderzoek uitgevoerd om dit aan te passen.	Verplichte maatregelen vervallen tenzij opgenomen in omgevingsplan. Opgenomen in omgevingsplan middels bruidsschat.

LET OPI: Voor bedrijven geldt de verplichting tot het nemen van zowel de gebouw gebonden energiebesparende maatregelen (Bbl) én de milieubelastende activiteit gebonden maatregelen (indien wordt voldaan aan de voorwaarden van minimaal energieverbruik).

- *Energiebesparingsplicht en informatieplicht gebonden aan gebouwen:* De energiebesparingsplicht voor gebouw gebonden maatregelen is beschreven in het Bbl (art. 3.84). Het betreft bijvoorbeeld het isoleren van gebouwen. Deze verplichting geldt voor gebouwen die een energieverbruik hebben dat gelijk of hoger ligt dan 25.000 m³ aardgasequivalenten of 50.000 kWh elektriciteit per jaar. Bouwwerken die zijn opgenomen in artikel 3.85 en artikel 6.28 van het Bbl vormen hier een uitzondering op. Denk hierbij bijvoorbeeld aan monumenten of gebouwen met religieuze activiteiten.
- *Energiebesparingsplicht en informatieplicht gebonden aan milieubelastende activiteiten:* Daarnaast is er een energiebesparingsplicht en informatieplicht voor milieubelastende activiteiten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verplichtingen voor de aangewezen milieubelastende activiteiten bij bedrijfstakken die [in paragraaf 3.3 tot en met 3.11 van het Bal](#) zijn opgenomen en de milieubelastende activiteiten bij overige bedrijven, waarvoor geen rijksregels gelden, zoals de horeca. Voor deze laatste categorie, zijn in het Bal geen verplichtingen opgenomen voor energiebesparing of informatieplicht. In de bruidsschat is de energiebesparingsplicht voor deze categorie wel opgenomen, maar de informatieplicht niet.
- *De informatieplicht vervalt als die niet wordt opgenomen in de bruidsschat:* De informatieplicht energiebesparing is niet in de bruidsschat opgenomen en komt te vervallen voor activiteiten die niet onder Bal vallen als dit niet wordt opgenomen in het omgevingsplan. Mogelijk wordt door de landelijke overheid gekeken naar een generieke landelijke oplossing om het wegvallen van de informatieplicht op te vangen.

Hieronder enkele voorbeelden van bedrijven die onder decentrale regels komen te vallen waarvoor de energiebesparingsplicht in omgevingsplannen lokaal kan worden geregeld:

- hotels, pensions en conferentieoordn;
- restaurants, cafetaria's, snackbars en cateringbedrijven;
- cafés, discotheken, concertpodia, muziektheaters en evenementenhallen;
- verblijfsrecreatie, dagrecreatie en sportfaciliteiten;
- detailhandel en ambachten en supermarkten;
- gebouwen voor permanente of tijdelijke bewoning, onderwijs- en kantoorgebouwen, welzijnszorg;
- dierenpensions, dierenasiel, dierenklinieken, hondenfokkers of -trainers, hobbymatig houden van dieren en maneges.

Overgangsrecht in consultatie

In de consultatieversie 'verzamel-AMvB Omgevingswet 2022' is een overgangsrecht opgenomen voor de huidige informatieplicht energiebesparing. De huidige informatieplicht blijft tot december 2023 van kracht. Deze informatieplicht blijft dus van toepassing voor de 'huidige Wm inrichting' op zowel gebouw gebonden als activiteit gebonden maatregelen.

Zorgplicht doelmatig beheer en onderhoud

De huidige zorgplicht voor een doelmatig gebruik, beheer en onderhoud van energie blijft bestaan. Technische energiebesparende maatregelen behalen hun besparingspotentieel vaak alleen met de juiste instellingen en het juiste onderhoud (doelmatig beheer en onderhoud) ofwel DBO-maatregelen). Vaak gaan bedrijven ervan uit dat instellingen goed zijn na installatie en hebben ze niet de nodige aandacht voor het beheer en het onderhoud gedurende de gebruiksfase. Hierdoor blijft veel besparingspotentieel onbenut. Daarom is in het huidige Activiteitenbesluit een zorgplicht voor een doelmatig gebruik van energie opgenomen. Deze zorgplicht voor een doelmatig gebruik van energie (doelmatig beheer en onderhoud) blijft onder de Omgevingswet bestaan. De zorgplicht voor een doelmatig gebruik van energie (doelmatig beheer en onderhoud) wordt opgenomen in het Bal (artikel 2.11) én het Bbl (artikel 2.6).

De zorgplicht gaat gelden voor alle in het Bal aangewezen milieubelastende activiteiten. De precieze invulling van de zorgplicht kan zowel onder het Activiteitenbesluit als onder de Omgevingswet verschillend worden geïnterpreteerd. In de kamerbrief van 10 december 2020 van de Minister van Economische Zaken en Klimaat is aangekondigd dat de verplichting tot uitvoeren van DBO-maatregelen, duidelijker wordt opgenomen in wet- en regelgeving. Er is aangekondigd dat de DBO-maatregelen in de erkende maatregelenlijst wordt opgenomen.

Specifieke zorgplicht milieubelastende activiteiten in Bruidsschat.

Voor de milieubelastende activiteiten die in het omgevingsplan worden geregeld bevat de bruidsschat een specifieke zorgplicht. Deze zorgplicht is vrijwel gelijk aan de zorgplicht opgenomen in het Bal en geldt voor energie indien de specifieke zorgplicht uit het Bal niet van toepassing is.

Aandachtspunt is dat bij de (eventuele) uitwerking door gemeenten geborgd wordt dat er een uniforme definities gehanteerd wordt, om te voorkomen dat bedrijven bij verschillende gemeenten tegen andere regels aanlopen en toezichthouders continu verschillende regels moeten hanteren.

Nieuwe ontwikkeling: CO₂-bespaarplicht

Naast de zorgplicht, de informatieplicht en energiebesparingsplicht, komt er mogelijk ook een verplichting voor bedrijven om CO₂-reducerende maatregelen te nemen. Die worden dan mogelijk opgenomen in het Bal. Dit is landelijk aangekondigd, maar de consultatieversie wordt nog verwacht. In 2023 worden bedrijven en instellingen verplicht om naast energiebesparende maatregelen ook CO₂-reducerende maatregelen te treffen. Dit is een verbreding en verbetering van de energiebesparingsplicht. De minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) kondigde dit op 10 december 2020 aan in een brief aan de Tweede Kamer. De verbreding van de energiebesparingsplicht met CO₂-reductie is een afspraak in het Klimaatakkoord. In 2023 wordt de systematiek ingepast in de systematiek van de Omgevingswet. Dit verloopt onder andere via het voorziene actualisatietraject van de erkende maatregelen in 2023.

Nieuwe ontwikkeling: Transitievisie Warmte, Regionale Energiestrategie en Omgevingswet

Resultaten van zowel de Transitievisie Warmte (TVW) als de regionale Energiestrategie (RES) kunnen worden opgenomen in de Omgevingsplannen. Hier gaan we in deze notitie niet verder in detail op in, aangezien de resultaten van de TVW en RES en eventuele maatwerkregels/voorschriften variëren per gemeente.

Lokaal maatwerk in aanvulling op landelijke regelgeving

De energiebesparingsplicht zoals genoemd in zowel het Bbl als in het Bal maken deel uit van de Rijksregels. Rijksregels vallen buiten de bevoegdheid van gemeenten om aan te passen. Maar de gemeente krijgt wel de bevoegdheid om voor specifieke situaties maatwerkregels en meer algemene maatwerkregels op te stellen. Hieronder worden de mogelijkheden tot het stellen van maatwerkregels gericht op bestaande bouw, duurzame opwek verplichtingen en nieuwbouw beschreven. Gemeenten hebben ook de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te stellen, maar deze zijn gebonden aan individuele activiteiten en staan niet in het omgevingsplan.

Energiebesparing en informatieplicht

Voor bedrijven die vallen onder aangewezen milieubelastende activiteiten waarvoor rijksregels gelden, kan met een maatwerkvoorschrift worden afgeweken van de volgende paragraaf in de bruidsschat: Energiebesparing (§ 22.3.2). Met een maatwerkvoorschrift kan bijvoorbeeld voor specifieke gevallen afgeweken worden van de minimale terugverdientijd van vijf jaar bij de verplichte investering in energiebesparende maatregelen. Landelijk en regionaal wordt uitgezocht en bediscussieerd of met een maatwerkregel bijvoorbeeld een hogere terugverdientijd, voor een groep of alle bedrijven toegepast kan worden. De uitkomst is nu nog niet duidelijk.

Voor de bedrijven waarvoor de regels in het Bal niet gelden, vervalt de informatieplicht. Maar deze verplichting kan via een maatwerkregel wel worden opgenomen in omgevingsplannen. Er wordt momenteel door het ministerie onderzocht hoe de maatwerkvoorschriften en regels landelijk het best passend te maken zijn. Bijvoorbeeld om te beperken dat een concern met bedrijfsvestigingen verdeeld over meerdere gemeenten voor dezelfde activiteiten verschillende energiebesparingsregels opgelegd krijgen.

Aansluiting energie infrastructuur

Ook staan er in de Bruidsschat een aantal paragrafen over regels voor aansluitingen van bouwwerken op het aardgas-, elektriciteit- en warmtenet: art. 22.8 (aansluiting op distributienet voor elektriciteit), art. 22.9 (aansluiting op distributienet voor gas) en art. 22.10 (aansluiting op distributienet voor warmte). In de tabel in paragraaf 1.6 staan deze artikelen opgenomen. Deze kunnen ook via maatwerkvoorschriften of regels worden aangepast, maar hierover hebben we nu geen advies en wordt in dit document niet verder uitgeweid.

Nieuwbouweisen

Met maatwerkregels kan de gemeenten ook kiezen om aanvullende eisen voor nieuwbouw aan te scherpen. Deze staan niet in de bruidsschat, maar kunnen in de omgevingsplannen worden opgenomen. De gemeente kan voor nieuwbouw maatwerkregels opnemen over:

- het aanscherpen van de eisen voor de energieprestatie voor gebouwen, bijna energie neutrale gebouwen (BENG), voor bepaalde gebieden of categorieën gebruiksfuncties (artikel 4.150 Bbl);
- het aanscherpen van de milieuprestatie voor een woonfunctie of kantoorgebouw (art. 4.160 Bbl) in bepaalde gebieden (Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken).

De maatwerkregel kan niet gaan over meet- of rekenmethoden.

Met een maatwerkregel kunnen alleen gebieden of categorieën gebruiksfuncties worden aangewezen waarin de in art. 4.149 bedoelde energieprestatiecoëfficiënt wordt aangescherpt.

Nieuwe ontwikkeling: Verplichten zonnepanelen

Begin 2021 is er een consultatieronde geweest over het opnemen van de verplichting om zonnepanelen te plaatsen op industriële daken: <https://www.internetconsultatie.nl/1969>. De resultaten van deze consultatie zijn nog niet bekend, de verwachting is dat dit wordt opgepakt door het nieuwe kabinet. Het artikelvoorstel in de consultatieversie voor de aanpassing van de Bbl: art. 3.86a (maatwerkvoorschrift duurzaam gebruik dak). Bij maatwerkvoorschrift kan, in aanvulling op de regels in deze afdeling, worden bepaald dat:

- a) een dak wordt gebruikt voor de opwekking van hernieuwbare energie (voor industrie); en
- b) er maatregelen worden getroffen aan het dak ter verbetering van de klimaatadaptiviteit van het gebouw (voor kantoren en woningen, niet: industrie).

Het probleem zit in het formuleren van de randvoorwaarden. Want de kosten kunnen voor bestaande bouw sterk oplopen bijvoorbeeld als daken versterkt moeten worden. Het moet wel een uitvoerbare optie zijn.

5.5 Energie en de bruidsschat

In de bruidsschat zijn de volgende regels opgenomen over energiebesparing of zijn eraan gerelateerd:

- Artikel 22.51 Toepassingsbereik
- Artikel 22.52 Energie: maatregelen
- Artikel 22.8 Aansluiting op distributienet voor elektriciteit
- Artikel 22.9 Aansluiting op distributienet voor gas
- Artikel 22.10 Aansluiting op distributienet voor warmte

5.5.1 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

In het Bkl zijn geen instructieregels opgenomen. Relevante artikelen over energiebesparing staan naast in het omgevingsplan ook in het Bal en in het Bbl. In tabel 5.6 & in bijlage 1 zijn deze artikelen opgenomen.

Instructieregels in de provinciale verordening

In de provinciale verordening zijn geen instructieregels opgenomen.

5.6 Inventarisatie per regel

In onderstaande tabel hebben wij de regels uit de bruidsschat beoordeeld en aangegeven wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.51	Het toepassingsbereik definieert de bedrijfstakken waar deze bruidsschatsregel van toepassing is. Bedrijfstakken die in hoofdstuk 3 van het Bal omschreven zijn worden expliciet uitgezonderd, omdat hier reeds regels voor zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van het Bal.	Door het toepassingsbereik te volgen gelden de bruidsschatsregels voor energiebesparing enkel voor situaties waarvoor in het Bal geen regels voor energiebesparing zijn gesteld.	Indien er geen toepassingsbereik is, gelden wel de bruidsschatsregels als de regels uit het Bal.	Indien de toepassingsbereik wordt aangepast kan het zijn dat bruidsschatregels voor energiebesparing ook gaan gelden voor andere nog niet gedefinieerde activiteiten.	behouden
22.52	Dit artikel bevat de verplichting voor midden en grootverbruikers om energiebesparende maatregelen te nemen.	Door de kaders voor de verplichting te volgen is inzichtelijk voor welke midden- en grootverbruikers de energiebesparende maatregelen gelden. Een gevolg is ook dat de toezicht en handhaving bij gemeenten komt te liggen.	Bedrijven hoeven geen energiebesparende maatregelen te nemen. Eventueel energiebesparings-potentieel blijft onbenut. Het energieverbruik binnen de gemeente blijft gelijk. Voor toezicht en handhaving val je terug op de algemene zorgplicht.	Aanpassen van de terugverdientijd leidt tot verschillende regels in gemeenten. Dit betekent dat concerns met vestigingen in meerdere gemeente afwijkende maatregelen moeten treffen. Afwijkende regels in gemeenten leidt ook tot een lastigere situatie voor milieutoezicht.	behouden
22.8	Dit artikel betreft begrenzingswaarden voor aansluitingsafstanden op distributienetwerken.	Door de begrenzingswaarden te volgen wordt duidelijk wanneer aansluiting op distributienetwerken noodzakelijk is.	Bij elke aansluiting op een distributienetwerk dien apart beoordeelt te worden of deze van toepassing is en betreft het daarom altijd maatwerk.	Het is niet wenselijk om de begrenzingswaarden voor distributienetwerken aan te passen, aangezien de consequenties verder rijken dan energiedistributie, namelijk leverzekerheid van elektriciteit.	behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.9	Dit artikel betreft begreningswaarden voor aansluitings-afstanden op distributienetwerken.	Door de begreningswaarden te volgen wordt duidelijk wanneer aansluiting op distributienetwerken noodzakelijk is.	Bij elke aansluiting op een distributienetwerk dien apart beoordeelt te worden of deze van toepassing is en betreft het daarom altijd maatwerk.	Het is niet wenselijk om de begreningswaarden voor distributie netwerken aan te passen, aangezien de consequenties verder rijken dan energiedistributie, namelijk leverzekerheid van gas.	behouden
22.10	Dit artikel betreft begreningswaarden voor aansluitingsafstanden op warmtenetten en biedt kaders voor beoordelen energiezuinigheid van aansluitingen daarop.	Door de begreningswaarden te volgen wordt duidelijk wanneer aansluiting op distributienetwerken noodzakelijk is.	Bij elke aansluiting op een distributienetwerk dien apart beoordeelt te worden of deze van toepassing is en betreft het daarom altijd maatwerk.	Met een maatwerkvoorschrift kan bijvoorbeeld voor (nieuw te ontwikkelen) specifieke warmteplannen tevens voorwaarden worden opgenomen om alle verblijfsobjecten, ook woningen aan te laten sluiten op een warmte distributienetwerk, indien voldaan wordt aan de voorwaarden die in lid 1 (aansluitafstand) en 2 (mogelijkheid gelijkwaardige maatregel) worden gesteld. Tevens kunnen aan lid 2 (mogelijkheid gelijkwaardige maatregel) aanvullende voorwaarden gesteld worden, bijvoorbeeld met het oog op terugverdiëntijden.	behouden

6. Basisadvies geluid

6.1 Samenvatting en aanbevelingen

6.1.1 Samenvatting

Dit advies heeft betrekking op inrichting gebonden verkeersactiviteiten (inclusief verkeersbeweging als onderdeel van laad- en losactiviteiten). Geluid als milieubelasting is vooral een lokaal issue. Of een geluidsregel uit de bruidsschat passend is, wordt vooral door de locatie bepaald. Denk aan een concentratie van horeca of juist landelijk gebied of een woonwijk. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn geen geluidnormen opgenomen. Dat wil zeggen: er wordt niet langer landelijk bepaald hoeveel decibel geluid een activiteit of bedrijf in de omgeving mag veroorzaken. Gemeenten krijgen de bevoegdheid om eigen geluidregels te stellen en moeten zich houden aan de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

6.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep geluid heeft de volgende aanbevelingen:

- Bij het aanpassen van de bruidsschatregels geluid aan de lokale situatie moeten gemeenten rekening houden met een evenwichtige toedeling van functies aan een locatie (artikel 4.2 Omgevingswet). Hierbij is de keuze of geluidnormering gaat gelden voor een functie (activiteit) of voor een bepaald gebied (gebiedsgerichte geluidnormering).
- Als regels in het omgevingsplan worden opgenomen, moet een gemeente met de uitvoerende partij toetsen of de geluidregels te handhaven zijn.

6.2 Inleiding van het thema

Veel functies in de fysieke leefomgeving hebben te maken met geluid. Ze maken geluid of ze worden eraan blootgesteld. De Omgevingswet staat voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Het effect van geluid op de omgeving en de gezondheid van mensen is daarbij één van de belangen. De Omgevingswet bevat regels en instrumenten voor het bereiken en/of in stand houden van de gewenste geluidkwaliteit voor mensen, in samenhang met andere belangen.⁶

6.3 Hoe is het nu geregeld?

Op dit moment zijn de regels over geluidsemissie door verkeer en bedrijfsactiviteiten vastgelegd in onder andere de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Op basis van het Activiteitenbesluit gelden voor bedrijfsactiviteiten geluidgrenswaarden. Dit houdt in dat een bedrijf met geluidproductie moet voldoen aan geluidnormen (bijvoorbeeld 50 decibel) die gelden op de gevel van woningen of andere geluidgevoelige gebouwen in de omgeving. Voor vergunningplichtige bedrijven staan deze normen in de omgevingsvergunning milieu.

6.4 Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komen de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit te vervallen. De regels uit de Wet geluidhinder worden via het aanvullingsspoor geluid inhoudelijk vernieuwd en geïntegreerd in de Omgevingswet en de uitvoeringsbesluiten zoals het Bkl. Het Bal vervangt het Activiteitenbesluit. Hierin zijn geen geluidnormen meer opgenomen. Deze keuze is gemaakt omdat geluid vooral invloed heeft op de directe leefomgeving en daarom lokaal geregeld moet worden door het opnemen van geluidregels in het omgevingsplan.

⁶ <https://iplo.nl/thema/geluid/>

Omdat de geluidregels uit het Activiteitenbesluit vervallen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en in het Bal de eisen omtrent de maximaal toegestane geluidbelasting ontbreken, heeft het Rijk de bruidsschat opgesteld.

De bruidsschatregels voor geluid zijn vrijwel hetzelfde als de huidige geluidregels in het Activiteitenbesluit. Uiteindelijk zullen er regels voor geluid moeten worden opgenomen in het omgevingsplan nieuwe stijl. Hierbij moet een gemeente bepalen in hoeverre er voor het aspect geluid wordt gedifferentieerd naar gebied. Dit houdt bijvoorbeeld in: extra bescherming tegen geluidsoverlast in rustige woonwijken en extra geluidsruimte voor activiteiten op bedrijventerreinen en stadscentra. Verder moeten in het omgevingsplan nieuwe stijl de geluidregels in overeenstemming worden opgesteld met de instructieregels van het Bkl en de provinciale omgevingsverordening.

6.5 Geluid en de bruidsschat

6.5.1 Overzicht onderwerpen

In de bruidsschat zijn de volgende regels opgenomen over geluid:

- algemene bepalingen: uitsluitingsbepalingen voor geluidgevoelig object voor mijnbouwwerk en industrieterrein
- geluid diverse activiteiten
- windenergie
- schietbanen
- trillingen

6.5.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

Er zijn bruidsschatregels geluid die niet voldoen aan de instructieregels uit het Bkl. Gemeenten kunnen deze dus niet één op één overnemen in het definitieve deel van hun omgevingsplan. Geluidregels die opgenomen worden in het definitieve deel van het omgevingsplan moeten wel voldoen aan de instructieregels uit het Bkl. Zie hiervoor de [tabel](#) bruidsschat – instructieregels Bkl waarin per artikel van de bruidsschat is aangegeven of dit strijdig is met de instructieregels uit het Bkl.

De instructieregels Bkl hebben onder andere betrekking op standaardwaarden en grenswaarden voor geluid. De standaardwaarden moeten in het definitieve deel van het omgevingsplan worden opgenomen. Er mag van deze standaardwaarden worden afgeweken voor activiteiten die bij de functie of de aard van de omgeving horen. Hiervoor moeten gemeenten afwijkende waarden voor geluid voor activiteiten in het definitieve deel van het omgevingsplan opnemen. Activiteiten (en daarmee de geluidproductie van die activiteiten) die in het algemeen niet uitgesloten kunnen worden binnen een gebied, bijvoorbeeld bouwen, slopen, verkeer en inzameling afval, vallen buiten de reikwijdte van de Bkl.

Instructieregels in de provinciale verordening

Bij het vaststellen van het omgevingsplan nieuwe stijl moet rekening worden gehouden met de instructieregels van de provincie Utrecht. Deze zijn opgenomen in de provinciale omgevingsverordening. Voor geluid gaat het om de regels in de directe omgeving van stiltegebieden (het zogenaamde aandachtsgebied stiltegebieden) en binnen de grenzen van stiltegebieden.

Geluid in openbare ruimte

Onder de Omgevingswet is een omzetting van de regulering van milieubelasting door inrichtingen naar regulering van milieubelastende activiteiten (MBA's). Dit zijn ook activiteiten die nu getoetst worden aan bepalingen in de APV, zoals knalkanonnen, nachtvorstberekening en geluidoverlast van landbouwvoertuigen.

De gemeentelijke APV komt niet in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Gemeenten kunnen de regels uit APV over evenementen zelf opnemen in het omgevingsplan. Het nieuwe deel van het omgevingsplan moet een samenhangende set regels zijn voor alle activiteiten die onder de instructieregels vallen, inclusief evenementen en activiteiten in de openbare ruimte. Ook als deze niet bedrijfsmatig zijn.

6.6 Inventarisatie per regel:

De regels uit de bruidsschat voor het thema geluid zijn per stuk beoordeeld op het tijdelijk deel van de bruidsschat. U leest eerst een beschrijving van de regel. Daarnaast is per regel aangegeven wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor een bepaalde keuze, dan is dit als advies opgenomen in de tabel.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.54	Geluidparagraaf 22.3.4 is van toepassing op het geluid door een activiteit, maar geldt niet voor: tijdelijke geluidgevoelige gebouwen (< 10 jr); gezoneerde industrieterreinen niet geluidgevoelige gevel; spoorvoertuigen en emplacementen	Artikel 22.54, lid 2 onder b:- Geluidoverlast omdat geluid van een activiteit niet geldt op een tijdelijk geluidgevoelig gebouw Tijdelijke geluidgevoelige gebouwen kunnen makkelijker gerealiseerd worden omdat er minder regeldruk is (geen geluidnormen) Artikel 22.54, lid 2 onder c: Geluidoverlast omdat geluid van een activiteit niet geldt op een niet-geluidgevoelige gevel. Artikel 22.54, lid 4 onder a en b: Biedt gelijkwaardige bescherming tegen geluidhinder van detailhandel en stookinstallaties als de huidige wetgeving	Artikel 22.54, lid 2 onder b, Voorkomen van geluidhinder, dit biedt geen bescherming tegen geluidhinder bij woningen toegelaten voor maximaal 10 jaar Artikel 22.54, lid 2 onder c, biedt minder bescherming tegen geluidhinder handhaving lastiger Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Artikel 22.54, lid 2 onder b Behouden
22.55	Overgangsrecht Geluidparagraaf § 22.3.4 wel van toepassing op tijdelijke geluidgevoelige gebouwen (< 10 jr) § 22.3.4 niet van toepassing op nog te bouwen geluidgevoelig gebouw Het ontzien van bestaande gevallen.	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen.	Deze regel is van belang als art. 22.54 lid 2 onder b wordt overgenomen waarbij woningen voor maximaal 10 jaar worden toegelaten. Als deze regel niet overgenomen wordt, kan deze regel worden geschrapt.		Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.56	Bij toepassing van § 22.3.4 worden meerdere activiteiten beschouwd als één activiteit, namelijk activiteiten op dezelfde locatie die samenhangen of elkaar functioneel ondersteunen. In deze bruidsschatregel is aangesloten bij de formulering van de instructieregel in het Bkl.	Beoordelen van de geluidbelasting als gevolg van alle bedrijfsactiviteiten samen zoals in de huidige situatie.	Discussie over hoe je de geluidbelasting van een bedrijf moet berekenen. Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Behouden om zo een gelijkwaardige geluid beoordeling te houden als op basis van het Activiteitenbesluit.
22.57	Waar geluidgrenswaarden gelden: gevel; op een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw (de locatie waar de gevel mag komen); woonwagen/ woonschip begrenzing locatie; geluidgevoelige ruimte.	Duidelijkheid waar de geluidwaarden gelden; Bescherming van geprojecteerde woningen/woonwagens/ woonboten. (art. 22.57 onder b en c)	Beperking van geluidruimte van bedrijven door geprojecteerde woningen/woonwagens/ woonboten (art. 22.57 onder b en c) Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Behouden
22.58	Geluidgrenswaarden n.v.t. bij activiteit die een functionele binding heeft met geluidgevoelig gebouw (komt overeen met bedrijfswoning)	Het bestendigen van de huidige praktijk, namelijk dat de waarden voor geluid op of in een geluidgevoelig gebouw niet van toepassing zijn als er sprake is van een functionele binding.	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Artikel 22.58 Behouden
22.59	Geluidgrenswaarden niet van toepassing bij agrarische activiteit met betrekking tot. voormalige bedrijfswoning die bewoond wordt door derden. Het voorkomen van een ongewenste handhavingssituatie.	Het bestendigen van de huidige praktijk, namelijk dat de waarden voor geluid op of in een geluidgevoelig gebouw niet gelden voor geluid afkomstig van een agrarische activiteit van het bedrijf waar het voorheen functioneel deel van uitmaakte.	Meer bescherming voor voormalige agrarische bedrijfswoningen. De betreffende voormalige agrarische bedrijfswoning (geluidgevoelig gebouw) wordt wel beschermd tegen geluid afkomstig van een agrarische activiteit(en). Het agrarisch bedrijf wordt in dit geval belemmerd in zijn bedrijfsvoering.		Behouden om zo ongewenste handhavingssituaties te voorkomen

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.60	Voor welke activiteiten een akoestisch onderzoek is	Voor diverse activiteiten kan een akoestisch onderzoek worden verlangd.		Aanvullen is niet mogelijk. Wordt in voorzien door maatwerkprocedure.	Behouden
22.61	Gegevens voor akoestisch onderzoek	Van belang om een goed akoestisch onderzoek te krijgen.			Behouden
22.62	Geluidvoorschriften uit § 22.3.4.2 n.v.t. op windturbines, buitenschietsbanen, militaire springterreinen	Van belang om onderscheid te maken in beoordeling van geluid door activiteiten versus geluid van windturbine, buitenschietsbanen, militaire springterreinen			Behouden
22.63	Algemene geluidnormen Bij het overnemen van deze geluidnormen in het definitieve deel van het omgevingsplan toetsen aan de instructieregels Bkl (standaardwaarden/grenswaarden en afwijkende waarden in plaats van van alleen grenswaarden)	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen		In omgevingsplan nieuwe stijl, advieswaarden Bkl aanhouden, eventueel overgaan op gebiedsgerichte geluidsnormering	Behouden
22.64	Geluidnormen tankstations (zie tevens opmerking 22.63)	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen.		Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Behouden
22.65	Geluidnormen agrarische activiteit (zie tevens opmerking 22.63)	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige		In omgevingsplan nieuwe stijl, agrarische gebieden aanwijzen met specifieke normstelling.	Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
		beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen.			
22.66	Geluidnormen glastuinbedrijf binnen een glastuinbedrijf (zie tevens opmerking 22.63).	Zijn binnen de gemeenten glastuinbedrijven aanwezig?		In het definitieve plan moeten dwingende bepalingen Bkl gevolgd worden	Behouden
22.67	Zijn er geluidnormen opgenomen in een verordening mbt horeca/detailhandel concentratie gebieden activiteit. Deze geluidnormen gelden dan.	Zijn binnen de gemeenten horeca/detailhandel concentratiegebieden aanwezig, met afwijkende normen?		In kader van vaststellen Omgevingsplan, overleg voeren over wenselijkheid afwijkende normen in horeca/detailhandel concentratiegebieden	Behouden
22.68	Geluidnormen bij woonboot (zie tevens opmerking 22.63). Komt een dergelijk activiteit voor?	Zijn binnen de gemeente geen woonboten aanwezig?		Afwijkende waarde opnemen in omgevingsplan i.v.m. soort woonomgeving.	Behouden
22.69	Overgangsrecht geluidnormen vanuit het Activiteitenbesluit; gaat erover dat die bepaling blijft gelden onder Ow . Hiermee wordt geluidruimte bij bedrijven behouden	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie.			Nu behouden maar in het omgevingsplan nieuwe stijl niet opnemen. Advieswaarden van het Bkl aanhouden of eventueel overgaan op gebiedsgerichte normering
22.70	Buiten beschouwing laten van geluidsbronnen. .	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen.		In omgevingsplan nieuwe stijl moeten dwingende bepalingen Bkl worden opgevolgd.	Behouden
22.71	Geluidnorm gezoneerd industrieterrein ook op 50 meter	Alleen van belang bij aanwezigheid van een gezoneerd industrieterrein			Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
		binnen de gemeente.			
22.72	Geluidnorm bij stomen grond buiten beschouwing. Komt een dergelijke activiteit voor?	Alleen van belang indien stomen van grond wordt toegepast binnen de gemeente.			Behouden
22.73	Geluidnormen festiviteiten	Festiviteiten zijn aangewezen krachtens de gemeentelijke verordening	Mogelijkheid om – incidenteel – extra geluid te maken, is dan niet meer mogelijk		Behouden
22.74	De omgevingsregeling is van toepassing op de meet- en rekenbepalingen geluidniveaus. Met name van belang waar op de gevel geluid wordt bepaald		Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Strijdigheid met dwingende regels Bkl	Behouden
22.75	§ 22.3.4.3 is van toepassing op windturbines	Alleen van belang bij aanwezigheid van windturbines binnen de gemeente			Behouden
22.76	Geluidnormen windturbine	Alleen van belang bij aanwezigheid van windturbines binnen de gemeente	In verband met uitspraak Raad van State over windturbines, 30 juni 2021, is dit voorschrift niet meer van toepassing op windturbineparken (3 of meer windturbines).		Behouden; (alleen van toepassing op 1 of 2 windturbines)
22.77	Registratiegegevens windturbine	Alleen van belang bij aanwezigheid van windturbines binnen de gemeente			Behouden
22.78	Meet- en rekenbepalingen windturbine	Alleen van belang bij aanwezigheid van windturbines binnen de gemeente			Behouden
22.79	§ 22.3.4.4 is van toepassing op buitenschietsbanen en militaire	Alleen van belang bij aanwezigheid van buitenschietsbanen en militaire springterreinen			Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
	springterreinen.				
22.80	Geluidnormen buitenschietsbanen en militaire springterreinen	Alleen van belang bij aanwezigheid van buitenschietsbanen en militaire springterreinen			Behouden
22.81	Registratiegegevens buitenschietsbanen en militaire springterreinen	Alleen van belang bij aanwezigheid van buitenschietsbanen en militaire springterreinen			Behouden
22.82	Meet- en rekenbepalingen buitenschietsbanen en militaire springterreinen	Alleen van belang bij aanwezigheid van buitenschietsbanen en militaire springterreinen			Behouden
22.83 t/m 22.89	Van toepassing op trillingen door een activiteit in een trillingsgevoelige ruimte van een trillingsgevoelig gebouw	Het behouden van de geluidruimte (geluidrechten van een bedrijf) op basis van de huidige situatie en het behouden van het huidige beschermingsniveau voor geluidgevoelige gebouwen.			Behouden

7. Basisadvies geur

7.1 Samenvatting en aanbevelingen

7.1.1 Samenvatting

Geurregels worden onder de Omgevingswet grotendeels geregeld in het Omgevingsplan. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet staan er voor sommige activiteiten regels in het Bal en er kunnen geurvoorschriften staan in bestaande vergunningen. Ook staan er regels in het tijdelijk omgevingsplan, zoals de geurregels uit de bruidsschat en de regels uit de geurverordening. In het nieuwe deel van het omgevingsplan moet de gemeente zorgen voor een aanvaardbaar geurniveau door milieubelastende activiteiten. Het gaat dan om afwegingen die bepaalde activiteiten met geuremissie reguleren, de handhaafbaarheid vergroten en aansluiten bij de lokale situatie. Het gaat dan zowel om geur van de aangewezen milieubelastende activiteiten, zoals industrie en veehouderijen, als om geur door milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in hoofdstuk 3 van het Bal, zoals de horeca.

In het algemeen is het advies om de regels voor geur uit de bruidsschat te behouden. Gemeenten moeten de regels wel wijzigen om te voldoen aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bruidsschatregels en de instructieregels zijn niet helemaal met elkaar in overeenstemming. Belangrijke wijzigingen ten opzichte van de huidige regelgeving zijn het begrip geurgevoelig object, het vaststellen van een bebouwingscontour geur en de cumulatie van geur.

7.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep geur heeft de volgende aanbevelingen:

- Beoordeel welke objecten de gemeente wil aanwijzen als geurgevoelig object.
- Beoordeel waar de bebouwingscontour voor geur moet komen te liggen.
- Stel in overleg met andere gemeenten regionaal (gebiedsgericht) geurbeleid op voor de industrie.
- Maak specifieke regels voor vaste mestopslag op weilanden en akkers voor die gevallen die niet onder het Bal vallen.
- Maak onderscheid in regels voor geur door agrarische bedrijven die onder het Bal vallen en overige bedrijven of activiteiten die zien op het houden van dieren. Specificeer de regels voor de laatste categorie op basis van de activiteiten, zoals maneges, dierenpensions, kinderboerderijen, veemarkten. Overweeg om een ondergrens te stellen op basis van het aantal dieren.
- Maak beleid over hoe cumulatie van geurhinder voor veehouderijen moet worden beoordeeld (toetsingskader).
- Maak beleid voor de minimale aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat bij het omzetten van bedrijfswoningen naar plattelandswoningen (gebouw met voormalige functionele binding).
- Overweeg of specifieke regels zinvol zijn voor mobiele kramen, zoals viskramen en patatkramen.
- Stem geurverordeningen regionaal of provinciaal af.
- Stem geurverordening en afstanden voor opslag van mest af. De geurverordening geldt alleen voor stallen en niet voor de opslag van mest. Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt dan voor een mestopslag een grotere afstand dan voor een stal. Dit kan een knelpunt zijn.
- Voorkomen van verschillende normstellingen voor geurhinder bij de verschillende gemeente.
- Stel beleid op voor geur overbelaste situaties bij lintbebouwing in het buitengebied. Bij een aantal gemeenten is sprake van (lint)bebouwing in het buitengebied met bestaande stallen op te korte afstand van woningen. Deze bedrijven hebben geen uitbreidingsmogelijkheden meer, ook niet als een nieuwe stal wel aan de afstand voldoet.

7.2 Inleiding van het thema

Geur kan hinder veroorzaken en de gezondheid schaden. Maar bedrijfs- of hobbyactiviteiten die geur veroorzaken, hebben ook een plek in de leefomgeving nodig. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van de Omgevingswet is een goede balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving.

Geur is één van de thema's onder de Omgevingswet waarvan de centrale regels (rijksregels) worden gedecentraliseerd. Dit omdat geur vooral een lokaal probleem is. Geur moet door de gemeente geregeld worden in het omgevingsplan. Bij het opstellen van het omgevingsplan moet rekening worden gehouden met geur producerende activiteiten op geurgevoelige gebouwen. Het omgevingsplan moet zorgen dat die geur aanvaardbaar is.

7.3 Hoe is het nu geregeld

De bescherming tegen geurhinder van bedrijven is geregeld in het Activiteitenbesluit. Daarnaast kunnen geurvoorschriften staan in een maatwerkbesluit of omgevingsvergunning. De hindersystematiek voor geur staat in artikel 2.7a van het Activiteitenbesluit. Voor vergunningplichtige veehouderijen volgt het toetsingskader voor de beoordeling van geur van dierenverblijven uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). De inhoudelijke regels voor geur zijn vergelijkbaar met de regels die onder de Omgevingswet gelden met een aantal subtiële wijzigingen.

7.4 Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet

Geur wordt vooral gezien als een lokaal probleem daarom stelt het Rijk onder de Omgevingswet een beperkt aantal regels over geur. Het omgevingsplan van de gemeente is dan ook de plaats waar geurregels te vinden zouden moeten zijn. In het Bal staan voor een beperkt aantal activiteiten maatregelen om de geurimmissie (de geur die op de gevel van een gevoelig object zoals bv een woning) kent. Daarnaast staan in het Bkl algemene instructieregels voor geur, en specifieke instructieregels voor rioolwaterzuiveringsinstallaties, het houden van landbouwhuisdieren, en overige agrarische activiteiten.

Bovendien heeft de gemeente de mogelijkheid om regels op te nemen over:

- bebouwingscontouren geur;
- aanvullende regels voor activiteiten waarvoor regels in het Bal staan (maatwerkregels);
- aanvullend geurgevoelige gebouwen en locaties aanwijzen;
- bepalen dat normen of afstandseisen niet gelden voor een gebouw dat een voormalige functionele binding heeft met een bedrijf.

Sommige gemeenten hebben daarnaast een geurverordening voor veehouderijen. Deze worden onderdeel van het tijdelijk omgevingsplan. Gemeenten hebben tot 2029 de tijd om de relevante elementen uit deze verordeningen op te nemen in het omgevingsplan nieuwe stijl.

7.4.1 Overzicht onderwerpen

De huidige geurregels komen via de bruidsschat tijdelijk in het omgevingsplan. Het betreft hier regels voor de volgende activiteiten:

- niet-industriële voedselbereiding, waaronder horeca;
- voedingsmiddelenindustrie;
- slachterijen/bewerken dierlijke bijproducten;
- parkeergarage;
- opslaan vaste mest;
- geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf;
- geur stallen;
- geur overig agrarisch (kuilvoer, substraatmateriaal, mest, mest vergisten, composteren);
- geur zuivering technisch werk;
- verwerken polyesterhars.

Voor het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels zijn geen specifieke regels opgenomen in de bruidsschat. Hiervoor ziet de specifieke zorgplicht in de bruidsschat op het voorkomen van geurhinder.

7.4.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

Niet alle bruidsschatregels voor geur voldoen aan de instructieregels voor omgevingsplannen van het Bkl. Zie hiervoor de [tabel](#) bruidsschat – instructieregels Bkl.

Zo wordt in paragraaf 22.3.6 Geur gebruik gemaakt van het begrip bebouwde kom, terwijl dit begrip in de instructieregels van het Bkl niet meer voorkomt. Op grond van het Bkl moet in het nieuwe deel van het omgevingsplan een zogenoemde bebouwingscontour geur worden vastgesteld.

Het begrip geurgevoelig object gaat ook veranderen. Nu (en in de bruidsschat) is elk gebouw voor langdurig verblijf van mensen een geurgevoelig object. Dit kunnen ook bedrijfsgebouwen zijn. Het is daarom nu niet altijd vooraf duidelijk wat een geurgevoelig object is, omdat het feitelijk gebruik hiervoor bepalend is. In het Bkl zijn alleen specifieke gebouwen aangewezen als geurgevoelig. De gemeente kan zelf bepalen om in het omgevingsplan andere gebouwen aan te wijzen. De enige voorwaarde is dat er hoofdzakelijk mensen verblijven

Ook valt cumulatie onder de instructieregel in het Bkl voor de aanvaardbaarheid van geur. De cumulatie is niet geregeld via de geurnormen in de bruidsschat.

7.5 Inventarisatie per regel

Algemene analyse

In de bruidsschat staan regels voor geur die overeenkomen met de huidige regels. Bij het opstellen van het omgevingsplan kunnen deze regels aangepast, overgenomen of geschrapt worden. Als er op dit moment knelpunten zijn met de regels voor geur, is het mogelijk om de regels in de bruidsschat te wijzigen. De instructieregels van het Bkl moeten dan in acht genomen worden.

Handhaving

Voor toezicht en handhaving zijn de regels niet anders dan in de huidige situatie. De bruidsschatregels voor geur zijn goed te handhaven. Deze regels hebben echter voornamelijk betrekking op de agrarische sectoren.

Voor de handhaving van de geur die vrijkomt bij de industrie ligt dit anders. Hier is handhaving lastig omdat het zonder toetsingskader moeilijk is vast te stellen of er sprake is van een aanvaardbaar geurhinderniveau. Het begrip geurhinderniveau is in de bruidsschat niet uitgewerkt. Doordat geen (gebiedsgericht)beleid is vastgesteld waarin staat wat onder aanvaardbaar geurhinderniveau precies wordt verstaan, is handhaving feitelijk niet mogelijk voor de sector industrie.

De ontwerp omgevingsverordening van de provincie bevat ook geen toetsingskader voor geur.

Analyse bruidsschatregels

De regels van de afdeling 22.3 'Milieubelastende activiteiten' zijn alleen van toepassing op milieubelastende activiteiten zoals genoemd in artikel 22.41 van de bruidsschat. Het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer zal hiermee komen te vervallen. Hiervoor wordt het begrip milieubelastende activiteit geïntroduceerd. Bijna iedere milieubelastende activiteit valt onder de bruidsschat. Uitzonderingen zijn wonen, bouw- en sloopwerkzaamheden, activiteiten in de openbare buitenruimte, doorgaand verkeer (weg, water of spoor), bepaalde evenementen en mobiele installaties

In onderstaande bijgevoegd tabel is per artikel vermeld wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.3.6.1	Geur algemene bepalingen Algemene bepalingen, waaronder plattelandswoning (voormalige functionele binding) en cumulatie.	Regels grotendeels overeenkomstig instructieregels Bkl.	Schrappen regels is deels in strijd met Bkl. Cumulatieregel artikel 22.95, moet geschrapt maar ingevuld worden met specifieke regels. Artikel 22.94 plattelandswoning kan aangevuld worden met lokaal beleid.	Instructieregels geur moeten ingevuld worden. Er moeten regels komen voor cumulatie. Dit vereist voorstel. Eventueel beleid plattelandswoningen maken.	Behouden, schrappen en aanvullen.
22.3.6.2	Geur houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf In deze paragraaf staan de geurregels voor stallen. Deze zijn overeenkomstig de regels in de Wet geurhinder veehouderijen en het Activiteitenbesluit.	Overnemen van deze regels continueert huidig beschermingsniveau.	Schrappen regels is niet mogelijk, want in strijd met instructieregels Bkl.	Instructieregels geur moeten ingevuld worden. Aanpassen van normen en afstanden vergt nadere analyse (noodzaak en gevolgen voor bedrijven). Omgevingsvisie kan aanleiding geven voor gewijzigd geurbeleid.	Nagaan of er redenen zijn voor gewijzigd geurbeleid. Bij omzetten geurverordening naar regels in omgevingsplan nagaan of paarden hier wel of niet onder vallen
22.3.6.3 Vervallen	Geur door het houden van fokteven van nertsen Geurafstanden voor nertsen	Regels kunnen vervallen vanwege verbod op houden van nertsen.			
22.3.6.4	Geur door andere agrarische activiteiten. Geurafstanden voor opslaan van mest, compost of dikke fractie, opslaan van kuilvoer, drijfmest, digestaat, composteren en/of opslaan van groenafval, voorziening biologisch behandelen dierlijke meststoffen voor of na vergisten	Overnemen van deze regels continueert huidig beschermingsniveau.	Schrappen regels is niet mogelijk want in strijd met instructieregels Bkl.	Instructieregels geur moeten ingevuld worden. Aanpassen afstanden kan zinvol zijn in relatie tot verkorte afstanden in een geurverordening. Of voor specifieke activiteiten afwijkende afstanden, zoals maneges, kinderboerderijen.	Behouden en nagaan of er redenen zijn om afstanden te wijzigen in verband met geurverordening of specifieke activiteiten.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.3.6.5	Geur door het exploiteren van zuivering technische werken Grenswaarden geur voor een rioolwaterzuiveringsinstallatie, waaronder de verwerking van slib, zoals slibvergisting.	Bestaand toetsingskader voor geur. Mogelijkheid tot handhaving bij klachten geurhinder is mogelijk.	Schrappen regels is niet mogelijk want in strijd met instructieregels Bkl.	Instructieregels geur moeten ingevuld worden. Eventueel aansluiten bij opstellen regionaal geurbeleid industrie.	Behouden, eventueel onderdeel laten zijn van regionaal geurbeleid industrie
22.3.15	Niet-industriële voedselbereiding Eisen aan afzuiging van dampen en gassen ten gevolge van voedselbereiding (hoogte afvoer, vervangend filter). Het gaat om horeca, maar ook bijvoorbeeld viskramen en oliebollekramen	Mogelijkheid tot handhaving bij klachten geurhinder.	Mogelijkheid tot handhaving bij klachten bij geurhinder is lastiger bij schrappen regel.	Specifieke eisen voor mobiele kramen.	Behouden en specifieke eisen voor mobiele kramen.
22.3.16	Voedingsmiddelenindustrie Beginnen/uitbreiden capaciteit alleen toegestaan als nieuwe geurhinder wordt voorkomen.	Mogelijkheid tot handhaving bij klachten geurhinder.	Handhaving bij klachten bij geurhinder is lastiger bij het schrappen van de regel.	Overwegen om deze te vervangen door regionaal (gebiedsgericht) geurbeleid.	Behouden, tenzij deze regel vervangen kan worden met regionaal geurbeleid
22.3.17	Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen Opslag mest, afzuiging dampen en gassen (hoogte), ontgeuringsinstallatie	Mogelijkheid tot handhaving bij klachten geurhinder.	Minder goed handhaafbaar bij klachten.		Behouden
22.3.20	Bieden van parkeer gelegenheid in een parkeergarage Eisen aan de situering van uitblaasopeningen.	Relevant bij nieuwe parkeergarages.	Beperkt ervan uitgaande dat bestaande parkeergarages aan de eis voldoen	Aanpassen regels is van invloed op bestaande parkeergarages. Inventarisatie nodig	Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.259 lid 3	Verwerken Polyesterhars Vergunningplicht voor het verwerken van polyesterhars in verband met beoordeling geur. In het Bal zijn voor de geurvoorschriften voor het verwerken van polyesterhars van paragraaf 4.27 uit het Bal van toepassing	De geurvoorschriften voor het verwerken van polyesterhars van paragraaf 4.27 uit het Bal zijn van toepassing. Extra bestuurlijke lasten in verband met vergunningverlening.	Bedrijven moeten voldoen aan geurregels en worden niet meer vooraf getoetst via de vergunning.	Vergunningplicht is preventief voor toets vooraf, maar geen noodzaak.	Schrappen
22.245	Opslaan van vaste mest Eisen voor opslaan van mest in een afgesloten voorziening of afstandsnorm. Gaat om mest bij dieren die geen landbouwhuisdieren of paarden zijn, zoals vogels.	Zinvol om eisen te stellen voor mestopslag waarvoor niet regels Bal gelden.	Zonder regels geldt alleen de zorgplicht.	Overwegen om regels te maken voor specifieke situaties, zoals hobbypaarden, kinderboerderijen.	Behouden of vervangen door expliciete regels in omgevingsplan.
22.261	Kweken van maden van vliegende insecten Vergunningplicht voor kweken van maden en vliegende insecten.	Activiteit heeft nauwelijks milieugevolgen.	Alleen de zorgplicht geldt. En maatwerkvoorschriften op grond van omgevingsplan zijn altijd mogelijk.	Alleen regels opnemen als feitelijke aanwezig en bekend welke milieugevolgen er zijn.	Schrappen
22.267	Opslaan dierlijke meststoffen Vergunningplicht voor grotere opslag van mest. Meer dan 600 m3 vaste mest en grote mestbassins.	Borging beoordeling grotere mestopslag voor oprichten.	Lastig om mestbassin later nog te verplaatsen. Beoordeling vooraf zinvol.	Vervangen door specifieke eisen, bijvoorbeeld grote afstanden en dan vergunningplicht laten vervallen.	Behouden of vervangen door expliciete regels in omgevingsplan.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.44	Specifieke zorgplicht mba In art. 22.44 is de specifieke zorgplicht opgenomen. In dit artikel wordt verwezen naar de belangen bedoeld in art. 22.42 bruidsschat. In art. 22.42 bruidsschat worden onder andere als belangen (oogmerken) genoemd het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu. Het voorkomen of beperken van geurhinder zal veelal kunnen worden aangemerkt als een actie ter bescherming van de gezondheid (van mensen) of van het milieu in brede zin.	Omdat geur onder de Omgevingswet niet of nauwelijks meer gereguleerd wordt door een algemene maatregel van bestuur (het Bal) maar wordt gereguleerd door het (tijdelijke deel van het) omgevingsplan	Zorgplichtbepaling dient als vangnet.	Op grond van art. 22.45 van de bruidsschat kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld voor de nadere invulling van de specifieke zorgplicht opgenomen in art. 22.44 bruidsschat. Een maatwerkvoorschrift kan worden opgesteld met het oog op het voorkomen of beperken van geur hinder	Behouden
22.18	Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerken	Vangnet voor onder andere overlast of hinder door stank bij gebouw bouwwerken	Geen mogelijkheid voor handhaven als er verder geen regels gelden	-	Behouden en eventueel expliciet maken voor bepaalde geurbronnen

8. Basisadvies lucht

8.1 Samenvatting en aanbevelingen

8.1.1 Samenvatting

Lucht is een onderwerp dat op Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau geregeld wordt onder de Omgevingswet. Via de Omgevingswet komen alleen regels over luchtkwaliteit en parkeergarages in het omgevingsplan. Daarnaast hebben gemeenten ook de mogelijkheid om aanvullend regels te stellen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld met een omgevingswaarde of regels over houtstook.

8.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep lucht heeft de volgende aanbevelingen:

- Neem de regels uit de bruidsschat over in het nieuwe omgevingsplan voor zover de gemeente in de toekomst hierop wil kunnen handhaven.
- Beoordeel of regels in omgevingsplan nodig zijn voor gevoelige bestemmingen. Hierbij kan bijvoorbeeld uitgegaan worden van de richtlijn luchtkwaliteit van de GGD. De GGD adviseert om ook woningen te bestempelen als gevoelige bestemming (dit is nu niet het geval) en gevoelige bestemmingen niet toe te staan binnen 50 meter van een drukke weg of binnen 300 meter van een snelweg.
- Onder de Omgevingswet vervalt het Besluit gevoelige bestemmingen. Dit betekent dat er geen extra regels meer gelden voor gevoelige bestemmingen (plekken waar ouderen, zieken en kinderen verblijven).
- Beleid maken voor toestaan kinderopvang bij veehouderijen vanwege gezondheid

8.2 Inleiding

Gemeenten, provincie en Rijk stellen regels over luchtkwaliteit. Het doel van deze regels is om de kwaliteit van de lucht te beschermen en te verbeteren ten behoeve van het beschermen van de gezondheid en van het milieu.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet draagt het Rijk een aantal regels over aan gemeenten in de vorm van de bruidsschat. Daarnaast krijgen gemeenten de mogelijkheid om aanvullende regels over luchtkwaliteit op te nemen in het omgevingsplan. Het is aan gemeenten om te kiezen welke omgevingswaarden gelden en welke regels worden gesteld aan activiteiten met luchtemissies.

Hiervoor is inzichtelijk gemaakt hoe lucht nu is geregeld, hoe het onder de Omgevingswet is geregeld, hoe de bruidsschat is opgebouwd en welke instructieregels relevant zijn. Tot slot is een tabel opgenomen met de regels uit de bruidsschat en het effect als de regel wordt overgenomen, geschrapt of aangepast.

8.3 Hoe is het nu geregeld

De normstelling rondom luchtmissies en -emissies is nu geregeld in de Wet milieubeheer en het Activiteitenbesluit milieubeheer. Hierin staan de belangrijkste regels en grenswaarden waaraan een bedrijf of project moet voldoen. In hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer zijn de grenswaarden voor de luchtkwaliteit opgenomen. Deze luchtkwaliteitseisen komen niet in de bruidsschat terug, maar zijn opgenomen in paragraaf 2.2.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Emissie-eisen voor bedrijfsmatige activiteiten staan in paragraaf 2.3 van het Activiteitenbesluit. Daarnaast zijn voor een aantal afzonderlijke activiteiten specifieke doel- en middelvoorschriften opgenomen in de het Activiteitenbesluit en de bijbehorende activiteitenregeling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de emissie-eis voor stof bij houtbewerking en een mogelijk middel waarbij aan deze eis wordt voldaan. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot het stellen van een maatwerkvoorschrift. Ook in vergunningen kunnen emissie-eisen en middelvoorschriften worden opgenomen als dit op grond van Europese richtlijnen mogelijk is.

8.4 Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet

Lucht is een onderwerp dat op Rijksniveau, provinciaal niveau en gemeentelijke niveau gereguleerd kan worden. Een belangrijk deel van de regels volgt het Bal, Bkl en Bbl. De meeste relevante onderwerpen die nu door rijksregels worden gereguleerd komen straks terug in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit zijn onder andere:

- verbranden van afvalstoffen buiten inrichtingen (§3.2.15);
- oplosmiddelen in een IPPC-installatie (§3.2.18);
- zeer zorgwekkende stoffen (§5.4.3);
- emissies in de lucht (vergelijkbaar met paragraaf 2.3 van het Activiteitenbesluit (§5.4.4).

Daarnaast staan in hoofdstuk 4 van het Bal voorschriften voor luchtemissies voor de afzonderlijke milieubelastende activiteiten. Zo worden in paragraaf 4.20 vergelijkbare emissie- en middelvoorschriften gesteld voor houtbewerking als nu in het Activiteitenbesluit. Naast deze voorschriften bestaat de mogelijkheid om voor een specifieke milieubelastende activiteit maatwerk te stellen.

De gemeente kan aanvullend regels stellen in het omgevingsplan, deze kunnen dan gelden voor een bepaald gebied. Ten opzichte van de huidige regelgeving veranderen een aantal regels rond lucht. Hieronder staan de belangrijkste wijzigingen.

Decentrale omgevingswaarde

Gemeenten en provincie krijgen meer mogelijkheden om lokale afwegingen te maken over de luchtkwaliteit. Hiervoor krijgen gemeenten de mogelijkheid om een gemeentelijke omgevingswaarde voor luchtkwaliteit te hanteren bij opstellen van het omgevingsplan. Hierbij moet wel minimaal voldaan worden aan de luchtkwaliteitswaarden uit paragraaf 2.2.1 van het Bkl; strenger mag, soepeler niet.

Zodoende geldt er niet één landelijke waarde, maar heeft de gemeente de mogelijkheid om een strengere norm te stellen. Als een gemeente hiervoor kiest, geldt de verplichting om deze omgevingswaarde te monitoren en bij dreigende overschrijding een programma op te stellen.

Regels vervallen op Rijksniveau

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen regels over parkeergarages op Rijksniveau. Met de bruidsschat maken deze regels onderdeel uit van het tijdelijke omgevingsplan. Het is aan de gemeente om af te wegen of deze regel behouden, aangepast of geschrapt moet worden.

Aandachtsgebieden en toetsing lucht

De toetsing aan luchtkwaliteitsnormen wordt beperkt door de toetsing aan landelijke normen alleen verplicht te maken in- en nabij aandachtsgebieden. Naast deze landelijke normen kunnen ook lokale normen van toepassing zijn. Toetsing aan de normen uit het Bkl is verplicht bij:

- Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.
- Het toelaten in een omgevingsplan van de aanleg van een tunnel langer dan 100 meter of als een tunnel wijzigt en daarbij 100 meter langer wordt.
- Het toelaten in een omgevingsplan van de aanleg van een auto(snel)weg.

Bedrijfsmatige activiteiten

Het begrip inrichting verdwijnt. Hiervoor in de plaats komt de milieubelastende activiteit. Met het vervallen van het begrip inrichting komen ook de begrippen grensmassastroom en de sommatieplicht die hieraan gekoppeld zijn te vervallen.

Vervallen Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit en Nationaal programma Luchtkwaliteit

Het Besluit gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit komt niet terug onder de Omgevingswet. Gemeenten kunnen met de instrumenten van de Omgevingswet sturen op het toelaten van nieuwe functies, zoals gevoelige gebouwen of uitbreidingen op bepaalde locaties. Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit stopt. Daarvoor in de plaats is er een programma nodig bij een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde. Deze programmaplicht ligt meestal bij de gemeente.

Regels voor houtstook

Gemeenten hebben beperkt de mogelijkheid om regels te stellen aan het gebruik van houtkachels om de negatieve effecten voor de leefomgeving, zoals de uitstoot van schadelijke stoffen en overlast en geurhinder voor omwonenden. Daarnaast gelden er vanuit het Bbl specifieke regels voor houtstook: gebruikers van een bouwwerk, open erf of terrein moeten alle redelijke maatregelen nemen om overlast door rook, roet, walm en stof te voorkomen of te stoppen. Deze specifieke zorgplicht staat in art. 22.18 en artikel 22.20 van de bruidsschat. Beide artikelen zijn een uitwerking van het huidige artikel 7.22 van het Bouwbesluit 2012.

8.5 Lucht en de bruidsschat

8.5.1 Overzicht onderwerpen

In de bruidsschat zijn beperkt regels opgenomen over luchtmissies. Normen voor de luchtkwaliteit zijn niet in de bruidsschat opgenomen. De regels die zijn opgenomen, hebben betrekking op parkeergarages.

8.5.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

De regels in de bruidsschat moeten net als die in het omgevingsplan rekening houden met de instructieregels in het Bkl. Daarnaast moet bij het overnemen van de bruidsschatregels in welke vorm dan ook rekening gehouden worden met de provinciale instructieregels uit de omgevingsverordening.

8.6 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema lucht zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Wij adviseren gemeenten volgende punten en de keuzes die hieruit volgen mee te nemen bij het opstellen van het omgevingsplan nieuwe stijl.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.226	Emissie/ventilatie parkeergarage	Geen wijziging ten opzichte van huidige situatie	Geen mogelijkheid tot handhaving bij klachten	Aanpassen van de regel is niet aan de orde.	Behouden
22.18	Specifieke zorgplicht gebruik bouwwerk	Vangnet voor onder andere. overlast of hinder door rook, roet, walm, stof, stank	Geen mogelijkheid voor handhaven als er verder geen regels gelden	Aanpassen vanwege houtstook vereist nadere beoordeling en goede afstemming met partijen	Behouden en eventueel expliciet maken voor houtstook
22.44	Specifieke zorgplicht mba	Vangnet voor ongewenste emissies naar de lucht en eis voor bemonsteren	Geen mogelijkheid voor handhaven als er verder geen regels gelden	Niet van toepassing	

9. Basisadvies omgevingsveiligheid

9.1 Samenvatting en aanbevelingen

9.1.1 Samenvatting

Omgevingsveiligheid heeft betrekking op risico's van het gebruik, het opslaan en het transport van gevaarlijke stoffen. Gemeenten moeten in het omgevingsplan regels opnemen over omgevingsveiligheid. Ze moeten rekening houden met de mogelijkheden om een brand, ramp of crisis te voorkomen. Maar ook om deze te beperken en te bestrijden. Daarnaast moeten ze in het omgevingsplan een grenswaarde in acht nemen voor het plaatsgebonden risico.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert de regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Deze verandering wordt ook aangeduid met de modernisering omgevingsveiligheid. De kern van de modernisering is dat de verantwoording van het groepsrisico wordt vervangen door een effectgericht beleid in relatie tot branden, explosies en gifwolken als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen. Deze verandering vraagt van gemeenten dat zij binnen de aandachtsgebieden aanvullende (bouwkundige) voorschriften voorschrijven wanneer de omgeving niet voldoende veiligheid biedt of wanneer er zeer kwetsbare gebouwen mogelijk worden gemaakt. Deze voorschriften moeten in het omgevingsplan worden opgenomen. De regels hiervoor staan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Ook in de bruidsschat is een beperkt aantal regels opgenomen over omgevingsveiligheid. Het merendeel van de regels in de bruidsschat regelt een vergunningplicht die onder het huidig recht bestaat, maar onder de Omgevingswet vervalst. Een voorbeeld hiervan is de vergunningplicht voor LPG-tankstations die straks niet meer geldt, maar via de bruidsschat behouden blijft.

9.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep heeft de volgende aanbevelingen:

- Gemeenten moeten voorbereid zijn op de nieuwe benadering van het groepsrisico waarbij voorschriftengebieden moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. De werkgroep adviseert gemeenten een verkenning uit te voeren waar en welke voorschriften opgenomen moeten worden.
- Bij het opstellen van het omgevingsplan, maar ook bij het aanpassen van de bruidsschat dient rekening gehouden te worden met de instructieregels uit het Bkl en de omgevingsverordening.

Inleiding

Omgevingsveiligheid heeft betrekking op risico's van het gebruik, het opslaan en het transport van gevaarlijke stoffen. Bij nieuwe activiteiten in de leefomgeving zal steeds een afweging moeten plaatsvinden of de omgevingsveiligheidsrisico's aanvaardbaar zijn. Hierbij toetst de gemeente aan de Rijksregels en de regels uit het omgevingsplan. Met de Omgevingswet heeft de gemeente de mogelijkheden om regels te stellen die aansluiten bij de lokale situatie. Een deel van deze regels is opgenomen in de bruidsschat.

Voor het thema omgevingsveiligheid zijn in de bruidsschatregels de vergunningplicht voor LPG-tankstations en (meerdere) propaantanks opgenomen.

9.2 Hoe is het nu geregeld?

Onder het huidige recht wegen gemeenten af of een risicovolle activiteit of een ontwikkeling in de omgeving van risicovolle activiteiten toegestaan kunnen worden. Bij deze afweging staan twee soorten risico's centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In wet- en regelgeving is vastgelegd hoe invulling wordt gegeven aan de afweging en hoe het risico berekend of anderszins vastgesteld kan worden.

9.2.1 Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar om op een bepaalde locatie te overlijden door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Door plaatsen met een gelijk plaatsgebonden risico met elkaar te verbinden, ontstaan risicocontouren. Op een kaart kunnen die contouren weergegeven worden. Voor plaatsgebonden risico bestaat een wettelijke norm: eens in de miljoen jaar, 10^{-6} per jaar. Is het risico groter dan mag op die plek geen kwetsbaar object, zoals een woning of een groot kantoor, aanwezig zijn en gelden er strenge restricties voor beperkt kwetsbare objecten zoals een sporthal. De norm geldt niet voor de mensen die aanwezig zijn op het risico veroorzakende bedrijf.

9.2.2 Groepsrisico

Het groepsrisico is de kans per jaar dat een groep mensen tegelijkertijd om het leven komt dooreen ongeval met gevaarlijke stoffen bij een risicobron. Bij de berekening van het groepsrisico worden alle mogelijke ongeval scenario's bij die risicobron bekeken en per scenario berekend hoeveel slachtoffers in de omgeving zouden vallen. De resultaten van deze berekening worden weergegeven in een grafiek, de zogenoemde FN-curve. Groepsrisico kan opgevat worden als een maat voor maatschappelijke ontwrichting. Voor groepsrisico bestaat geen harde wettelijke norm, maar een oriëntatiewaarde. De gemeente moet de hoogte van het groepsrisico verantwoorden, waarbij aspecten als zelfredzaamheid, bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen. Gemeenten hebben een mate van beleidsvrijheid in de omgang met het groepsrisico.

9.3 Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet?

Ook onder de Omgevingswet blijft de toets aan het plaatsgebonden risico bestaan. Het plaatsgebonden risico wordt per activiteit of installatie bepaald. Alleen voor Seveso-inrichtingen (voorheen BRZO-bedrijven) wordt het plaatsgebonden risico berekend voor alle installaties van het bedrijf samen. De normhoogte blijft gelijk: 10^{-6} per jaar is nu de standaardwaarde (voorheen richtwaarde) voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties en de grenswaarde voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en voor kwetsbare locaties.

De categorie zeer kwetsbare gebouwen is nieuw en omvat die gebouwen waarvan de gebruikers niet in staat zijn zichzelf in veiligheid te brengen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en basisscholen.

Omdat het groepsrisico niet goed aansluit bij de beleving van bestuurders en burgers wordt het groepsrisico onder de Omgevingswet op een nieuwe manier benaderd. Deze verandering wordt ook aangeduid met modernisering omgevingsveiligheid. De kern van de modernisering is dat de verantwoording van het groepsrisico wordt vervangen door een effectgericht beleid in relatie tot branden, explosies en gifwolken als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen.

Dit effectgerichte beleid wordt vormgegeven met aandachtsgebieden en in sommige gevallen aanvullende voorschriftgebieden. Deze verandering vraagt van gemeenten dat zij binnen de aandachtsgebieden aanvullende (bouwkundige) voorschriften voorschrijven wanneer de omgeving niet voldoende veiligheid biedt of er zeer kwetsbare gebouwen mogelijk worden gemaakt.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden zijn gebieden rond een activiteit met gevaarlijke stoffen waar binnenshuis dodelijke slachtoffers kunnen vallen door een incident met die gevaarlijke stoffen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in drie mogelijke effecten: hittestraling, drukgolven en gifwolken. De bijbehorende aandachtsgebieden zijn brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden. De grens van een aandachtsgebied wordt bepaald door het incident met de grootste dodelijke effectafstand voor mensen binnenshuis waarbij de kans van optreden groter is dan eens in de miljard jaar (10^{-9} /jaar). De aandachtsgebieden volgen uit het Bkl en hoeven niet in het omgevingsplan opgenomen te worden.

Voorschriftgebieden

In sommige gevallen worden de aandachtsgebieden (deels) als voorschriftengebied aangewezen. In een voorschriftengebied gelden extra bouweisen op het moment dat een gemeente nieuwbouw toestaat. Voorschriftgebieden moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Dit vergt actie van de gemeente, aangezien deze voorschriftgebieden geen onderdeel uitmaken van de bruidsschat.

9.4 Omgevingsveiligheid en de bruidsschat

Het oogmerk van de bruidsschatregels is overeenkomstig die van de Omgevingswet: het bereiken en in stand houden van een veilige fysieke leefomgeving. Voor nieuwe milieubelastende activiteiten (mba) of ontwikkelingen in de omgeving van een mba moet in ieder geval worden voldaan aan de relevante standaardwaarden voor veiligheid conform het Bkl. Met voorschriften in een vergunning kan afhankelijk van de situatie de veiligheid voor de omgeving van mba's worden vergroot. Art. 22.39 maakt een uitzondering op handelingen die onder de Omgevingswet vergunningsvrij uitgevoerd kunnen worden voor gebieden met een relatief hoog omgevingsrisico. Voor het opslaan van propaan of propeen in meerdere tanks en het tanken van LPG is een vergunningsplicht opgenomen in de artikelen 22.262 en 22.263.

9.4.1 Overzicht onderwerpen

In de bruidsschat is een beperkt aantal regels opgenomen over omgevingsveiligheid. Deze hebben betrekking op:

- omgevingsveiligheid bij traditioneel schieten;
- inperking binnenplanse vergunning vrije activiteiten van rechtswege in overeenstemming met omgevingsplan;
- omgevingsvergunning tanken met LPG;
- omgevingsvergunning opslaan van propaan en propeen.

9.4.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

(Instructie)regels over omgevingsveiligheid zijn met name te vinden in de Omgevingswet en de bijbehorende Algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regeling. Die gaan bijvoorbeeld rekening houden met de mogelijkheden om een brand, ramp of crisis te voorkomen en deze te beperken en te bestrijden. Daarnaast moet in het omgevingsplan een grenswaarde in acht worden genomen voor het plaatsgebonden risico. Verder moet in het omgevingsplan voorschriftengebieden aangewezen worden voor brand, explosie en gifwolk.

Hoewel deze verandering buiten de scope van de bruidsschat valt, is het belangrijk dat gemeenten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zich hierop hebben voorbereid.

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

De voorschriften uit de bruidsschat kunnen door een gemeente aangepast worden als ze in het nieuwe (deel van het) omgevingsplan worden opgenomen. Bij het opnemen van bruidsschatregels in het nieuwe deel moet rekening worden gehouden met de instructieregels.

In het Bkl zijn instructieregels voor omgevingsveiligheid opgenomen die in acht genomen moeten worden bij de beoordeling van vergunningaanvragen en bij aanpassingen van het omgevingsplan (waaronder LPG-tankstations en propaanopslagen). Het gaat om regels over:

- kwetsbare gebouwen en locaties waarvoor de regels gelden;
- risicovolle activiteiten waarvoor de regels gelden;
- plaatsgebonden risico

Instructieregels in de provinciale verordening

De provincie kan instructieregels opnemen in de omgevingsverordening die gemeenten in acht moeten nemen bij het vaststellen van het omgevingsplan. De provincie heeft in artikel 4.66 van de ontwerp-omgevingsverordening de mogelijkheid opgenomen om instructieregels te stellen. Dit artikel is in de ontwerpverordening nog gereserveerd. Uit de motivering bij de omgevingsverordening blijkt dat de regels in de verordening afhankelijk zijn van landelijke regels die nog in de maak zijn waardoor ze nog niet ingevuld kunnen worden. Voor gemeenten is het belangrijk om in de gaten te houden of de provincie regels in de omgevingsverordening gaat opnemen, zodat hier in de toekomst rekening mee gehouden kan worden.

9.5 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema water zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.39	Inperkingen art. 22.36 vanwege omgevingsveiligheid	Geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie. Regel is gebaseerd op de huidige systematiek waarbij er wordt verwezen naar regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Bij omzetten naar omgevingsplan nieuwe stijl zijn aanpassingen nodig aan de systematiek van het omgevingsplan.	Geen mogelijkheid treffen van aanvullende regels voor bouwen binnen veiligheidszonerings	Geen mogelijkheid treffen van aanvullende regels voor verbouwingen binnen veiligheidszonerings	Behouden
22.229	Traditioneel schieten: omgevingsveiligheid	Geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie	Geen mogelijkheid tot handhaven (zie ook bodem)	Geen mogelijkheid tot handhaven (zie ook bodem)	Behouden
22.262	Omgevingsvergunning opslaan propaan en propane	Geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie	Nieuwe brandstoffen en technieken ontwikkelen zich snel, hiermee kan in considerans risico's voor de omgeving worden afgewogen	Nieuwe brandstoffen en technieken ontwikkelen zich snel, hiermee kan in considerans risico's in omgeving worden afgewogen	Behouden
22.263	Omgevingsvergunning tanken met LPG	Geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie	Nieuwe brandstoffen en technieken ontwikkelen zich snel, door vergunningplicht kan rekening worden gehouden met risico's van andere activiteiten in directe omgeving	Nieuwe brandstoffen en technieken ontwikkelen zich snel, door vergunningplicht kan rekening worden gehouden met risico's van andere activiteiten in directe omgeving	Behouden

10. Basisadvies licht inclusief slagschaduw

10.1 Samenvatting en aanbevelingen

10.1.1 Samenvatting

De regels over licht die in de bruidsschat staan, gaan over slagschaduw en lichtschittering van windmolens en lichthinder door sportveldverlichting. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de huidige bruidsschatregels automatisch opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan.

De werkgroep adviseert om alle bruidsschatregels met betrekking tot verlichting en slagschaduw ongewijzigd in het omgevingsplan over te nemen. Hiermee wordt het huidige beschermingsniveau gewaarborgd.

Daarnaast wordt geadviseerd om te onderzoeken of gemeenten eigen normen voor slagschaduw van windmolens willen ontwikkelen. De gemeente hoeft hiervoor de bruidsschatregels niet aan te passen.

10.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep licht en slagschaduw heeft de volgende aanbevelingen:

- De impact van de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 moet nader onderzocht worden. Neem daarbij mee of gemeenten eigen normen voor slagschaduw van windmolens willen ontwikkelen. De werkgroep adviseert de gemeenten om gezamenlijk een korte impactanalyse te laten uitvoeren en daarbij een advies van de ministerie van I&W, BZK en EZK te betrekken. Dit advies verschijnt binnenkort.
- Bij het opstellen van het omgevingsplan kan de gemeente overwegen om regels te stellen ter voorkoming van lichthinder door sport in de buitenlucht, breder dan alleen sportvelden. Bijvoorbeeld voor jeu de boules banen, ijsbanen en paardenbakken.
- Raadpleeg de provincie bij het aanpassen van regels. Ook kan de gemeente advies vragen over het opnemen in het omgevingsplan van aanvullende eisen om lichthinder te voorkomen bij de deskundigen van de werkgroep lichthinder van de NSVV (Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde). Zij hebben de richtlijn lichthinder opgesteld, waarin onder andere indicatieve normen voor reclameverlichting en het aanlichten van gebouwen zijn opgenomen.

10.2 Inleiding van het thema

Lichthinder kunnen 4 soorten negatieve effecten veroorzaken.

- *Hinder voor de mens*

Deze ontstaat wanneer mensen zich niet kunnen onttrekken aan het aanwezige kunstlicht, terwijl ze daar wel behoefte aan hebben.

- *Hinder langs wegen*

Bij wegen kan licht ook leiden tot hinder en daardoor onveilige situaties. Denk bijvoorbeeld aan verlichte reclamezuilen.

- *Verstoring van de natuur*

Nachtelijk kunstmatige verlichting kan het gedrag van dieren (negatief) beïnvloeden. Naast mogelijke aanpassingen van de levenscyclus aan de kunstmatige verlichting, kan er sprake zijn van desoriëntatie, afstoting of aantrekking.

- *Horizonvervuiling*

Bij horizonvervuiling of donkertebescherming gaat het om de zichtbaarheid van licht op langere afstand. Bijvoorbeeld het zichtbaar zijn van een open stal of een verlicht sportveld in een open landschap.

10.3 Hoe is het nu geregeld?

De huidige regels voor assimilatiebelichting bij glastuinbouw, slagschaduw van windturbines en verlichting voor sportterreinen staan in het Activiteitenbesluit. Daarnaast beschermt de Wet milieubeheer de duisternis en het donkere landschap. Voor andere aspecten van licht is maatwerk mogelijk met de zorgplichtbepalingen.

Verlichting van sportvelden leidt momenteel in beperkte mate tot klachten van omwonenden.

Over de hinder door slagschaduw van windmolens/turbines zijn bij de gemeenten Houten en Nieuwegein verschillende klachten binnengekomen.

10.4 Hoe is het straks onder de Omgevingswet geregeld?

Het thema lichthinder ligt straks helemaal bij de gemeenten. Zij kunnen bepaalde aspecten van lichthinder gebiedsgericht reguleren in het omgevingsplan. Denk hierbij ook aan de bescherming van donkertegebieden. De gemeente kan bijvoorbeeld regels stellen voor sport in de buitenlucht, breder dan alleen sportvelden. Denk aan jeu de boules, ijsbanen, paardenbak etc.

10.5 Licht inclusief slagschaduw in de bruidsschat

Om goed te kunnen en hand haven bij overlast op overlast veroorzaakt door lichthinder en slagschaduw is het van belang dat er duidelijk regels in de bruidsschat hier voor worden opgenomen worden opgenomen

De regels in de bruidsschat voor het thema licht richten zich op twee doelen. Een deel van de regels gaat over het opwekken van elektriciteit met een windturbine (§ 22.3.18) en heeft als doel om slagschaduw van windmolens in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen en lichtschittering door windmolens te voorkomen of te beperken. In de bruidsschat staan gebruiksregels over slagschaduw van windturbines met een rotordiameter van meer dan 2 meter.

Het tweede deel van de regels in de bruidsschat gaat over het bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht (§ 22.3.22). Die regels hebben specifiek als doel om lichthinder door sportveldverlichting te beperken.

10.6 Overzicht onderwerpen

In de bruidsschat is een beperkt aantal regels opgenomen over licht en slagschaduw. Deze in hebben betrekking op:

- opwekken van elektriciteit met een windturbine
 - slagschaduw
 - lichtschittering;
- bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht;
- algemene bepalingen waaronder specifieke zorgplicht.

Voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen (assimilatiebelichting of assimilatieverlichting) zijn Rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) opgenomen. In de bruidsschat is hiervoor niets opgenomen, dus in dit advies ook niet.

Nieuwe landelijke milieunormen voor windmolens

De overheid laat nieuwe landelijke milieunormen voor windparken opstellen. Deze ontwikkeling kan consequenties hebben voor implementatie van bruidsschatregels ter voorkoming van hinder door slagschaduw van windmolens, maar ook voor de aspecten geluid en externe veiligheid.

Naar verwachting zal het vaststellen van deze nieuwe normen nog 1,5 tot 2 jaar gaan duren. In de tussentijd zijn lokale overheden vrij eigen milieunormen voor windparken vast te stellen.

10.7 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels Omgevingswet en Bal

Lichthinder is een decentraal thema. Er staan daarom alleen Rijksregels voor kunstlicht in de tuinbouw bij kassen in het Bal.

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan instructieregels voor het omgevingsplan. Gemeenten moeten bij het verwerken van de bruidsschatregels in het omgevingsplan aan deze instructieregels voldoen.

Op grond van het Bkl moeten gemeenten in het omgevingsplan rekening houden met slagschaduw door windturbines in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen (§ 5.1.4.4a, artikelen 5.89a t/m 5.89f). Een omgevingsplan moet regelen dat de slagschaduw door een windturbine in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. In het Bkl staat onder andere omschreven op welke windturbines de instructieregels van toepassing zijn en wat een slagschaduwgevoelig gebouw is. Met de bruidsschatregels voor slagschaduw wordt aan de instructieregels voldaan.

In het Bkl zijn geen instructieregels opgenomen voor het verlichten van sport in de buitenlucht.

Instructieregels in de provinciale omgevingsverordening

In de ontwerp-omgevingsverordening staat in artikel 5.3 (H5, blz. 54) een instructieregel voor een kleine windturbine, maar die heeft geen betrekking op het aspect slagschaduw of lichtschittering.

In de ontwerp-omgevingsverordening staat in artikel 7.15 (par. 7.2.2, blz. 69) iets over de specifieke zorgplicht bij gebruik van borden, spandoeken, vlaggen, informatiezuilen en vergelijkbare objecten. Onder lid 2 sub d staan drie zorgplichtregels voor de verlichting van deze objecten:

- geen verlichting wordt gebruikt tussen 23:00 en 6:00 uur, tenzij de openingstijden van het gebouw die verlichting vereisen;
- geen knipperende verlichting of bewegende beelden of letters worden gebruikt; en
- led- of vergelijkbare schermen voldoen aan de richtlijn lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde.

Bij het afwegen van de bruidsschatregels voor licht is het goed de provincie te raadplegen. Zij hebben in hun omgevingsverordening specifieke zorgplichtregels opgenomen. Lichtvervuiling overschrijdt over het algemeen de gemeentegrenzen als het gaat om ruimtelijke kwaliteit. Ook is de provincie in sommige gevallen eigenaar en beheerder van de openbare verlichting, onder andere langs provinciale wegen en fietspaden, carpoolpleinen en bus- en tramhaltes, wat het tot een bovenlokaal probleem maakt.

Zorgplicht en richtlijn lichthinder

Potentiële lichthinderbronnen waarvoor straks geen rijksregels gelden of waarvoor geen regels in de bruidsschat staan, kunnen in het kader van de zorgplicht worden gehandhaafd. Toetsing vindt waar mogelijk plaats aan de hand van de richtlijn lichthinder. Voorbeelden van dit soort lichtbronnen zijn:

- sportverlichting, zoals een paardenbak, een ijsbaan ;
- terreinverlichting, zoals een parkeerplaats bij een bedrijf;
- illuminatie en aanstraling van gebouwen en objecten, zoals bedrijfslogo's, monumenten;
- reclameverlichting, zoals lichtkranten, reclamezuilen, informatieborden ;
- openbare verlichting, zoals straatlantaarns;
- lichtuitstraling uit gebouwen, zoals etalages;
- lichtverstrooiing naar de hemel;
- lichthinder voor flora en fauna (gebiedsgericht?).

10.8 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema licht zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.3.18	Opwekken van elektriciteit met een windturbine Doel van de voorschriften is om slagschaduw van windmolens in verblijfsruimten van slagschaduwgevoelige gebouwen en lichtschittering door windmolens te voorkomen of te beperken. Dit artikel 22.3.18 is van toepassing op windturbines met een rotordiameter van meer dan 2 meter (net als paragraaf 3.2.4 Bal 'Windturbine').	Het beschermingsniveau blijft gelijk aan het huidige beschermingsniveau zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit.	Als er mogelijkheden voor windturbines in het omgevingsplan zijn opgenomen, dan hebben burgers en bedrijven zonder de voorschriften van de bruidsschat geen bescherming. Bovendien voldoet de gemeente dan niet aan het Bkl. Op grond van het Bkl dient de gemeente in het omgevingsplan regels op te nemen voor windturbines. Biedt het omgevingsplan geen mogelijkheden voor windturbines, dan kunnen de bruidsschatregels toch overgenomen worden voor het geval dat bij wijziging van het omgevingsplan windturbines mogelijk worden gemaakt.	Wanneer de gemeente de regels van de bruidsschat aanpast, dan hangt de impact van deze aanpassing uiteraard af van de aard van de aanpassing. De gemeente kan bijvoorbeeld strengere regels stellen waardoor de burgers beter zijn beschermd, maar waardoor de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines kleiner worden.	De impact van de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 nader onderzoeken. Voorlopig behouden.
22.3.22	Bieden van gelegenheid voor het beoefenen van sport in de buitenlucht Doel van het voorschrift is om lichthinder door sportveldverlichting te beperken. Art. 22.239 bruidsschat bevat een voorschrift voor de uitschakeling van de verlichting bij een buitensportgelegenheid: het licht moet zijn uitgeschakeld tussen 23.00 en 07.00 uur en als er geen sport wordt beoefend en geen onderhoud plaatsvindt.	Wanneer de regels van de bruidsschat worden overgenomen blijft het beschermingsniveau gelijk aan het huidige beschermingsniveau zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Artikel 3.148 van het Activiteitenbesluit.	Er zullen meer klachten ontstaan omdat de verlichting ook na 23:00 uur aan kan blijven staan. Handhaving kan nog steeds op basis van de zorgplicht en de Richtlijn Lichthinder als toetsingskader.	Wanneer de gemeente de regels van de bruidsschat aanpast, dan hangt de impact van deze aanpassing uiteraard af van de aard van de aanpassing. De gemeente kan bijvoorbeeld strengere regels stellen waardoor de burgers beter zijn beschermd, maar waardoor voor buitensporten het gebruik van sportveldverlichting verder beperkt wordt.	Behouden

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel	Advies
22.3.1	Specifieke zorgplicht De gemeente mag in het omgevingsplan regels stellen ter voorkoming van lichthinder. Deze regels mogen ook betrekking hebben op milieubelastende activiteiten die worden gereguleerd door het Bal (zie hiervoor, art. 2.12 Bal). De gemeente mag in het op te stellen omgevingsplan ook regels stellen ter bescherming van de duisternis en het donkere landschap in door de gemeente aangewezen gebieden.	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Op grond van art. 22.45 bruidsschat kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld voor de nadere invulling van de specifieke zorgplicht opgenomen in art. 22.44 bruidsschat. Een maatwerkvoorschrift kan worden opgesteld met het oog op het voorkomen of beperken van lichthinder (want dit valt onder het belang van bescherming van de gezondheid en bescherming van het milieu). Het maatwerkvoorschrift kan ook betrekking hebben op de bescherming van de duisternis en het donkere landschap in door de gemeente aangewezen gebieden.	Overwegen regels op te stellen ter voorkoming van lichthinder breder dan sportveldverlichting.

10.9 Verwijzing naar externe bronnen

- Uitspraak van de Raad van State, 30 juni 2021, <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@125920/milieubeoordeling-voor-windturbinenormen/>
- Voor de hinder vanwege licht uitstralende objecten langs auto(snel)wegen is er de "Beoordeling objecten langs auto(snel)wegen (RWS, aug 2019)".
- Werkgroep lichthinder van de NSVV (Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde). Zij hebben de richtlijn lichthinder opgesteld
- Ontwerp-omgevingsverordening, provincie Utrecht, <https://omgevingswet.provincie-utrecht.nl/naar-een-visie/ontwerp-omgevingsverordening>

11. Basisadvies water

11.1 Samenvatting en aanbevelingen

11.1.1 Samenvatting

Water en Nederland horen bij elkaar. Alle overheidslagen in Nederland hebben dan ook een taak in het waterbeheer. Gemeenten geven invulling de gemeentelijke zorgplichten, te weten de inzameling en het transport van afvalwater, de hemelwatertaak, en de grondwatertaak zowel in bebouwd gebied als in het buitengebied. Bij het uitvoeren van deze taken werken gemeenten waar nodig samen met andere bevoegde gezagen die belast zijn met het waterbeheer: het waterschap, de provincie en het Rijk.

Onder de Omgevingswet blijven de gemeentelijke taken bestaan en krijgen gemeenten eigen afwegingsruimte. Daarvoor zal onderzocht moeten worden welke regels nodig zijn om invulling te geven aan de gemeentelijke taken. Een deel van deze regels staan in de bruidsschat. Daarnaast moet de gemeente bij het aanpassen van de regels uit de bruidsschat rekening houden met de instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de provinciale omgevingsverordening.

De regels die voor water in de bruidsschat staan, omvatten circa 90 regels. Deze regels zijn beoordeeld op de gevolgen als de bepaling behouden blijft, geschrapt wordt of aangepast wordt. Uit de analyse blijkt dat de gemeente in afstemming met haar ketenpartners nog diverse (beleidsmatige) keuzes moet maken en de situatie per locatie moet inschatten. Een overzicht van de gevraagde acties en de keuzes en inventarisaties is opgenomen onder aanbevelingen. Door de benoemde complexiteit is er voor gekozen bij het thema Water geen kolom advies op te nemen in de tabel.

11.1.2 Aanbevelingen

De werkgroep Water heeft de volgende aanbevelingen:

Algemeen:

- Om aan de verplichtingen uit artikel 5.165 Bkl te kunnen voldoen moet de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten in het omgevingsplan worden opgenomen. Dit geldt ook voor de mogelijkheid om van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten te stellen.
- Voor gemeenten met een drukriool: neem een maatwerkregel in het omgevingsplan op dat er geen hemelwater op het drukriool mag worden aangesloten. Drukriolering is niet bedoeld voor het inzamelen van hemelwater. Aansluiten van verhard oppervlak (dus lozen van hemelwater) kan direct leiden tot volledige benutting van de marges waarbij bij het ontwerp van drukriolering rekening is gehouden. Overbelasting is het gevolg en dat leidt er dan toe dat lozingen van hemelwater op drukriolering altijd moeten worden voorkomen.
- In het hoofdstuk overgangsrecht een regel opnemen voor de afwijkende lozingsroutes om te voorkomen dat deze lozingen illegaal worden.
- De bruidsschat omvat een beperkt deel van de totale regels die over water in het omgevingsplan komen. Het is daarom sterk aan te bevelen om ook te onderzoeken of maatwerkregels nodig zijn om bijvoorbeeld bepalingen uit het Bal te verduidelijken en in hoeverre verordeningen aangepast moeten worden.

Afwegingen ter voorbereiding op omgevingsplan:

- In bijlage 3 zijn voorschriften voor lozen samengevoegd waar deze voor verschillende activiteiten vergelijkbaar zijn om de leesbaarheid van de regels te vergroten. Weeg af of het voorstel in bijlage 3 overgenomen kan worden in het omgevingsplan nieuwe stijl.
- Weeg af of de verordeningen op het gebied van water, zoals de aansluitverordening, aangepast moeten worden dan wel opgenomen moeten worden in het omgevingsplan.

De hemelwaterverordening maakt van rechtswege onderdeel uit van het omgevingsplan, maar oudere verordeningen sluiten vaak nog niet aan bij de instrumenten en uitgangspunten van de Omgevingswet

- Beslis of de vangnetvergunningplicht wordt geschrapt. In het verlengde daarvan kunnen dan ook de regels over lozen worden geschrapt als het gaat om afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodem beschermende voorziening, koelwater, reiniging van bouwwerken, schoonmaken van drinkwaterleidingen, calamiteitenoefeningen en recreatieve visvijvers. Deze regels hebben namelijk alleen maar tot doel om te zorgen dat die lozingen niet onder de vangnetvergunningplicht vallen.
Beslis of er alleen een specifieke zorgplicht geldt of een zorgplicht met meldingsplicht en erkende maatregelen.
- Bepaal of het wenselijk is om aanvullende regels te stellen voor de inzameling van bedrijfsafvalwater.
- Bepaal een voorkeursvolgorde voor het lozen in het vuilwater of hemelwater riool.
- Als gemeenten kiezen voor een informatieplicht voor het lozen van grondwater of grote afvalwaterlozingen in korte tijd is het belangrijk te bepalen wie wel of niet mag lozen of welke lozing gestaakt moet worden bij een capaciteitsprobleem in het riool. Bijvoorbeeld wie het eerst komt mag het eerst lozen en wordt dan rekening gehouden met het economisch belang van de lozer? Dit kan eventueel vastgesteld worden met maatwerk.
- Beslis hoe wordt omgegaan met lozingen in het buitengebied bij wonen als geen openbaar vuilwaterriool aanwezig is.
- Beslis of het algemene toepassingsbereik zoals benoemd in artikel 22.41, waaronder wonen, wordt overgenomen of dat er een andere keuze wordt gemaakt.

Uitzoeken ter voorbereiding op omgevingsplan:

- Onderzoek welke maatwerkregels kunnen bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen van de gemeente op het gebied van water of kunnen bijdragen aan een betere uitvoerbaarheid van de regels.
- Inventariseren of in het gemeentelijk rioleringsplan gegevens zijn opgenomen per wijk over de beschikbare capaciteit voor vuil water in het riool. Dit in verband met het opnemen van stresstest berekeningen om te mogen lozen in een bepaald deel van het riool of zou dit gekoppeld kunnen worden met het DSO.
- Inventariseer welke soorten bedrijven in de gemeente relevant zijn voor de watertaken, bijvoorbeeld slachterijen, rioolwaterzuiveringen of een betoncentrale. Hiervoor kunnen de algemene regels worden aangepast. Als dit soort bedrijven niet in de gemeente gevestigd zijn, kan gekozen worden om hiervoor geen regels in het omgevingsplan op te nemen.
- Inventariseer of er gebieden in de gemeente zijn waarvoor het wenselijk is om een meldplicht voor het lozen van afvalwater in te stellen. In het belang van de hoeveelheid en aard van het te lozen afvalwater kan in sommige gevallen besloten worden om een meldplicht in te stellen in plaats van de informatieplicht. Bijvoorbeeld in gebieden waar een gemengd rioolstelsel ligt en er geen ruimte is voor een extra lozing van grondwater bij bouwen of sanering.

11.2 Inleiding van het thema

Met de Omgevingswet regelt het rijk dat zaken die lokaal van invloed zijn ook lokaal geregeld moeten worden. Daardoor vervallen een aantal besluiten en zijn deze in opgenomen in de Bruidsschat. Dat zijn onder andere de volgende besluiten: het Activiteitenbesluit, Besluit lozen buiten inrichtingen, Besluit lozen afvalwater huishoudens. Veel van deze regels hebben een directe invloed op de afvalwaterlozingen op het riool en de rioolwaterzuiveringen. In dit stuk zijn de gevolgen van het niet opnemen of zaken op een andere manier regelen uitgelegd.

Hiermee voorkomen we dat het riool volloopt met stoffen die ongewenst zijn en verstoppingen kunnen veroorzaken, zoals vet, olie en vaste delen als zand, maar ook grote lozingen van grondwater die ervoor kunnen zorgen dat een riool het debiet niet aankan of een rioolwaterzuivering minder goed werkt.

Door vooraf een aantal zaken te regelen in het omgevingsplan is voor iedereen duidelijk welke regels er gelden.

11.3 Hoe is het nu geregeld?

De huidige situatie is inhoudelijk gelijk aan hoe het straks onder de Omgevingswet is geregeld.

11.4 Hoe is het straks geregeld onder de Omgevingswet

De gemeentelijke watertaken zijn beleidsneutraal in de Omgevingswet opgenomen. Dit houdt in dat in de basis de regels vergelijkbaar zijn. Doordat de Omgevingswet ook een stelselwijziging inhoudt, is een deel van de regels aangepast zodat het in het stelsel van de Omgevingswet past. Het gaat om subtiele wijzigingen. Tegelijk zijn er veel bruidsschatregels over water, waarbij het weglaten van deze regels gevolgen kan hebben voor de riolering en afwaterzuivering van de gemeente.

Gemeentelijke taken

Het waterbeheer in Nederland wordt onderverdeeld in drie thema's: waterveiligheid, waterkwantiteit en waterkwaliteit. Gemeenten hebben vooral een rol bij het beheer rondom waterkwaliteit en waterkwantiteit. De taken van de gemeente zijn in artikel 2.16 van de Omgevingswet vastgelegd. Het gaat om:

Zorgplicht inzamelen en transporteren stedelijk afvalwater

De gemeente heeft de zorgplicht voor het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater. In het omgevingsplan en of rioleringsprogramma geeft de gemeente aan hoe ze stedelijk afvalwater inzamelt. De gemeente is verantwoordelijk voor aanleg en beheer van vuilwaterriolen binnen de bebouwde kom en het transport van het afvalwater naar rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi).

Ook buiten de bebouwde kom (het buitengebied) geldt de gemeentelijke zorgplicht. Als aanleg van een vuilwaterriool niet doelmatig is, hoeft de gemeente de zorgplicht niet in te vullen. Bij het beoordelen van doelmatigheid spelen milieubelangen ook een rol. Als de gemeente de zorgplicht niet invult, dan hebben inwoner en bedrijf een eigen verantwoordelijkheid als lozer van afvalwater. Ze mogen geen ongezuiverd afvalwater lozen en zijn zelf verantwoordelijk voor een zuiveringsvoorziening.

Grondwaterzorgplicht

De grondwaterzorgplicht van een gemeente houdt in dat de gemeente, waar dit doelmatig is, maatregelen moet treffen om structureel nadelige gevolgen voor de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Als uitwerking van deze zorgplicht moeten gemeenten in het omgevingsplan functies toedelen aan locaties en regels stellen met het oog op die functies. Hierbij moet rekening worden gehouden met de grondwaterzorgplicht.

Hemelwaterzorgplicht

Vanuit de hemelwaterzorgplicht heeft de gemeente een taak bij de hemelwaterafvoer en de inrichting van haar grondgebied. Vanuit het oogpunt om wateroverlast en droogte te voorkomen moet het water waar mogelijk in- of op de bodem worden geloosd. Als dat niet kan moet gebruik worden gemaakt van het schoonwaterriool, of eventueel het afvalwaterriool. Deze volgorde moet bijdragen aan het voorkomen van droogte en wateroverlast.

De gemeente kan hier onder andere invulling aan geven door met regels te stimuleren of af te dwingen dat regenpijpen bij gebouwen afgekoppeld worden van het riool zodat het grondwater wordt aangevuld. De gemeente kan ook actief sturen op het verminderen van de hoeveelheid verhard oppervlakte.

Omgevingsplan, regels beleidsveld water en bruidsschat

Het omgevingsplan is een belangrijk instrument onder de Omgevingswet. Voor water komen in het omgevingsplan uiteindelijk regels over:

Klimaat adaptief bouwen en inrichten

Dit is nu veelal in de bestemmingsplannen geregeld.

Lozen van hemelwater en grondwater

Dit is nu over het algemeen geregeld in de hemelwaterverordening en het Besluit lozen buiten inrichtingen en het Activiteitenbesluit.

Regels over aansluitingen op de riolering.

Dit is nu geregeld in de aansluitverordening en het Bouwbesluit 2012. De regels uit het Bouwbesluit 2012 komen via de bruidsschat van rechtswege in het omgevingsplan. De verordening blijft naast het omgevingsplan van rechtswege bestaan en moet uiterlijk in 2029 hierin zijn opgenomen.

Lozingen in de riolering.

Regels hierover zijn nu te vinden in het Activiteitenbesluit, het Besluit lozing buiten inrichtingen en het Besluit lozing afvalwater huishoudens. De regels komen via de bruidsschat in het omgevingsplan. Daarnaast worden in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regels gesteld over lozingen op het vuilwaterriool. Met maatwerkregels in het omgevingsplan kan van deze regels worden afgeweken of kunnen ze worden aangevuld of verduidelijkt.

Waterschap verordening

In de waterschap verordening van een waterschap kunnen aanvullende regels staan die ook te maken hebben met lozingen die geregeld kunnen worden in het omgevingsplan van de gemeente, daarbij kan gedacht worden aan lozen vanuit huishoudens, saneringen en grondwateronttrekking.

Provinciale omgevingsverordening

Ook de provinciale omgevingsverordening bevat regels voor verschillende activiteiten, als deze een bedreiging kunnen vormen voor provinciale belangen (zoals de ruimtelijke ordening, natuurbescherming en de bescherming van de kwaliteit van het grondwater).

Een deel van deze regels komt van rechtswege in het omgevingsplan via het bestemmingsplan of de bruidsschat. Een ander deel moet later toegevoegd worden: de gemeentelijke verordeningen of maatwerkregels. Uiteindelijk zal de gemeente voor elke regel in het omgevingsplan moeten kijken in hoeverre deze behouden, aangepast of geschrapt moet worden. In dit rapport richten we ons op de bruidsschat. Voor de overige regels zal separaat een afweging gemaakt moeten worden.

Advies: Het is daarom aan te raden om ook te kijken naar de noodzaak voor het stellen van maatwerkregels. Bijvoorbeeld over agrarische lozingen op de drukriolering in het buitengebied.

Verandering onder de Omgevingswet

Watertoets

In het huidige recht bestaat er een watertoets. Deze wordt onder de Omgevingswet versterkt doordat bij de vaststelling van het omgevingsplan altijd het waterbelang gewogen moet worden. Hiervoor moeten gemeenten de opvattingen van de waterbeheerder betrekken bij het omgevingsplan.

Rioleringsprogramma

Onder de Omgevingswet is het gemeentelijk rioleringsplan niet langer wettelijk verplicht. Het vigerende rioleringsplan blijft geldig totdat de periode is verstreken waarvoor het plan is opgesteld of de gemeente het plan laat vervallen. In plaats van het rioleringsplan biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om een gemeentelijk rioleringsprogramma op te stellen.

Aansluiting buitengebied

Ook buiten de bebouwde kom (het buitengebied) geldt de gemeentelijke zorgplicht. De provinciale ontheffing voor de gemeentelijke rioleringszorgplicht buitengebied vervalt. Simpel gezegd: provincies hebben in het nieuwe stelsel geen bemoeienis meer met de gemeentelijke rioleringsstaak. Een gemeente kan onder de Omgevingswet zelf bepalen op welke manier de rioleringsstaak wordt ingevuld, en onder welke voorwaarden de taak bijvoorbeeld aan bedrijven en/of burgers wordt gelaten.

In plaats van de provinciale ontheffing maakt de gemeente zelf een doelmatigheidsafweging: als aanleg van een vuilwaterriool niet doelmatig is, hoeft de gemeente de zorgplicht niet in te vullen. Bij het beoordelen van doelmatigheid spelen milieubelangen ook een rol. Als de gemeente de zorgplicht niet invult, dan hebben inwoner en bedrijf een eigen verantwoordelijkheid als lozer van afvalwater. Ze mogen geen ongezuiverd afvalwater lozen en zijn zelf verantwoordelijk voor een zuiveringsvoorziening.

Bestuurlijke afwegingsruimte

Onder de Omgevingswet hebben gemeenten meer bestuurlijke afwegingsruimte. Een deel van deze afwegingsruimte heeft betrekking op de bruidsschat. De veranderingen en keuzes die hiermee samenhangen zijn in paragraaf 11.5 uitgewerkt.

Samenwerking met stakeholders

De Omgevingswet heeft ook invloed op de rol en instrumenten van stakeholders. Hieronder is de rol onder de Omgevingswet van de belangrijkste stakeholders kort beschreven.

Waterschap:

Net als gemeenten kan de waterschap regels stellen over het beheer van water, waaronder lozingsroutes. Om te voorkomen dat er tegenstrijdige regels ontstaan is het belangrijk dat gemeenten en waterschap met elkaar in gesprek gaan om regels waar nodig op elkaar af te stemmen.

(Aangrenzende) gemeenten

Tegenstrijdige regels in gebieden in verschillende gemeenten die aan elkaar grenzen kunnen het voor inwoners en initiatiefnemers lastig kan maken om aan de voorschriften te voldoen. De Omgevingswet stimuleert de afstemming tussen gemeenten.

Omgevingsdiensten

Omgevingsdiensten kunnen betrokken zijn bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van water. Keuzes die worden gemaakt in het omgevingsplan kunnen invloed hebben op de omvang en uitvoerbaarheid van de vergunningverlening- en handhavingstaken. Daarnaast hebben omgevingsdiensten expertise die ingezet kan worden bij het inzichtelijk maken van de consequenties van regels of aanpassing van regels.

Provincie

De provincie heeft net als de gemeenten taken bij het waterbeheer. Een belangrijk aspect waar gemeenten rekening mee moeten houden bij de uitvoering van taken en het opstellen van regels voor het omgevingsplan zijn de instructieregels.

Rijk

Net als de provincie en de gemeente heeft het Rijk ook een belangrijke taak in het waterbeheer. Het gaat met name om het beheer van de Rijkswateren. Hiervoor stelt het Rijk ook beperkingengebieden in rondom bijvoorbeeld dijken en wateren. Deze beperkingengebieden kunnen invloed hebben op de ruimtelijke mogelijkheden of verband houden met maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie.

Inwoners, bedrijven en belangenverenigingen

Op het aanpassen van de bruidsschatregels in het omgevingsplan zijn de regels van toepassing die gelden voor het aanpassen van het omgevingsplan. Dit houdt in dat invulling gegeven moet worden aan participatie.

11.5 Water en bruidsschat

11.5.1 Overzicht onderwerpen

In de bruidsschat is een groot aantal regels opgenomen over water. Deze regels zijn in te delen naar de volgende onderwerpen:

- Specifieke zorgplicht
- Lozen van grondwater bij sanering en ontwatering
- Lozen van afvloeiend hemelwater bij werkzaamheden aan wegen, bruggen in het buitengebied
- Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodem beschermende voorziening
- Lozen van huishoudelijk afvalwater
- Lozen van koelwater
- Lozen bij reinigen van bouwwerken
- Lozen bij opslaan en overslaan van goederen
- Lozen vanuit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater
- Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen
- Lozen bij calamiteitenoefeningen
- Lozen bij maken van betonmortel
- Uitwassen van beton
- Recreatieve visvijvers
- Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal
- Wassen van motorvoertuigen
- Niet-industriële voedselbereiding
- Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen.
- Opslaan van vaste mest
- Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen
- Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels
- Vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten

Onder paragraaf 11.6 is voor alle regels aangegeven wat het effect is als de regel geschrapt, behouden of aangepast wordt. De belangrijkste aandachtspunten die samenhangen met deze regels, zijn:

Het begrip inrichting vervalt

Het vervallen van het begrip inrichting in de zin van de Wet milieubeheer heeft tot gevolg dat regels die in de bruidsschat zijn opgenomen ook van toepassing verklaard kunnen worden op woningen. In de bruidsschat zijn voorsnog de regels overgenomen die nu gelden, dus niet van toepassing kunnen zijn op woningen. De generieke keuze die hier gemaakt moet worden, is of de activiteit wonen uitgezonderd moet blijven, bijvoorbeeld bij het lozen van grondwater of gevelreiniging. Aangezien het begrip inrichting vervalt, kan de gemeente zelf bepalen of de milieuregels wel of niet voor woningen gelden.

Regels over afwijkende lozingsroutes

Met de overgang naar de Omgevingswet is voor een aantal lozingen een beleidswijziging doorgevoerd voor het telen, kweken, spoelen, en sorteren van gewassen, het maken van betonmortel en het uitwassen van beton. Het Bal bevat voor die activiteiten regels die het aantal mogelijke lozingsroutes beperken ten opzichte van het huidige recht. Om te voorkomen dat de bedrijven straks plotseling hun lozingen niet meer mogen voortzetten, heeft het Rijk in de bruidsschat aanvullende regels opgenomen. In die regels worden de lozingsroutes die in het huidige recht zijn toegestaan, maar die in het Bal niet meer mogen, toch weer mogelijk gemaakt. Door het opnemen van een overgangsbepaling voor bestaande lozingen kunnen bestaande lozingen worden voortgezet volgens de huidige regels, terwijl nieuwe lozingen onder de nieuwe regels van het Bal vallen. Het is aan de gemeente om te kiezen naar welke situatie de voorkeur gaat.

Afstemmen met het waterschap is noodzakelijk om tegenstrijdige regels op gebied van lozingen te voorkomen

Om de kwaliteit van het watersysteem te beschermen kunnen waterschappen regels stellen aan tal van bedreigende activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan het stellen van algemene regels aan en/of een vergunningplicht voor grondwateronttrekkingen voor bronneringen, grondwatersaneringen en het onttrekken van oppervlaktewater. Belangrijk verschil met het oude stelsel is met name dat de waterschap verordening ook lozingsregels voor de kwaliteit, beoordelingsregels en een zorgplicht bevat.

Om te voorkomen dat er tegenstrijdige regels ontstaan is het belangrijk dat gemeenten en waterschap met elkaar in gesprek gaan om regels waar nodig af te stemmen.

Inzameling bedrijfsafvalwater

Bedrijfsafvalwater wordt veelal geloosd op het vuilwaterriool. Tot nog toe werd dit gezien als afvalwater vergelijkbaar met huishoudelijk afvalwater. Voor afvalwater afkomstig van bedrijfsmatige milieubelastende activiteiten de regels kunnen worden aangevuld als de verschillende soorten rioleringen en aard van lozingen hier aanleiding voor geven. Dit kan bijvoorbeeld door gebiedsgericht regels op te nemen over de maximale omvang van bedrijfsmatige lozingen op het drukriool. Ook zijn regels mogelijk over bijvoorbeeld pH of temperatuur, als de kwaliteit van het afvalwater de riolering kan aantasten. Een regel in het omgevingsplan over debiet of kwaliteit van het afvalwater ligt voor de hand als er gelijksoortige bedrijven in het gebied aanwezig zijn, die ieder een tandje minder moeten lozen om de effecten op het drukriool te beperken.

Bij een diversiteit aan bedrijven met ieder een eigen situatie ligt het meer voor de hand om maatwerkvoorschriften per bedrijf te stellen, in plaats van gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan.

Algemene keuzes invulling bestuurlijke afwegingsruimte

In aansluiting op hoofdstuk 2 waarin de algemene keuzes over algemene regels versus maatwerk zijn toegelicht, is voor het thema water in bijlage 1 per artikel aangegeven wanneer er sprake is van een mogelijkheid voor maatwerk en wat de voor- en nadelen zijn.

In aansluiting op hoofdstuk 2 waarin de algemene keuzes over zorgplicht zijn toegelicht. De gemeente kan deze specifieke zorgplicht ook gebruiken om lozingen op het riool te regelen. Artikel 22.44, lid 1, onder a. van de specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten in de bruidsschat schrijft voor dat alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen. Die passende preventieve maatregelen kunnen ook inhouden dat er niet wordt geloosd op een schoonwaterriool.

De keuze die hier voorligt is of de gemeente de vergunningplicht voor activiteiten met nadelige gevolgen voor het milieu wil behouden, als vangnet om te kunnen optreden tegen ongewenste activiteiten, of minder regels en handhaven op de specifieke zorgplicht.

Handhaving

Doel van de Omgevingswet is onder andere minder regels te stellen en meer verantwoordelijkheid bij een persoon die een milieubelastende activiteit uitvoert neer te leggen. Het toezicht bij lozingen verplaatst zich onder de Omgevingswet van alleen controleren op voorschriften naar toezicht op algemene regels en de specifieke zorgplicht. Vanuit drinkwaterbedrijven, waterschappen en het Rijk is steeds meer aandacht voor voorkomen van vervuilingen aan de bron. Dat betekent dat toezicht op afvalwaterlozingen belangrijk is.

In samenwerking met de rioolbeheerders (van de ODRU-gemeenten) en de ODRU zijn afspraken gemaakt over inzet op afvalwaterlozingen om problemen in het riool te voorkomen en beperken. Er zijn al zeer goede resultaten behaald, waaronder het schouwen van binnensteden om vetafzetting van horeca en restaurants te voorkomen. Uit de praktijk blijkt dat met gerichte inzet van handhaving kosten voor herstel en onderhoud kunnen worden beperkt.

Hieruit blijkt dat handhaving een belangrijk instrument is en kan zijn om nadelige effecten te voorkomen. De mogelijkheden voor handhaving onder de Omgevingswet volgen voor een deel uit regels in het omgevingsplan hierover zijn gesteld. Het is daarom belangrijk dat de regels duidelijk zijn en aansluiten bij de gewenste effecten (bijvoorbeeld minder vetlozingen op het vuilwaterriool). Betrekken van handhavers, rioolbeheerders, maar ook het waterschap bij het opstellen van (de regels in) het omgevingsplan helpt om de uitvoerbaarheid te vergroten en tegenstrijdigheden te voorkomen. Daarnaast hebben ook de keuzes zoals vangnetvergunning of zorgplicht invloed op de handhaafbaarheid en de benodigde inzet.

11.5.2 Relatie met Bal/Bkl/omgevingsverordening

Instructieregels in het Bkl en de bruidsschat

In het Bkl zijn twee instructieregels opgenomen die van belang zijn voor de uitvoering van de gemeentelijke taken in het (stedelijk) waterbeheer. Artikel 5.37 Bkl gaat over de vernieuwde watertoets. De regels in de bruidsschat hebben geen betrekking op deze situatie. In algemene zin moet de watertoets in het omgevingsplan geborgd worden. Artikel 5.165 Bkl gaat over het lozen van industrieel afvalwater in het vuilwaterriool. Om in het omgevingsplan te kunnen voldoen aan de (Europese) richtlijn stedelijk afvalwater moeten vergelijkbare eisen worden gesteld. Uit de toelichting blijkt dat met het overnemen van de bruidsschat aan de eisen van de richtlijn wordt voldaan. Bij aanpassingen aan de bruidsschat moet altijd in het oog worden gehouden dat geen strijd met de richtlijn ontstaat. Om strijd te voorkomen moet het omgevingsplan in ieder geval bevatten:

- Specifieke zorgplicht voor milieubelastende activiteiten

Met de specifieke zorgplicht die ook onderdeel maakt van de bruidsschat, wordt de basisnorm gesteld waaraan moet worden voldaan bij het uitvoeren van een activiteit.

- De bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften over milieubelastende activiteiten

Met deze mogelijkheid behoudt de gemeente de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften te stellen die passend zijn bij de specifieke bedrijfssituatie.

Instructieregels in de provinciale verordening

In de provinciale ontwerpverordening zijn instructieregels opgesteld die deels van toepassing zijn op het waterspeelveld van gemeenten binnen de provincie Utrecht (zie bijlage 2). Deze instructieregels zijn met name gericht op het stellen van kaders voor oppervlaktewater (watersysteem, waterveiligheid en klimaatadaptatie) en grondwater (grondwaterkwantiteit en kwaliteit).

11.6 Inventarisatie per regel

De regels uit de bruidsschat voor het thema water zijn één voor één beoordeeld. Daarbij is per regel geïnventariseerd wat de mogelijke gevolgen zijn van het behouden, schrappen of aanpassen van de regel. Als de werkgroep vanuit de inhoudelijke beoordeling een duidelijke voorkeur heeft voor één van deze opties, dan is dit als advies opgenomen.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.44	Specifieke zorgplicht Relevant omdat vangnet voor niet-geregelde activiteiten of -aspecten geldt (Europese verplichting)	Duidelijke kaders voor de toepassing van specifieke zorgplicht	Zonder vangnet geen grondslag voor handhaving activiteiten of aspecten waar geen regels voor zijn	Kan ertoe leiden dat niet meer voldaan wordt aan Europese regelgeving
Lozen van grondwater bij sanering en ontwatering				
22.137	Toepassingsbereik voor het lozen van grondwater Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Geen optie, want schrappen is in strijd met instructieregels Bkl	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.138	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	Keuze voor debiet en piekbelasting als extra informatie en meldingsplicht (belangrijk om te beoordelen of het rioolstelsel het debiet wel aankan. Geen uitzondering voor wonen. De activiteit is niet wenselijk bij saneringen zonder dat het bevoegd gezag hiervan op de hoogte is in verband met bijvoorbeeld het ondergronds verplaatsen van vervuild grondwater.
22.139	Lozingsroute van afvalwater bij saneringen	Bodem en oppervlaktewater worden met deze lozing automatisch belast. Dit artikel voorkomt risico's als gevolg van vervuiling. Lid 4 zorgt ervoor dat de RWZI niet extra belast wordt met "dun" water.	Meldingsplicht in plaats van informatieplicht	Bij saneringen is een meldingsplicht goed om op te nemen, zodat vooraf maatwerkvoorschriften gesteld kunnen worden aan de vervuiling en debiet van de lozing.
22.140	Lozingsroute van afvalwater dat vrijkomt bij ontwatering.	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem,	Lid 5 verwijderen en bij wonen kan veelal worden voldaan aan het debiet genoemd in lid 4	Voorkeursvolgorde om te lozen in de bodem of in een voorziening voor de inzameling van schoonwaterafvoer om een extra belasting voor de rioolwaterzuivering

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
		oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.		te voorkomen. Bovendien is het wenselijk in het kader van verdroging om schoon grondwater terug te brengen in de bodem of oppervlaktewater. Afhankelijk van het soort riolering en het gebied kan een stresstest voor het riool uitgevoerd worden.
22.141	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
Lozen van afvloeiend hemelwater bij werkzaamheden aan wegen, bruggen in het buitengebied				
<i>Lozen van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodem beschermende voorziening</i>				
22.142	Toepassingsbereik voor afvloeiend hemelwater. Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.143	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloozd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	Termijn informatieplicht kan worden teruggebracht van zes maanden naar vier weken voor aanvang van de lozing.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.144	Lozingsvolgorde voor het lozen van hemelwater	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Lozen vanuit wonen gelijktrekken met lozen vanuit andere activiteiten. Lid 2 is afhankelijk van het type rioolstelsel dat in het buitengebied ligt en de capaciteit ervan.	In het gemeentelijk rioleringsprogramma kunnen al regels staan voor waterberging op eigen terrein. Bovendien is het wenselijk in het kader van verdroging om schoon grondwater terug te brengen in de bodem of oppervlaktewater. Bij een nieuwe aansluiting zou dit niet meer mogelijk moeten zijn. Dan met een stresstest in de omgeving aantonen dat het echt niet anders kan en geen problemen geeft voor de omgeving. Lid 3 onder a, wonen niet meer uitzonderen maar gelijktrekken voor alle lozingen van bodem beschermende voorzieningen. Lozen vanuit wonen is uitgesloten omdat de regels beleidsneutraal zijn overgenomen. Onder de Omgevingswet wordt gesproken over activiteiten en gelden de regels veelal ook voor wonen gelden.
Lozen van huishoudelijk afvalwater				

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.145	Toepassingsbereik bij het lozen van huishoudelijk afvalwater Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Aanvullen met bedrijfsaansluiting en lozen
22.146	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Als er geen militair oefenterrein of spoor binnen de gemeentegrenzen ligt, kan lid 3, onder b geschrapt worden.	In het belang van rioolstelsel afwijkende regels stellen over het lozen van bedrijfsafvalwater. Aanpassen zodat dit artikel ook geldt voor het lozen vanuit bedrijven. Daarbij het voorschrift aanvullen met gegevens over de hoeveelheid afvalwater dat geloosd wordt per dag, of en wanneer piekbelasting kunnen plaatsvinden en welke zuiveringstechnische voorzieningen
22.147	Voedselvermaling is niet toegestaan In Nederland mogen geen voedselvermalers worden gebruikt, omdat er geen vaste stoffen met afvalwater mogen worden geloosd.	Vangnetartikel voor het verbod dat het lozen van afvalwater via een voedselvermaling niet mag plaatsvinden.	Deze voedselvermalers zijn verkrijgbaar in Nederland. Bij schrappen mogelijk in een later stadium problemen in het riool en handhavingstrajecten.	
22.148	Aansluitverplichting voor huishoudens op het riool Verplichting vervalt in het buitengebied en wordt vervangen door een doelmatigheidsafweging voor het buitengebied. Hier wordt geregeld wanneer		Niet lozen op de bodem, maar best beschikbare techniek toepassen, zodat geen bodemverontreiniging plaatsvindt. Schrappen kan niet zomaar, stem dit af met het waterschap. Als er geen militair oefenterrein of spoor in de gemeente ligt,	Uitgangspunten bij wijzigen zijn altijd de beste beschikbare techniek en lozen op het vuilwaterriool. Lozen op de bodem of op oppervlaktewater mag lozen alleen via een goedgekeurde voorziening voor individuele behandeling van afvalwater (IBA) of met goedkeuring van het waterschap in het oppervlaktewater.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
	en hoe afvalwater uit huishoudens in het buitengebied geloosd mag worden.		kan lid 4, onder b geschrapt worden.	
22.149	Lozingsvolgorde en voorwaarden voor lozen van dit afvalwater	Volgens dit artikel mag afvalwater worden geloosd op de bodem. Dat mag nu niet en zou dus een verruiming van de geldende voorschriften zijn.	Als er geen militair oefenterrein of spoor in de gemeente ligt, kan lid 4, onder a en b geschrapt worden.	
22.150	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	
Lozen van koelwater				
22.151	Toepassingsbereik bij het lozen van koelwater Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.152	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van de lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	De regels kunnen worden aangevuld met debiet en belasting voor het riool. Afhankelijk van het gebied en rioleringssituatie kan een stresstest uitgevoerd nodig zijn. Stem met het waterschap af of bij voorkeur geloosd mag worden op het oppervlaktewater.
22.153	Lozingsvolgorde voor het lozen van koelwater	Het is onder bepaalde voorwaarden mogelijk om koelwater te lozen op schoonwaterriool.	Risico is dat koelwater geloosd wordt dat ontdaan is van stoffen, zodat er zogenaamd brijnwater achterblijft. Brijnwater is sterk	Dit artikel kan aangevuld worden met regels over brijnwater. Als brijnwater lozen in het riool wordt toegestaan, kan een stresstest

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
			geconcentreerd met zouten. Als dit het geval is, mag het niet geloosd worden in het hemelwater-, vuilwaterriool of de bodem.	noodzakelijk zijn, afhankelijk van de plaatselijke situatie. En zou een meldingsplicht op zijn plaats zijn.
Lozen bij reinigen van bouwwerken				
22.154	Toepassingsbereik Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.155	Voorschriften bij gevelreiniging Bij gevelreiniging wordt veelal water gebruikt dat onder hoge druk en soms onder toevoeging van chemicaliën op de gevel wordt gespoten.	Deze regel geeft aan welke voorkeurslozingsroute er van toepassing is bij het lozen van afvalwater van reinigingswerkzaamheden.	Het schrappen van deze regel leidt ertoe dat er geen verschil gemaakt wordt tussen reiniging van woningen en reiniging van bedrijven.	Lozen vanuit wonen is uitgesloten (beleidsneutraal overgenomen). In het licht van activiteiten ook voor wonen laten gelden.
Lozen bij opslaan en overslaan van goederen				
22.156	Toepassingsbereik bij het overslaan van goederen Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.157	Opsomming van inerte goederen Hemelwater dat in contact komt met goederen in de activiteit op- en overslaan van goederen is niet langer een "schone" afvalwaterstroom.	Het opslaan van dit soort goederen is een milieubelastende activiteit.	Als deze regel wordt geschrapt, is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Problemen in het riool moeten dan via zorgplicht worden opgepakt. Mogelijk zijn eerst maatwerkvoorschriften nodig.	

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.158	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.159	Lozingsvolgorde en voorwaarden voor lozen van dit afvalwater	Hoe omgegaan wordt met de opslag van inerte goederen is van belang om problemen in het riool te voorkomen en klachten door verwaaiing van stoffen. Nathouden helpt tegen verwaaiing, maar resulteert weer in een afvalwaterstroom die gereguleerd moet worden.	Zonder deze regel wordt het mogelijk om bepaalde ongewenste stoffen met het afvalwater ongezuiverd in het riool te lozen.	Mogelijk een extra voorschrift opnemen over een zuiveringsstap zoals een slibvang- of bezinkingsput.
22.160	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
22.161	Uitzondering van de lozingsroute Door het waterschap kan een andere lozingsroute worden voorgeschreven.	Afwijkende lozingsroutes zijn van toepassing. Deze regel eenmaal overnemen in het omgevingsplan. Dit artikel komt overeen met artikel 22.175.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat op grond van de waterschapsverordening afwijkende lozingsroutes niet van rechtswege van toepassing zijn, maar dat er maatwerk noodzakelijk is.	
Lozen vanuit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater				
22.162	Toepassingsbereik voor het lozen vanuit een riolering Omschrijving op welke	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
	gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	duidelijk kader Het waterschap zal hier mogelijk extra regels voor opgenomen hebben.	moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	
22.163	Lozingsroute van afvalwater uit een hemelwaterriool	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat doelmatig binnenstedelijk afvalwaterbeheer moeilijker wordt.	
22.164	Lozingsroute op de bodem van huishoudelijk afvalwater	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat doelmatig binnenstedelijk afvalwaterbeheer moeilijker wordt.	
Lozen bij schoonmaken drinkwaterleidingen				
22.165	Toepassingsbereik bij het schoonmaken van drinkwaterleidingen Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.166	Spoelwater dat vrijkomt bij het reinigen van gietijzerleidingen bevat ijzer en mangaan dat op de bodem of het vuilwaterriool mag worden geloosd.	Met het behouden van deze regel is het toegestaan om ijzer- en mangaan houdend water te lozen op de bodem of het schoonwaterriool.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat voor het lozen van spoelwater altijd maatwerkvoorschriften van toepassing zijn.	
§ 22.3.8.9 Lozen bij calamiteitenoefeningen				
22.167	Toepassingsbereik voor lozingen vanaf calamiteiten oefeningen Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Meldingsplicht voor niet-permanente locaties Voor toepassing van blusmiddelen geldt BBT als voorwaarde.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.168	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	Eventueel een stresstest uit voeren door het stellen van een maatwerkregel. Dit kan alleen als de capaciteit en aard van het riool bekend zijn. Voorkeur is om het rioleringsplan in het omgevingsplan op te nemen.
22.169	Aandacht voor de toepassing van blusmiddelen in verband met PFAS-achtige verbindingen.	Mogelijk PFAS-achtige verbindingen in bodem en oppervlaktewater.	Mogelijk PFAS-achtige verbindingen in bodem en oppervlaktewater.	Aanpassen door toevoeging van: indien geen andere stoffen dan water worden gebruikt. Zodat het water alleen geloosd mag worden op de bodem of het hemelwaterriool als het geen toevoegingen bevat.
22.3.9 Lozen bij telen, kweken, spoelen en sorteren van gewassen				
22.170	Toepassingsbereik	Zie 22.142. Bestaande lozingen worden met dit voorschrift toegestaan volgens de huidige regels uit het Activiteitenbesluit.	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit.	Lid 2 eventueel van toepassing verklaren op lozingen die na 1 juli 2022 zijn aangevangen of gewijzigd.
22.171	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.172	Regel over recirculeren van drainagewater	Het behouden van deze regel leidt er toe dat er duidelijke kaders zijn voor het lozen van drainagewater.	Grondgebonden teelt in kassen worden dan niet meer uitgezonderd.	Aanpassen kan mogelijk sturen op verbetering van interne waterhuishouding (bij mogelijkheden op grond van best beschikbare techniek)
22.173 en 22.174	Regels voor het lozen bij biologische teelt	Deze regel geeft kaders waarbinnen het lozen van afvalwater bij biologische teelt verantwoord mogelijk is.	Het afschaffen van deze regel leidt tot een situatie waarbij altijd maatwerkvoorschriften van toepassing zijn.	Afhankelijk van de waterschapsverordening.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.175	Uitzondering van de lozingsroute	Afwijkende lozingsroutes zijn van toepassing. Deze regel eenmaal overnemen in het omgevingsplan. Dit artikel komt overeen met artikel 22.161.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat op grond van de waterschapsverordening afwijkende lozingsroutes niet van rechtswege van toepassing zijn, maar dat er maatwerk noodzakelijk is.	
22.176	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
§ 22.3.10 Lozen bij maken van betonmortel				
22.177	Toepassingsbereik Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Lid. 2 eventueel van toepassing verklaren op lozingen die na 1 juli 2022 zijn aangevangen of gewijzigd. Paragraaf 22.3.10 en 22.3.11 kunnen worden samengevoegd. De regels hebben dezelfde strekking.
22.178	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.179	Lozingsroute en emissie grenswaarde voor onopgeloste stoffen Onopgeloste stoffen kunnen	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat binnenstedelijk afvalwaterbeheer moeilijker wordt.	Aanvullende eis stellen voor het gebruik van plantaardige en/of oplosmiddelvrije (additieven in) ontkistingsmiddelen. Dit kan alleen als deze als best beschikbare techniek aan te wijzen zijn.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
	bezinken in het riool en verstoppingen veroorzaken of metalen delen van een gemaal aantasten.			
22.180	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
§ 22.3.11 Uitwassen van beton				
22.181	Toepassingsbereik Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Lid 2 eventueel van toepassing verklaren op lozingen die na 1 juli 2022 zijn aangevangen of gewijzigd. Paragraaf 22.3.10 en 22.3.11 kunnen worden samengevoegd. De regels hebben dezelfde strekking.
22.182	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloozd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.183	Lozingsroute en emissie grenswaarde voor onopgeloste stoffen Onopgeloste stoffen kunnen bezinken in het riool en verstoppingen veroorzaken of metalen delen van een gemaal	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Doelmatig binnenstedelijk afvalwaterbeheer wordt moeilijker.	

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
	aantasten.			
22.184	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
§ 22.3.12 Recreatieve visvijvers				
22.185	Toepassingsbereik Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.186	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.187	Lozingsroute afvalwater Onopgeloste stoffen kunnen bezinken in het riool en verstoppingen veroorzaken of metalen delen van een gemaal aantasten.	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Het schrappen van deze regel leidt er toe dat binnenstedelijk afvalwaterbeheer moeilijker wordt.	

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
§ 22.3.13 Ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal				
22.188	Toepassingsbereik Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.
22.189	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.190	Regels bij activiteit foto-ontwikkeling Kaders waarbinnen het lozen van afvalwater bij het ontwikkelen en afdrukken verantwoord mogelijk is.	Deze regel geeft kaders aan waarbinnen foto-ontwikkeling verantwoord mogelijk is	De regels vallen weg voor foto-ontwikkeling De gevolgen kunnen groot zijn voor afvalwaterafvoer.	
22.191	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Lid 3 behouden, de rest kan samen worden gevoegd tot een bepaling.
§ 22.3.14 Wassen van motorvoertuigen				

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.192	Toepassingsbereik Dit artikel is opgenomen voor die gevallen die niet zijn geregeld in het Bal.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	lid 2, onder b niet meer uitzonderen, maar een regel opnemen: niet meer dan één motorvoertuig per week mag gewassen worden.
22.193	Regels over wassen motorvoertuigen Van belang voor de bescherming van de bodem.	Deze regel geeft kaders aan waarbinnen het wassen van motorvoertuigen verantwoord mogelijk is	Er is (deels) sprake van een overbodige regel. Lid 2 is een wijziging ten opzicht van het Activiteitenbesluit en Regeling.	De regels rondom de activiteit wassen van motorvoertuigen zijn zowel in het Bal als in de Bruidsschat op dit moment niet van toepassing op wonen. Dat zou gerelateerd kunnen worden aan het rioolstelsel. Daar waar in de gemeente een gescheiden rioolstelsel ligt kan overwogen worden om het wassen van motorvoertuigen bij wonen te verbieden, teneinde bodemverontreiniging ten gevolge van het wassen te voorkomen. Bij een gemengd riool, dus lozing op een zuiveringsinstallatie, kan overwogen worden om het wassen van motorvoertuigen bij wonen wel toe te staan. Met als grenswaarde niet meer dan één motorvoertuig per week wassen.
22.194	Water Voorschrijven van best beschikbare techniek	Voorkomen van olieverontreiniging in riolering	Lid b bij een olieafscheider van voor 2010 kan de goede werking en vloeistofdichtheid niet worden gegarandeerd.	Bodemverontreiniging en olie in het riool zijn mogelijk.
22.195	Meet- en rekenbepalingen	Dit voorschrift geeft aan op welke gecertificeerde manier analyses van afvalwater monsters moeten worden verricht.	Schrappen betekent, dat er niet automatisch landelijke gecertificeerde standaarden van toepassing zijn. Dit zal leiden tot discussies over de correctheid van metingen, zowel bij handhavingstrajecten als complexe maatwerksituaties.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
§ 22.3.15 Niet-industriële voedselbereiding				

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.196	Toepassingsbereik regels over het bereiden van voedingsmiddelen. Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Aanpassing zorgt ervoor dat minder of meer gevallen onder de regel komen te vallen.
22.197	Overzicht van gegeven die vanuit de informatieplicht aan het bevoegd gezag moeten worden aangeleverd.	Het bevoegd gezag beschikt over informatie. Het ontvangen van informatie helpt om inzicht te krijgen waar welke activiteiten worden verricht en hoe geloozd wordt. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag kan niet beschikken over de informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Lid 3 laten vervallen. Ook voor wonen laten gelden daar waar gekookt wordt voor mensen die tegen betaling komen eten.	Lid 1 onder b aanvullen met ligging van zuiveringstechnische werken aangeven op tekening, gegevens zoals capaciteitsberekeningen en CE-certificaten van de zuiveringstechnische werken, gemiddeld debiet van de lozing per etmaal en debiet met dagen en tijdstippen waarop piekbelastingen plaats kunnen vinden
22.198	Vetafscheiders en vetputten voor lozen vethoudend afvalwater. Draagt bij aan een doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater door regels te stellen aan het lozen van vethoudend afvalwater.	De regel voorziet in een doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater door regels te stellen aan vethoudend afvalwater.	Er worden geen regels gesteld aan vethoudend afvalwater. Dit kan een nadelig effect hebben op doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater.	In deze regels wordt het gebruik van een vetafscheider en slibvangput voorgeschreven die voldoet aan de relevante NEN-normen. Omdat er in de bruidsschat verder niets gezegd wordt over de vetafscheider en slibvangput, kan het voor een gemeente wenselijk zijn om de regels nog iets meer te verduidelijken door ze verder uit te werken. Lid 3 en 4 van het artikel kunnen worden vervangen door de volgende voorschriften: 3. Vethoudend afvalwater dat wordt geloozd, wordt voor vermenging met ander afvalwater geleid door: a. een vetafscheider en slibvangput die voldoet aan NEN-EN 1825-1 en NEN-EN 1825-2 en met een capaciteit van ten minste 2 l/s; of b. een vetafscheider en slibvangput die zijn geplaatst voor 14 september 2004 en

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
				zijn afgestemd op de hoeveelheid afvalwater die wordt geloosd. 4. De vetafscheider wordt zo vaak als nodig is voor een goede werking, maar ten minste eenmaal per maand, geleege en gereinigd. In overleg en met goedkeuring van het bevoegd gezag kan met een lagere frequentie worden volstaan. 5. Bewijzen van het legen en reinigen van de vetafscheider en slibvangput worden gedurende ten minste 5 jaar bewaard. Deze aanpassing sluit aan bij het probleem dat het lozen van vet grote gevolgen in het riool en rwzi heeft. Meeste rioolbeheerders willen dit weten ook met oog op toezicht en handhaving. Het huidige voorschrift zou aangevuld kunnen worden met een minimale capaciteit van 2 l/s. Dit is de meest gangbare maat die nog goed kan werken bij de meeste horeca en restaurants. Dit geeft ondernemers meer duidelijkheid in wat nodig is qua capaciteit.
§ 22.3.17 Slachten van dieren en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen.				
22.202	Toepassingsbereik van deze paragraaf over het slachten en bewerken van dierlijke bijproducten of uitsnijden van vlees, vis of organen voor zover deze activiteiten niet onder het Besluit activiteiten leefomgevingsvallen. Dit artikel is opgenomen voor die gevallen die niet zijn	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
	geregeld in het Bal. Alle gevallen die niet via Rijksregels geregeld zijn, worden hiermee afgedekt.			
22.203	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	Informatieplicht veranderen in meldplicht 4 weken voor aanvang van de milieubelastende activiteit om in een vroeg stadium te beoordelen of de zuiveringstechnische voorzieningen en afvalwaterlozingen goed zijn geregeld om problemen van vet, wol, mest en andere dierlijke bijproducten in het riool kunnen komen. Lid 1 onder b aanvullen met: ligging van zuiveringstechnische werken aangeven op tekening, gegevens zoals capaciteitsberekeningen en CE-certificaten van de zuiveringstechnische werken, gemiddeld debiet van de lozing per etmaal en debiet met dagen en tijdstippen waarop piekbelastingen plaats kunnen vinden.
22.204	Vetafscheiders en vetputten voor lozen vethoudend afvalwater. Zie 22.198	De regel voorziet in een doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater door regels te stellen aan vethoudend afvalwater.	Er worden geen regels gesteld aan vethoudend afvalwater. Dit kan een nadelig effect hebben op doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater. Lid 6 schrappen. Ook als het slachten van dieren bij particulieren plaatsvindt, kan het goed zijn om dit te weten. Zeker als het regelmatig gebeurt en als het meer dan één dier is.	Zie 22.198 Lid 6 aanvullen met regels over de werking van flocculatie afscheiders.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
§ 22.3.23 Opslaan van vaste mest				
22.240	Toepassingsbereik regels over het opslaan van vaste mest. Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Er worden geen regels gesteld aan het opslaan van vaste mest, waardoor ook de andere regels uit deze paragraaf niet meer van toepassing zijn. Voor deze activiteit wordt teruggevallen op de zorgplicht.	Aanpassing zorgt ervoor dat minder of meer gevallen onder de regel komen te vallen.
22.241	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.244	Lozingsroute voor lozen afvalwater. Hier is de bodem als route gekozen.	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Het is niet wenselijk om (vaste) mest in het riool te lozen. Dit kan verstoppingen geven van riool en gemalen.	
§ 22.3.24 Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen				
22.246	Toepassingsbereik regels over het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen Omschrijving op welke gevallen deze voorschriften van toepassing zijn.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.247	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.250	Lozingsroute	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	wonen hier niet opnemen en zelfde voorschriften laten gelden. Ook bij wonen kan deze situatie zich voordoen.	
22.251	Lozingsroute voor lozen afvalwater	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Schappen van deze regel leidt er toe dat doelmatig binnenstedelijk afvalwaterbeheer moeilijker uitvoerbaar wordt	
§ 22.3.25 Het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels				
22.252	Toepassingsbereik regels over het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels.	De regels uit deze paragraaf zijn van toepassing op genoemd type water voor zover aan de voorwaarden van dit artikel wordt voldaan. Biedt rechtszekerheid en duidelijk kader	Als deze regel wordt geschrapt is er niets geregeld voor deze milieubelastende activiteit. Bij problemen in het riool moeten dan de instrumenten zorgplicht en maatwerk worden ingezet.	Kan grote impact hebben in de bescherming en gevolgen voor bedrijven.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.253	Informatieplicht Vier weken voor start activiteit wordt informatie verstrekt, waaronder gegevens over de ligging van de bedrijfsriolering en de plaats van de lozingspunten.	Geeft inzicht in wanneer, hoe lang en met welke omvang geloosd wordt. Dit is van belang om te beoordelen wat de gevolgen zijn van deze lozing voor de doorvoer in het riool is. Deze informatie kan gebruikt worden om bijvoorbeeld af te wegen of en hoe vaak toezicht nodig is.	Het bevoegd gezag mist informatie waardoor er geen signaal is dat een bepaalde activiteit wordt uitgevoerd. Er is dan geen informatie over dit soort lozingen en de gevolgen voor het rioolstelsel en rioolwaterzuivering en de mobiliteit van vervuilingen in bodem en grondwater.	
22.256	Lozingsroute en emissiegrenswaarden	De lozingen zijn te controleren en te handhaven. Dit bevordert een goede waterkwaliteit van het te lozen afvalwater en beperkt negatieve gevolgen voor bodem, oppervlaktewater en rioolwaterzuivering.	Lid 3 schrappen en wonen gelijktrekken. Bij meer dieren is het vaak geen hobbymatig karakter meer.	
22.257	Bepalingen over monsternamen, conserveren en analyseren van monsters	Borging van betrouwbare meetresultaten.	Door te schrappen is onduidelijk of de gemeten waarden als betrouwbaar kunnen worden aangemerkt.	Als alle regels met meet- en rekenbepalingen worden samengevoegd, vindt er geen doublure van regels plaats.
§ 22.3.26 Vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten				
22.268	Vangnetbepaling om te voorkomen dat sommige lozingen niet geregeld zijn. Vergunningplicht voor het lozen van afvalwater op of in de bodem. Het betreft regels die als enige doel hebben dat de vangnetvergunningplicht niet geldt.	Dit is een vangnetbepaling. Met het behoud van dit artikel wordt voorkomen dat gevallen van lozingen niet geregeld zijn en teruggevallen moet worden op de zorgplicht.	Bij het schrappen van de regel vallen de gevallen die onder deze vangnetbepaling vallen onder de specifieke zorgplicht. Specifieke zorgplicht is alleen geschikt als voor een initiatiefnemer te voorzien is wat de specifieke zorgplicht in een concreet geval inhoudt. Anders moet eerst een maatwerkvoorschrift worden gesteld.	Het artikel is een vangnetbepaling. Inperken of uitbreiden van dit artikel gaat voorbij aan het doel.

Bruidsschat artikel nummer	Beschrijving	Mogelijke gevolgen behouden regel	Mogelijke gevolgen schrappen regel	Mogelijke gevolgen aanpassen regel
22.269	Vangnetbepaling om te voorkomen dat sommige lozingen niet geregeld zijn. Vergunningplicht voor het lozen van afvalwater of andere afvalstoffen in het schoonwaterriool (het hemelwaterriool en het ontwateringssysteem) die niet eerder is toegestaan op grond van andere regels in afdeling 22.3 van het omgevingsplan.	Voor gevallen die niet op grond van afdeling 22.3 van het omgevingsplan geregeld zijn, is dit een vangnetbepaling. Met het behoud van dit artikel wordt voorkomen dat gevallen van lozingen terugvallen van de zorgplicht.	Zie 22.268 Lid 2, onder a: wonen niet uitsluiten. Er mogen ook bij wonen geen afvalstoffen op het hemelwaterriool worden geloosd, zoals een foutaansluiting met huishoudelijk afvalwater of anderszins.	Zie 22.268

11.7 Verwijzing naar externe bronnen

-

11.8 Review IPLO

Informatiepunt Leefomgeving (IPLO) heeft meegelezen in het eindrapport Basisadvies bruidsschat. Ten aanzien van het thema Water geven ze aan, dat er wellicht nog wordt gesleuteld aan de bruidsschatbepalingen voor lozingen. Dat ligt op dit moment nog in overweging bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het is een ambitie om de afvalwaterbepalingen “zelfstandig leesbaar” te maken.

Verder graag aandacht voor het gebruik in de bruidsschat van twee systematieken door elkaar.

1. Als een lozing niet geregeld, dan vangnetvergunningplicht van toepassing.
2. Als een lozing niet specifiek geregeld, dan zorgplicht van toepassing (zo geldt het nu voor de BAL-mba's)

De gemeenten zullen uiteindelijk naar één systematiek willen en logischerwijs één die aansluit bij de systematiek die nu ook in het Bal gehanteerd wordt (nr 2).

Het IPLO constateert dat niet bij alle voorschriften de expliciete mogelijke gevolgen al in beeld zijn. RUD en ODRU hebben hier opnieuw naar gekeken. We constateren, dat de gevolgen van de bruidsschatregels voor water afhankelijk zijn van veel factoren en de gevolgen daardoor moeizaam heel scherp te maken zijn. Als dit voor de gemeenten wenselijk is kunnen we hier in een vervolgoopdracht extra aandacht aan besteden.

12. Tot slot

Met de Omgevingswet wordt ingezet op een stelselverandering van het omgevingsrecht. Deze stelselverandering verloopt in een aantal stappen: van voorbereiding via transitie naar werken met en in de geest van de Omgevingswet. In dit rapport ligt de nadruk op de transitie en met name op de transitie van het tijdelijke omgevingsplan naar een omgevingsplan nieuwe stijl en het aandeel van de bruidsschat hierin.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten een omgevingsplan (tijdelijk deel) waarin regels uit bestaande instrumenten worden samengevoegd. Het gaat om de bruidsschat, de bestemmingsplannen en regels uit de gemeentelijke verordeningen over erfgoed, geur en afvoer van regen- en grondwater. Gemeenten hebben tot 2029 om de regels uit het tijdelijke omgevingsplan om te zetten naar het omgevingsplan nieuwe stijl. Hiervoor kunnen regels uit het tijdelijke deel worden omgezet naar het nieuwe deel. Ook kan de gemeente nieuwe regels, beleid en ruimtelijke ontwikkelingen, die niet in het tijdelijk deel staan, direct in het nieuwe deel van het omgevingsplan zetten.

In dit advies hebben we de bruidsschatregels per thema bekeken en een advies gegeven of de regel behouden, aangepast of geschrapt kan worden. De regels zijn beoordeeld vanuit het perspectief van vergunningverlening, toezicht en de impact op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. We hebben daarbij vooral gekeken naar het behouden van de huidige situatie. Vervolgens hebben onze experts een advies gegeven. In de gevallen dat bruidsschat regel naar het oordeel van de experts niet past, geven we het advies deze te schrappen of aan te passen. Omdat het om een inventarisatie gaat voor alle gemeenten, hebben we geen rekening gehouden met locatie specifieke omstandigheden en gemeentelijke ambities. Hier wel rekening mee houden kan leiden tot andere aanbevelingen.

Het voorliggend rapport geeft daarmee inzicht in de regels van de bruidsschat die mogelijk knellen in het tijdelijke omgevingsplan. Daarnaast geeft het advies op elementen aandachtspunten voor regels in het omgevingsplan nieuwe stijl. Op basis van het voorliggende advies hebben wij de volgende aanbevelingen:

➤ *Denk na over de (gebied specifieke) ambities en uitgangspunten voor het omgevingsplan.*

Gemeenten hebben meer afwegingsruimte onder de Omgevingswet waardoor gemeenten keuzes kunnen maken voor welke activiteiten welke regels worden gesteld. Daarnaast hebben gemeenten de keuze hoe regels worden ingevuld. Ligt de nadruk bijvoorbeeld op algemene regels of op het stellen van maatwerk, hoe wordt omgegaan met de zorgplicht en zijn er gebied specifieke ambities.

De keuzes die een gemeente maakt zijn bepalend voor welke regels, in welke vorm en op welke moment in het omgevingsplan nieuwe stijl worden opgenomen. Gemeenten kunnen er daarom voor kiezen om regels uit het tijdelijke omgevingsplan die knellen of niet aansluiten bij de ambities, versneld aan te passen of te schrappen. Het is daarom belangrijk dat gemeenten met het rapport in de hand (samen met ketenpartners) nadenken welke ambities ze hebben en wat dit betekent voor het omzetten van de regels uit het tijdelijke omgevingsplan (o.a. bruidsschat) naar het omgevingsplan nieuwe stijl.

➤ *Bekijk op basis van de aanbevelingen per thema wat het betekent voor je gemeente.*

Het rapport geeft per thema inzicht in de regels die in de bruidsschat staan en geeft aandachtspunten voor het opstellen van het omgevingsplan. Daarbij zijn per thema aanbevelingen opgenomen die gemeenten helpen om concreet met een thema aan de slag te kunnen gaan. Neem kennis van het rapport en de benoemde aandachtspunten en ga daarmee (samen met ketenpartners) aan de slag.

➤ *Ga in gesprek met de ODRU/RUD en overige ketenpartners.*

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben gemeenten de afwegingsruimte om lokaal regels te stellen over de milieuthema's die in dit rapport zijn uitgewerkt. Goede regels stellen vraagt kennis van de lokale situatie, het kunnen vertalen van ambities naar bijvoorbeeld concrete voorschriften of omgevingswaarden en rekening houden met de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De ODRU en de RUD hebben vanwege de uitvoering van de VTH-taken voor de gemeenten veel kennis over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van regels. Ook kunnen wij vanuit hun gebiedskennis en beschikbaarheid van data en tools gemeenten ondersteunen om waarden in een gebied te kwalificeren of kwantificeren. Door met ons in gesprek te gaan kan deze kennis en ervaring worden ingezet om te komen tot regels in het omgevingsplan die aansluiten bij de ambitie van de gemeenten en tegelijkertijd uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. Voor specifieke elementen of voor het in samenhang kunnen beoordelen van de regels is het aan te raden om ook overige ketenpartners bij de gesprekken te betrekken.

➤ *Betrek bij het afwegen van regels in omgevingsplan ook de gevolgen voor gemeentelijke ambities, samenhang met andere regelgeving en financiële consequenties.*

Dit rapport is geeft een advies op basis van een themagerichte benadering van de bruidsschat op basis van onze expertise die wij hebben vanuit onze kennis en verantwoordelijkheden. Hierdoor ligt de nadruk op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid waarbij de vergelijking met de huidige situatie een belangrijke leidraad vormt. In de doorkijk richting het omgevingsplan nieuwe stijl zijn aandachtspunten benoemd. Hierbij zijn gemeentelijk ambities en gebied specifieke eigenschappen niet meegenomen. Richting het omgevingsplan nieuwe stijl geeft dit rapport nog geen volledig en integraal beeld van de wenselijkheid en noodzaak om een regel te behouden, schrappen of aan te passen. Hiervoor moet breder worden gekeken.

Enerzijds is het belangrijk om samenhang met andere regels te betrekken. De bruidsschatregels beslaan slechts een deel van alle regels die over bijvoorbeeld geluid, geur, etc. in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen. Hierbij is het aan te raden om vanuit de gemeentelijke ambities na te gaan welke regels uit gemeentelijk beleid, beleidsregels en verordeningen relevant zijn. Ook waar aanvullend op rijksregels of provinciale regels maatwerkregels wenselijk zijn en hoe de regels in de bruidsschat zich verhouden met de instructieregels van het rijk en de provincie. Alleen in samenhang en vanuit de ambities kan een volledig beeld worden verkregen van de regels die voor elk thema opgenomen moeten worden in het omgevingsplan.

Anderzijds is het belangrijk te onderzoeken of er regels gesteld moeten worden en zo ja, wat de consequenties hiervan zijn. Het opnemen van een vergunningplicht kan bijvoorbeeld meer kosten aan de voorkant opleveren, maar kan mogelijk een besparing opleveren doordat er minder handhaving nodig is en schade aan de fysieke leefomgeving wordt voorkomen. Ook de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid heeft effect op de effectiviteit en efficiëntie van een gestelde regel.

Kortom. Dit rapport geeft een eerste inzicht in de regels van de bruidsschat. Voor het opnemen van regels in het omgevingsplan nieuwe stijl is een bredere afweging nodig. De ODRU en de RUD kunnen gemeenten ondersteunen om hier meer zicht op te krijgen.

Bijlagen

BIJLAGE 1. Energie-Voorschriften energie en energiebesparing in de Bruidsschat

Hieronder de artikelen in de Bruidsschat, Bbl en Bal waarna in Hoofdstuk 5 naar wordt verwezen.

Artikelen bruidsschat

De volgende voorschriften zijn opgenomen in paragraaf 22.3.2 van de bruidsschat.

Artikel 22.51 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is niet van toepassing op een milieubelastende activiteit die is aangewezen in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 22.52 Energie: maatregelen

- 1) Alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar worden getroffen.
- 2) Het eerste lid is niet van toepassing:
 - a) a. als het energieverbruik van de activiteit en andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die de activiteit functioneel ondersteunen, in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen;
 - b) b. als artikel 15.51 of 16.5 van de Wet milieubeheer van toepassing is; of
 - c) c. op energiebesparende maatregelen aan een gebouw of gedeelte daarvan als bedoeld in artikel 3.84 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
- 3) Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan door het treffen van de maatregelen die zijn opgenomen in bijlage VII, onderdeel 16, bij de Omgevingsregeling.

Artikel 22.8 Aansluiting op distributienet voor elektriciteit

- 1) Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is een voorziening voor het afnemen en gebruiken van elektriciteit in een bouwwerk aangesloten op het distributienet voor elektriciteit als de aansluitafstand niet groter is dan 100 m of groter is dan 100 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 100 m.
- 2) Het eerste lid is niet van toepassing op het bouwen van een woonfunctie voor particulier eigendom of een drijvend bouwwerk.

Artikel 22.9 Aansluiting op distributienet voor gas

- 1) Met het oog op het waarborgen van de veiligheid is een voorziening voor het afnemen en gebruiken van gas in een bouwwerk aangesloten op het distributienet voor gas als:
 - a) artikel 10, zesde lid, onder a of b, van de Gaswet op de aansluiting van toepassing is; en
 - b) de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of groter is dan 40 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 40 m.
- 2) Het eerste lid is niet van toepassing op het bouwen van een woonfunctie voor particulier eigendom of een drijvend bouwwerk.

Artikel 22.10 Aansluiting op distributienet voor warmte

- 1) Met het oog op het waarborgen van de veiligheid en de energiezuinigheid en de bescherming van het milieu is een te bouwen bouwwerk met een of meer verblijfsgebieden aangesloten op het in het warmteplan bedoelde distributienet voor warmte als:
 - a) het in het warmteplan geplande aantal aansluitingen op het distributienet op het moment van de indiening van de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een bouwwerk nog niet is bereikt; en
 - b) de aansluitafstand niet groter is dan 40 m of groter is dan 40 m en de aansluitkosten niet hoger zijn dan bij een aansluitafstand van 40 m.
- 2) Een gelijkwaardige maatregel voor een aansluiting op het distributienet voor warmte heeft ten minste dezelfde mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu als wordt bereikt met de in het warmteplan voor die aansluiting opgenomen mate van energiezuinigheid en bescherming van het milieu.
- 3) Onverminderd het vierde lid, zijn het eerste en tweede lid niet van toepassing op het bouwen van een woonfunctie voor particulier eigendom of een drijvend bouwwerk.
- 4) Als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op grond van artikel 9.2, tiende lid, van het Bouwbesluit 2012 voor een gebied een aansluitplicht op het distributienet voor warmte geldt, blijft die aansluitplicht voor dat gebied van toepassing.

Artikelen uit het Bbl

Artikel 3.84 (energiebesparende maatregelen)

- 1) Aan een gebouw of gedeelte daarvan worden alle energiebesparende maatregelen getroffen met een terugverdientijd van ten hoogste 5 jaar.
- 2) Het eerste lid is niet van toepassing:
 - a) op een gebouw of gedeelte daarvan, waarop artikel 5.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing is;
 - b) op een gebouw waarvan het energieverbruik van het totaal aan activiteiten in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen; of
 - c) op een gebouw of gedeelte daarvan:
 - i) als bedoeld in artikel 6.28; of
 - ii) als bedoeld in artikel 3.85.
- 3) Bij gebouwen op hetzelfde bouwwerkperceel of op een aangrenzend bouwwerkperceel van dezelfde eigenaar of gebruiker wordt voor de bepaling van het in het tweede lid bedoelde energieverbruik uitgegaan van het gezamenlijke energieverbruik van die gebouwen.
- 4) Aan het eerste lid is in ieder geval voldaan door het treffen van de bij ministeriële regeling vastgestelde energiebesparende maatregelen.

Artikel 3.85 (uitvoering van aanbevelingen bij het energielabel)

Een overheidsinstantie voert voor een gebouw of gedeelte daarvan, dat in haar eigendom is, de in artikel 6.29, eerste lid, bedoelde aanbevelingen uit binnen de geldigheidsperiode van het energielabel.

Artikel 4.149. (energieprestatie coëfficiënt)

- 1) Een gebruiksfunctie heeft een volgens NEN 7120 bepaalde energieprestatiecoëfficiënt van ten hoogste de in tabel 4.148 aangegeven waarde. De in de tabel aangegeven waarden van de ten hoogste aan te houden energieprestatie coëfficiënt worden tenminste om de vijf jaar getoetst, en zo mogelijk aangepast aan de technische ontwikkelingen.
- 2) In afwijking van het eerste lid heeft een drijvend bouwwerk met een woonfunctie op een op 1 januari 2018 bestaande ligplaatslocatie een volgens NEN 7120 bepaalde energieprestatiecoëfficiënt van ten hoogste 0.8.

- 3) In afwijking van het eerste lid heeft een gebouw of een gedeelte daarvan dat op niet meer dan een bouwwerkperceel ligt, met meerdere gebruiksfuncties waarvoor volgens het eerste lid een energieprestatiecoëfficiënt geldt, een totaal volgens NEN 7120 bepaald karakteristiek energiegebruik dat niet hoger is dan het totale volgens NEN 7120 bepaalde toelaatbare energiegebruik. Bij het bepalen van het toelaatbare energiegebruik wordt per gebruiksfunctie uitgegaan van de in tabel 4.148 aangegeven waarde.
- 4) Als bij toepassing van NEN 7120 gebruik wordt gemaakt van NVN 7125 dan is de waarde van de zonder NVN 7125 bepaalde energieprestatiecoëfficiënt ten hoogste 1,33 maal de in tabel 4.148 aangegeven waarde.
- 5) Als bij een gebruiksfunctie gebruik kan worden gemaakt van een energie-infrastructuur op gebiedsniveau als bedoeld in NVN 7125, dan wordt bij de bepaling van de energieprestatiecoëfficiënt de technische, functionele en economische haalbaarheid in overweging genomen. De resultaten van deze overwegingen worden gedocumenteerd en beschikbaar gehouden voor controle.
- 6) In afwijking van het eerste lid zijn nieuwe gebouwen waarvan de overheid eigenaar is en waarin overheidsinstanties zijn gevestigd, met ingang van 1 januari 2019 bijna energieneutraal.

Artikel 4.150 (afbakening maatwerkregels energieprestatie)

Met een maatwerkregel kunnen alleen gebieden of categorieën gebruiksfuncties worden aangewezen waarin de in artikel 4.149 bedoelde energieprestatiecoëfficiënt wordt aangescherpt.

Artikel 6.28 (uitzonderingen energielabel)

In dit artikel zijn de uitzonderingen op artikel 6.27 opgenomen.

In lijn met artikel 4, tweede lid, van de richtlijn is een aantal categorieën uitgezonderd van de afgifteplicht van het energielabel:

- gebouwen of gedeelten daarvan waarvoor geen energie verbruikt wordt om het binnenklimaat te regelen (a). Artikel 2 van de richtlijn beperkt de reikwijdte namelijk tot gebouwen waarvoor energie gebruikt wordt om het binnenklimaat te regelen. Vergelijk ook artikel 4.155 van dit besluit dat de EPC-eisen buiten toepassing verklaard voor «onverwarmde» gebruiksfuncties,
- (voor beschermde) gemeentelijke, provinciale en rijksmonumenten (b),
- gebouwen of gedeelten daarvan, die worden gebruikt voor een eredienst en religieuze activiteiten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een gebouw waarvan een klein gedeelte als gebedsruimte is ingericht in voorkomende gevallen wel een energielabel moet hebben maar dat dat gedeelte bij het berekenen van het label buiten beschouwing mag worden gelaten (c),
- gebouwen of gedeelten daarvan, die bestemd zijn om te worden gebruikt voor het bedrijfsmatig bewerken of opslaan van materialen en goederen, of voor agrarische doeleinden, en die een lage energiebehoefte hebben (d). Het gaat hier in het algemeen om de (lichte) industrieën al dan niet voor het houden van dieren. Om in de termen van de richtlijn te blijven: industrieën, werkplaatsen, niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven met een lage energiebehoefte en niet voor bewoning bestemde gebouwen van landbouwbedrijven die in gebruik zijn bij een sector die onder een nationale sectorovereenkomst inzake energieprestatie valt. Voor zover het de agrarische sector betreft wordt daarbij een doelstelling gehanteerd van gemiddeld 33% vermindering van energieverbruik voor de periode tussen 1995 en 2020. Dit is vastgelegd in de meerjarenafspraken Energie-efficiëntie van 13 juni 2008. Voor deze sector is hiermee sprake van een nationale sectorovereenkomst en daarom zijn alle gebouwen voor zover die bedrijfsmatig worden gebruikt in de landbouwsector uitgezonderd van de afgifte van een energielabel,

- gebouwen of gedeelten daarvan, die niet langer dan twee jaar gebruikt worden (e),
- woningen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt (f). Het verwachte energiegebruik op jaarbasis mag niet meer dan een kwart van het verwachte energiegebruik bij permanent gebruik zijn. Het gaat hier bijvoorbeeld ook om recreatiewoningen die minder dan vier maanden per jaar worden gebruikt. Om die reden is in de tekst gesproken van «een gebouw of gedeelte daarvan, met een woonfunctie of logiesfunctie»,
- alleenstaande gebouwen met een gebruiksoppervlakte van minder dan 50m² (g),
- gebouwen of gedeelten daarvan, die bij minnelijke overeenkomst als bedoeld in artikel 17 van de Ontheffingswet zijn verkregen en die met het oog op de uitvoering van het werk waarmee die verkrijging verband houdt, zullen worden gesloopt (h). Omdat het hier gaat om gebouwen die gesloopt zullen worden heeft een energielabel geen toegevoegde waarde.

Artikelen uit het Bal

Artikel 5.15 (energiebesparing)

- 1) Alle energiebesparende maatregelen worden getroffen met een terugverdientijd van ten hoogste vijf jaar.
- 2) Het eerste lid is niet van toepassing:
 - a. als het energieverbruik van de milieubelastende activiteit in het voorafgaande jaar kleiner is dan 50.000 kWh aan elektriciteit en 25.000 m³ aardgasequivalenten aan brandstoffen;
 - b. als artikel 15.51 of artikel 16.5 van de Wet milieubeheer van toepassing is; of
 - c. op een gebouw of gedeelte daarvan:
 - 1° als bedoeld in artikel 6.28 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of
 - 2° als bedoeld in artikel 3.85 van het Besluit bouwwerken leefomgeving.
- 3) Aan het eerste lid is in ieder geval voldaan door het treffen van de bij ministeriële regeling vastgestelde energiebesparende maatregelen.

Artikel 5.16 (afbakening mogelijkheid maatwerk)

Een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift over artikel 5.15 kan alleen het toestaan van een gefaseerde uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 5.15, eerste lid, inhouden.

Artikel 5.17 (overgangsrecht: energiebesparende maatregelen)

De artikelen 5.15 en 5.16 zijn van toepassing tot en met 31 december 2020.

BIJLAGE 2. Water - Provinciale Interim Omgevingsverordening (PIOV)

Vindplaats instructieregels voor oppervlaktewater zijn met name te vinden in Provinciale Interim Omgevingsverordening (PIOV):

- 1) Alle regionale wateren:
 - i) 2.1 Normen en monitoring regionale keringen en wateroverlast, artikel 2.1 t/m 2.4;
 - ii) Artikel 2.8 Instructieregel vrijwaringszone regionale waterkeringen
 - iii) Artikel 2.9 Instructieregel waterbergingsgebied
 - iv) Artikel 2.10 Instructieregel overstroombaar gebied
 - v) Artikel 2.19 Beheer zwemwaterlocaties in oppervlaktewater
 - vi) 2.3.2 Activiteiten met woonschepen, vaartuigen, andere drijvende voorwerpen, havens en Aanlegplaatsen
- 2) Waterschappen (wateroverlast normen)
 - a) Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)
 - i) Artikel 2.5 Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
 - ii) Artikel 2.6 Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
 - b) Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV):
 - i) Artikel 2.6a Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
 - ii) Artikel 2.6b Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
 - c) Waterschap Vallei en Veluwe:
 - i) Artikel 2.6c Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe
 - ii) Artikel 2.6d Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Vallei en Veluwe
 - d) Waterschap Rivierenland:
 - i) Artikel 2.6e Normen wateroverlast binnen de bebouwde kom Waterschap Rivierenland
 - ii) Artikel 2.6f Normen wateroverlast buiten de bebouwde kom Waterschap Rivierenland

Voor grondwater zijn met name instructieregels voor drinkwaterwinning opgenomen, echter zijn er ook specifieke instructieregels van toepassing die betrekking hebben op energie opslag in de ondergrond en bodemsanering. De volgende instructieregels zijn sowieso van toepassing binnen de gemeentes in de Provincie Utrecht:

- 1) Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater
- 2) Artikel 3.10 instructieregel aanleggen van een begraafplaats of uitstrooiveld
- 3) Artikel 3.12 Zorgplicht grondwater, nadere uitwerking Zorgplicht grondwater (art 2.16 lid 1, a onder 2o)
- 4) Activiteiten in waterwingebieden (paragraaf 3.2.2), van toepassing zijn de instructieregels:
 - a) Artikel 3.13a Toepassingsbereik activiteiten water wingebieden,
 - b) Artikel 3.14 Verboden activiteiten waterwingebied,
 - c) Artikel 3.15 Vrijstelling activiteiten waterwingebied en
 - d) Artikel 3.16 Meldingsplichtige activiteiten waterwingebied
 - e) Artikel 3.21a Toepassingsbereik grondwaterbeschermingsgebieden,
 - f) Artikel 3.22 Verboden inrichtingen in grondwaterbeschermingsgebieden,
 - g) Artikel 3.23 Verbod voorhanden hebben (opslag) van schadelijke stoffen in grondwaterbeschermingsgebieden.

- 5) Artikel 3.25 Verbod boren en grond- of funderingswerken Amersfoort-Berg, Doorn, Langerak, Soestduinen en Woerden
 - a) Artikel 3.28 Vrijstellingen boren of grond- en funderingswerken in grondwaterbeschermingsgebieden,
 - b) Artikel 3.29 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen,
 - c) Artikel 3.30 Verbod aanleggen van een buisleiding,
 - d) Artikel 3.31 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebieden
- 6) Activiteiten in boringsvrije zones,
 - a) artikel 3.38a Toepassingsbereik,
 - b) Artikel 3.39 Verbod inrichtingen mijnbouw in boringsvrije zones,
 - c) Artikel 3.40 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones algemeen,
- 7) Artikel 3.41 Verbod boren en grond- of funderingswerken in boringsvrije zones Amersfoort-Koedijkerweg, Rhenen en Woudenberg
- 8) Artikel 3.46 Vrijstellingen oprichten van boorputten en uitvoeren van grond- of funderingswerken in boringsvrije zones, Artikel 3.47 Vrijstelling horizontaal gestuurde boringen in boringsvrije zones, Artikel 3.48 Meldingsplicht, Artikel 3.49 Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zones
- 9) Vrijstelling kleine bodemenergiesystemen en Verbod energietoevoeging en -onttrekking in grondwaterbeschermingsgebieden (Artikel 3.31) en Verbod energietoevoeging en -onttrekking in boringsvrije zones (3.49)
- 10) Artikel 3.52 Instructieregel programma gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging

BIJLAGE 3. Water - voorstel voorschriften voor in het omgevingsplan

U ontvangt meerdere adviezen over bepaalde aspecten, zoals bijvoorbeeld geur, geluid en bodem. Voor de leesbaarheid van het omgevingsplan is het raadzaam om alle elkaar rakende regels bij elkaar op te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het opslaan van mest of kuilvoer. Zowel in het stuk over water als bodem zijn hiervoor adviezen opgenomen.

Bij een aantal lozingen zijn eenzelfde soort meldingsplichten en voorschriften opgenomen. Deze zijn hieronder gebundeld zodat er eenduidige en minder voorschriften zijn.

Voorstel voor het samenvoegen van voorschriften en benoemen specifieke zorgplicht met meldingsplicht voor lozingen die niet elders benoemd zijn afkomstig van milieubelastende activiteiten

Paragraaf x.y.z Overige lozingen

Artikel x.a Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op het lozen:
 - a. van grondwater bij sanering of ontwatering, bedoeld in paragraaf PM;
 - b. van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van een bodem beschermende voorziening, bedoeld in paragraaf PM;
 - c. van huishoudelijk afvalwater, bedoeld in paragraaf PM;
 - d. bij het opslaan en overslaan van goederen, bedoeld in paragraaf PM;
 - e. vanuit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater, bedoeld in paragraaf PM;
 - f. bij het telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen, bedoeld in paragraaf PM;
 - g. bij het maken van betonmortel, bedoeld in paragraaf PM;
 - h. bij het uitwassen van beton, bedoeld in paragraaf PM;
 - i. bij het ontwikkelen of afdrukken van fotografisch materiaal, bedoeld in paragraaf PM;
 - j. bij het wassen van motorvoertuigen, bedoeld in paragraaf PM;
 - k. bij niet-industriële voedselbereiding, bedoeld in paragraaf PM;
 - l. bij het slachten van dieren en het bewerken van dierlijke bijproducten of het uitsnijden van vlees, vis of organen, bedoeld in paragraaf PM;
 - m. bij het opslaan van vaste mest, bedoeld in paragraaf PM;
 - n. bij het opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen, bedoeld in paragraaf PM; en
 - o. bij het fokken, houden of trainen van landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels, bedoeld in paragraaf PM.

Artikel x.b Erkende maatregelen lozingen

Aan de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel x.x, wordt in ieder geval voldaan, als het afvalwater dat wordt geloosd:

- a. een temperatuur heeft van ten hoogste 30°C;
- b. een zuurgraad heeft van ten minste pH 6,5 en ten hoogste pH 10, gemeten in een steekmonster;
- c. een gehalte onopgeloste stoffen heeft van ten hoogste 300 mg/l gemeten in een steekmonster;
- d. een sulfaatgehalte heeft van ten hoogste 300 mg/l
- e. geen brand- of explosiegevaar kan veroorzaken; en
- f. niet door een beerput, rottingsput of septic tank is geleid. Deze twee mogen niet meer gebruikt worden alleen septic tank van 6 m³ of een IBA

Artikel x.c **Meldingsplicht**

1. Het is verboden de activiteit te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.
2. Een melding bevat:
 - a. de aard en omvang van de lozing; en
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

Artikel x.d **Meet- en rekenbepalingen**

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het bepalen van de temperatuur van het water is NEN 6414 van toepassing.
4. Op het analyseren van een monster is van toepassing:
 - a. voor de zuurgraad: NEN-EN-ISO 10523; en
 - b. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872.Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing:
 - a. voor biochemisch zuurstofverbruik: ISO 5815-1 of NEN-EN 1899-1; en
 - b. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705.

Artikel x **Lozen van afvalwater afkomstig van milieubelastende activiteiten, zoals koelwater,**

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 22.148, worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
 - a. het aantal inwonerequivalenten dat wordt geloosd;
 - a. informatie over de aard en omvang van de lozingen en de aard en omvang van de daarbij behorende processen, inclusief piekbelastinglozingen;
 - b. gegevens over de indeling van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, waarbij het volgende wordt aangegeven:
 - 1°. de grenzen van het terrein; en
 - 2°. de plaats van de lozingspunten en zuivering technische werken;
 - c. een situatietekening met een schaal van ten minste 1:10.000 waarop de activiteit is aangegeven en die is voorzien van een noordpijl; enen
- c. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Ten minste vier weken voordat de activiteit wijzigt, worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.

Artikel x. **Uitzondering aangewezen lozingsroute**

Als in de waterschap verordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van artikel 4.1057, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater, bedoeld in dat artikel, geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

Lozen vanuit een bakkraam of foodtruck

1. Afvalwater moet worden opgevangen en moet voordat het geloosd wordt door een vetafscheider worden geleid; Dit kan ook op de locatie waar het bedrijf is gevestigd.
2. Of vethoudend afvalwater moet in de foodtruck of bakkraam door een vetafscheider worden geleid die gedimensioneerd is volgens NEN 1825. Het gezuiverde afvalwater mag in overleg met het bevoegd gezag worden geloosd in het vuilwaterriool:

Algemene regel voor als het waterschap afwijkende lozingsroute voorschrijft - in de afdeling milieubelastende activiteiten in het omgevingsplan aan de paragraaf algemene bepalingen een artikel toe te voegen dat als volgt luidt:

Artikel x.x **Uitzondering voorgeschreven lozingsroute**

Als in de waterschap verordening voor lozingen een andere lozingsroute is toegestaan, kan, zo nodig in afwijking van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater geloosd worden via die andere route.

Artikel @ Regels voor het lozen een grondwater

1. Deze regels gelden voor lozingen van grondwater.
2. Aan de specifieke zorgplicht, bedoeld in artikel x.x, wordt in ieder geval voldaan, als het afvalwater dat wordt geloosd:
 - a. Het ijzergehalte in het te lozen water mag niet meer bedragen dan 5 mg/l.
 - b. Bij overschrijding van de norm moet u *binnen 1 werkdag* na aanvang van de werkzaamheden ervoor zorgen dat er een goedwerkende ont-ijzer installatie wordt geplaatst voor de lozing op de bodem / het vuilwaterriool.

Toelichting: Als het water tijdens lozen er bruin uit ziet dan kunt u ervan uitgaan dat de norm wordt overschreden. Als u twijfelt kunt u door middel van ijzer strips een indicatie krijgen van de hoogte van het ijzergehalte.

- c. Het gehalte onopgeloste stoffen mag niet meer bedragen dan 300 mg/l in enig steekmonster. Om hieraan te voldoen moet het afgevoerde water door een bezinktank worden geleid voordat het water geloosd wordt. De bezinktank moet goed gedimensioneerd zijn op het debiet van 1,4 l/sec (5 m³ per uur).
- d. In de bezinkruimte van de bezinkinstallatie mag niet meer dan 40 procent van de beschikbare ruimte worden ingenomen door zand en/of ander bezinkend materiaal.
- e. door middel van een analyse van het af te voeren water aangetoond worden dat wordt voldaan aan de norm voor onopgeloste stoffen. De analyseresultaten moeten voor het bevoegd gezag in te zien zijn op het werk.

Hoofdstuk 11 Overgangsrecht

Afdeling 11.1 Overgangsrecht bestaande lozingen

Paragraaf 11.1.1 Overgangsrecht lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

Artikel 11.1 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen, als hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving daarop van toepassing is.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op lozingen die na 1 januari 2022 zijn aangevangen of gewijzigd.

Artikel 11.2 Recirculatie bij grondgebonden teelt in een kas

In afwijking van artikel 4.791c van het Besluit activiteiten leefomgeving hoeft bij het lozen van drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas die op materiaal groeien dat in verbinding staat met de ondergrond geen recirculatiesysteem aanwezig en in gebruik te zijn, als hergebruik van drainagewater niet doelmatig is.

Artikel 11.3 Lozen bij spoelen van biologisch geteelde gewassen

1. In afwijking van artikel 4.761, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt te lozen afvalwater afkomstig van het spoelen van biologisch geteelde gewassen, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden of geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Als in de waterschap verordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden, geloosd in een vuilwaterriool of geloosd via die andere route.

Artikel 11.4 Lozen bij sorteren van biologisch geteeld fruit

1. In afwijking van artikel 4.773, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt te lozen afvalwater afkomstig van het sorteren van biologisch geteeld fruit, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden of geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.
3. Als in de waterschap verordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt het te lozen afvalwater, bedoeld in het eerste lid, gelijkmatig verspreid over landbouwgronden, geloosd in een vuilwaterriool of geloosd via die andere lozingsroute.

Artikel 11.5 Uitzondering voorgeschreven lozingsroute afvalwater uit een gebouw als in de waterschap verordening een andere lozingsroute is toegestaan, wordt, in afwijking van artikel 4.795, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, het te lozen afvalwater, bedoeld in dat artikel, geloosd in een vuilwaterriool of via die andere route.

Artikel 11.6 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

Paragraaf 11.1.2 Overgangsrecht lozen bij maken van betonmortel

Artikel 11.7 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het lozen van afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op lozingen die na 1 januari 2022 zijn aangevangen of gewijzigd.

Artikel 11.8 Water

1. In aanvulling op artikel 4.140, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan te lozen afvalwater afkomstig van het reinigen van installaties en voorzieningen voor het maken van betonmortel en het inwendig reinigen van voertuigen waarin betonmortel is vervoerd, ook worden geloosd in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
2. Voor het lozen van dat afvalwater in een schoonwaterriool zijn de emissiegrenswaarden de waarden, bedoeld in artikel 22.3.28, gemeten in een steekmonster.

Tabel 11.1 Emissiegrenswaarden Stof

Stof	Emissiegrenswaarden in mg/l
Onopgeloste stoffen	100 mg/l
Chemisch zuurstofverbruik	200 mg/l

3. Voor het lozen van dat afvalwater in een vuilwaterriool is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

Artikel 11.9 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Bij het analyseren van een monster worden onopgeloste stoffen meegenomen, en op het analyseren is van toepassing: a. voor chemisch zuurstofverbruik: NEN 6633 of NEN-ISO 15705; en b. voor onopgeloste stoffen: NEN-EN 872.

Paragraaf 11.1.3 Overgangsrecht uitwassen van beton

Artikel 11.10 Toepassingsbereik

1. Deze paragraaf is van toepassing op het uitwassen van beton.
2. Deze paragraaf is niet van toepassing op lozingen die na 1 januari 2022 zijn aangevangen of gewijzigd.

Artikel 11.11 Water

1. In aanvulling op artikel 4.158, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan te lozen afvalwater afkomstig van het uitwassen van beton ook worden geloosd in een vuilwaterriool.
2. Voor het lozen van dat afvalwater is de emissiegrenswaarde voor onopgeloste stoffen 300 mg/l, gemeten in een steekmonster.

Artikel 11.12 Meet- en rekenbepalingen

1. Op het bemonsteren van afvalwater is NEN 6600-1 van toepassing, en een monster is niet gefiltreerd.
2. Op het conserveren van een monster is NEN-EN-ISO 5667-3 van toepassing.
3. Op het analyseren van onopgeloste stoffen is NEN-EN 872 van toepassing.

Aanvulling op de voorschriften par.22.310 uit het Bal

Aanvulling op de regels die gelden op grond van artikel 4.143 watermeetmethoden geldend op de regels die van toepassing zijn voor een betoncentrale (4.8) welke als Mba is aangewezen op grond van artikel 3.111 onder H uit het Bal (minerale productenindustrie).

Bij gebruik van een sibvangput en olieafscheider die is geplaatst voor 2008 moet deze worden gebruikt volgens NEN-EN 858-2.

Aanvulling op de regels over DAF-units

Artikel 4.407 zuivering bij lozing in een vuilwaterriool.

Artikel 3.132 algemene regels

Voedingsmiddelenindustrie artikel 3.128 par.3.4.8

Voor de goede werking van de DAF-unit moet:

- a. Het vethoudend afvalwater dat in de DAF-unit wordt geleid moet een zo consistent mogelijke samenstelling te hebben, bijvoorbeeld door opvang en vermenging in een afvalwaterkelder;
- b. Toevoeging van chemicaliën aan het afvalwater moet op basis van de samenstelling van het aangevoerde afvalwater:
- c. Overdosering van chemicaliën moet worden voorkomen door bemonstering en afstellen van de toevoer of een automatisch meetsysteem dat de dosering van chemicaliën aanpast. De wijze hoe dit uitgevoerd wordt moet worden vastgelegd in een handleiding. Indien handmatig bemonsterd en chemicaliën toegevoegd worden moet dit zo vaak als nodig, doch ten minste bij elke wijziging van een product gebeuren.
- d. Het afvangpercentage van zwevende deeltjes moet ten minste 95% zijn.